

**Planul de Management
al Sitului N2000 ROSCI0101 Larion**

Planul de management al Sitului N2000 ROSCI0101 Larion

Cuprins

Ce conține Planul de Management?	5
SUMAR	9
A. Introducere	11
A.1. Scopul Planului de Management.....	11
A.2. Baza legală a Planului de Management	12
B.1. Informații Generale	13
B.1.1. Localizare	13
B.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management.....	14
B.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor.....	19
B.1.4. Factorii interesați.....	21
B.1.5. Resurse pentru management și infrastructura	24
B.1.5.1. Administrare.....	24
B.1.5.2. Personal (număr, poziție, responsabilități).....	25
B.1.5.3. Sistemul decizional	25
B.1.5.4. Resurse pentru management.....	27
B.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul AP.....	27
B.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare	28
B.1.8. Scurt istoric al managementului și al activităților majore de management.....	29
B.2. Mediul fizic	30
B.3. Mediul biotic	32
B.3.1. Context biogeografic	32
B.3.1.1. Regiunea/regiunile biogeografice	32
B.3.1.2. Habitate	33
B.3.1.2.1. Habitate de interes comunitar prezente și situația lor la nivelul regiunii biogeografice și la nivel național	33
B.3.2.3. Flora	38
B.3.2.4. Fauna	40
B.3.2.5. Specii alohtone și specii invazive.....	42
B.3.2.5. Ecosisteme.....	42
B.3.2.7. Peisajul	42
B.3.2.8. Procese naturale.....	42
B.4. Informații socio-economice și culturale	43
B.4.1. Comunități locale	43
B.4.1.1. Aspecte demografice	43
B.4.1.2. Resurse naturale pentru dezvoltarea locală	44
B.4.1.3. Infrastructura. Accesul populației la diferite servicii și utilități.....	45
B.4.2. Economia locală	45
4.2.1. Forța de muncă.....	45
4.2.2. Activitățile economice	45
B.5. Informare, conștientizare, educație	47
B.6. Cercetare.....	47
B.7. Acțiuni de management majore desfășurate în AP	47
C. Evaluarea situației actuale	49
C.1. Valori.....	49

Planul de management al Sitului N2000 ROSCI0101 Larion

C.2. Presiuni și amenințări	53
C.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor AP	57
D. Strategia de management.....	58
D.1. Viziunea	58
D.2. Strategia de management	58
D.3. Planul operațional	60
D.4. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional.....	72
E. Asigurarea implementării Planului de Management.....	84
E.1. Sistemul de luare a deciziilor	84
E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management.....	84
E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management	85
Bibliografie	87
Anexe.....	89

Planul de management al SCI Larion

Glosar de termeni utilizați în Planul de management

Habitat de interes pentru conservare - habitate de interes comunitar incluse în Formularul Standard, habitate importante pentru speciile de interes comunitar incluse în Formularul Standard - ca loc de hrănire, reproducere, adăpost- habitate rare la nivel național.

Habitat prioritare – habitate considerate rare sau valoroase la, nivel european, pentru care au fost stabilite strategii de conservare la nivel comunitar.

Specii de interes pentru conservare - specii de interes comunitar, incluse în Formularul Standard, specii importante pentru speciile de interes comunitar, incluse în Formularul Standard -de exemplu ca hrană specii rare protejate la nivel național.

Defrișare – îndepărtarea totală a vegetației lemnoase de pe o anumită suprafață. În cazul în care termenul se utilizează pentru o suprafață din fond forestier, descrie o acțiune de îndepărtare a vegetației lemnoase cu scopul de a schimba categoria de folosință -scoterea din fond forestier-.

Direcție de management – în sensul utilizat în acest PM, termenul descrie ceea ce se dorește a se realiza prin activități și măsuri de management. Se definesc pentru o perioadă de cel puțin 5 ani, detalierea activităților/acțiunilor specifice urmând să fie făcută în planurile de lucru anuale.

Activitate de management – una sau mai multe acțiuni care contribuie la obținerea rezultatelor dorite pentru fiecare direcție de management, cum ar fi, de exemplu, activități de patrulare, control, educație, realizarea unor trecători pentru pești sau distrugerea parțială a pragurilor de fund pentru a ajuta menținerea speciei, etc. Acestea sunt parțial descrise la Capitolul D5 și se stabilesc cu ocazia întocmirii planurilor de lucru anuale.

Măsuri de management – sunt reguli specifice de utilizare a terenurilor și resurselor din AP impuse de statutul de AP, respectiv de necesitatea atingerii obiectivelor AP, de obicei incluse în Regulamentul AP. Exemplu: cosirea pajiștilor de interes de conservare numai după data de 1 iulie.

Management adaptabil – acțiunile de management sunt astfel definite încât să permită adaptarea la modificări ale sistemelor naturale intervenite pe perioada de aplicare a planului de management sau redefinirea activităților și măsurilor de management, dacă prin monitorizare se dovedește că acest lucru este necesar.

Management participativ – planificarea și implementarea activităților de management se face cu implicarea / participarea factorilor interesați.

Management activ – în cazul prezentului document, termenul se folosește pentru a indica necesitatea realizării unor activități și măsuri de management destinate special menținerii stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare. Fără activitățile și măsurile respective, există posibilitatea degradării/pierderii valorilor, cum ar fi de exemplu pierderea de habitate importante de pajiști în cazul necosirii fânețelor.

Activități cu impact - activitățile care au asemenea caracteristici încât se consideră că generează un impact asupra mediului. Cele cu impact semnificativ sunt definite de legislație.

Planul de management al SCI Larion

Ce conține Planul de Management?

Ghid succint pentru o mai bună înțelegere a structurii și conținutului

Planul de management este structurat în așa fel încât să se poată face o analiză cât mai bună a informațiilor de care se dispune la data elaborării. Informațiile și analizele sunt redactate astfel încât detaliile tehnice să fie prezentate cât mai succint pentru fiecare din domeniile la care se face referire -în principal ecologie, biologie, hidrologie, silvicultură, agricultură și altele- dar suficiente pentru a permite o bună înțelegere a legăturilor între situația actuală, tendințele de viitor și măsurile de management planificate. În cele ce urmează se redă foarte pe scurt ce conține fiecare capitol, sperând că astfel vom ajuta la înțelegerea mai ușoară a conținutului Planului de Management, permițând cititorului să se concentreze pe capitolele care îl interesează în mod deosebit.

Sumar - redă succint aspectele principale din Plan

A. Introducere – *De ce plan de management?*

De ce este nevoie de planul de management și care sunt prevederile legale în baza cărora s-a elaborat.

B. Descrierea AP – *Care este situația actuală în AP? – aspecte care explică și /sau influențează AP*

Conține o descriere a situației actuale a AP, ca și cum s-ar "fotografia" zona la momentul elaborării Planului de Management, pentru a se cunoaște situația actuală. Descrierea conține informații utile pentru elaborarea strategiei și a măsurilor de management (Capitolul D). Informațiile sunt relevante pentru elaborarea celorlalte capitole din PM.

B.1. Informații generale

- despre ce arii protejate este vorba,
- unde se află AP și ce suprafețe includ,
- cine sunt proprietarii și gestionarii terenurilor, resurselor naturale și ale ariilor protejate,
- cine sunt cei ce au interese și care desfășoară activități în AP,
- ce resurse are și ce activități a desfășurat până în prezent custodele.

B.2. Descrierea mediului fizic și biotic

B.2.1. informații minime despre relief, rețeaua de ape, climă - factori ce determină prezența habitatelor și speciilor-,

B.2.2. situația actuală cu privire la prezența speciilor și habitatelor -prezentarea rezultatelor inventarierilor de teren- – reflectată și în hărțile din anexe.

B.3. Informații socio-economice și culturale

Planul de management al SCI Larion

Aria protejată nu este "ruptă" de contextul socio-economic. Ceea ce se întâmplă în zonă influențează în mod semnificativ biodiversitatea. Capitolul conține informații sumare cu privire la situația socio-economică, necesare pentru a defini situația AP pe teritoriile localităților / comunelor, tendințele de dezvoltare, interesul pentru terenurile și resursele naturale din zonă, situația sistemului educațional - pentru stabilirea programelor de educație pentru natură -, potențialul pentru noi activități legate de valorile naturale.

Toate acestea pot influența semnificativ managementul AP, întrucât activitățile umane au, în general, impact asupra naturii.

B.4. Informare, conștientizare, educare – activități desfășurate până în prezent. Ariile protejate au un rol important pentru educare și conștientizare cu privire la importanța protecției naturii. Este important să se știe ce s-a făcut până în prezent pentru a ajuta la planificarea acestui gen de activități pe viitor.

B.5. Cercetare – ce aspecte relevante pentru managementul AP au fost cercetate până în prezent și ce infrastructură există pentru cercetare aplicată?

B.6. Acțiuni de management majore desfășurate în AP – ce s-a făcut până în prezent pentru managementul AP - principalele acțiuni și rezultate.

C. Evaluarea situației actuale - *Ce trebuie să păstrăm / îmbunătățim în zonă și de ce sunt necesare măsuri de management. Care sunt presiunile și amenințările?*

Informațiile de la capitolul C sunt analizate din perspectiva conservării valorilor pentru care au fost declarate ariile protejate.

C.1. Valori – *Ce trebuie să menținem sau să îmbunătățim în AP? - Valori*

Se descriu valorile care trebuie păstrate sau îmbunătățite. În cazul siturilor Natura 2000 este vorba, obligatoriu, despre habitatele și speciile pentru care au fost declarate, conform Formularului Standard, dar au fost identificate și alte specii și habitate, respectiv alte valori considerate importante pentru zonă. Pe aceste valori se concentrează acțiunile de management pe viitor (Capitolul D4).

C.2. Presiuni și amenințări: *Ce trebuie reglementat pentru a menține sau îmbunătăți valorile? Presiuni și amenințări*

Sunt descrise activitățile umane care, din cauza modului în care se desfășoară, au un impact asupra valorilor sau pot avea impact pe viitor.

C.3. Evaluare – *Care este starea actuală și tendințele în viitor în ce privește valorile AP?*

Se analizează dacă valorile sunt în stare corespunzătoare și care va fi evoluția amenințărilor? Analiza se face în baza celor descrise la Capitolul B.1 cu referire doar la valorile identificate în capitolul C.1. și luând în calcul tendințele viitoare din perspectiva amenințărilor identificate în capitolul C.2.

D. Strategia de management - *Ce vrem pentru zonă pe viitor? Cum se va face managementul?*

Planul de management al SCI Larion

Natura și resursele naturale nu pot fi gestionate eficient pe termen scurt. Trebuie să definim ce anume vrem să obținem pe o perioadă mai lungă, iar PM să descrie ce anume ar trebui făcut în următorii cinci ani pentru a ne apropia de realizarea țelului –viziunii - propus. Cunoscând valorile avute, situația lor actuală, presiunile și amenințările la care sunt supuse, se definește o strategie pe termen mediu sau lung, răspunzând la întrebările de mai jos.

D.1. Viziunea - *Cum vrem să arate AP peste 50 de ani?*

D.2. Organizarea teritorială a managementului – *În ce zone din AP trebuie să impunem condiții pentru desfășurarea activităților umane astfel încât să menținem sau să îmbunătățim valorile?*

Se stabilește dacă sunt necesare măsuri speciale de management în anumite zone. Zonele cu cerințe speciale în ceea ce privește măsurile de management sunt prezentate pe hartă. Această planificare "teritorială", din punct de vedere a măsurilor de management, este foarte importantă, întrucât anumite aspecte vor trebui reflectate în managementul terenurilor și resurselor.

D.3. Strategia de management:

Care este strategia pe termen mediu, definită în baza informațiilor din capitolele B și C? Domeniile pe care se vor concentra eforturile de management și obiectivele pentru fiecare din acestea.

Se descrie cum anume va fi organizat managementul, definind domeniile pe care vor fi desfășurate activitățile de management și ce anume vrem să obținem pe fiecare din aceste domenii -obiective-.

D.4. Planul operațional pe cinci ani – *Ce acțiuni de management sunt necesare pentru a realiza obiectivele definite la Capitolul D.3?*

Ce trebuie făcut în următorii cinci ani pentru a ne asigura că se menține sau se îmbunătățește starea speciilor și a habitatelor, respectiv a celorlalte valori, se reduc amenințările și se asigură un cadru corespunzător pentru ca zona să poată beneficia de o dezvoltare durabilă.

D.5. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional *Cum anume se pot realiza acțiunile din Planul operațional? Exemple de activități și măsuri de management*

Se dau exemple de activități și măsuri de management, eventual restricții pentru câteva din acțiunile de management definite în capitolul D.4. Acest capitol cuprinde prevederi care se regăsesc și în Regulament.

E. Asigurarea implementării Planului de Management – *Cum se implementează în mod eficient Planul de Management?*

E.1. Sistemul de luare a deciziilor – *Cine ia deciziile în cazul în care trebuie modificate anumite prevederi din Planul de Management?*

Planul de management al SCI Larion

E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management - *Ce resurse umane și financiare sunt necesare pentru realizarea activităților din PM?*

E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management – *Cum apreciem dacă ne atingem obiectivele și cum ne asigurăm că măsurile de management sunt adaptate – dacă este necesar - pentru atingerea obiectivelor?*

Se explică cum anume se urmărește implementarea PM, cum se măsoară impactul activităților de management și succesul lor, cine trebuie să măsoare și când și cum se folosesc rezultatele monitorizării pentru a îmbunătăți măsurile de management.

Planul de management al SCI Larion

SUMAR

ROSCI0101 Larion din județul Bistrița Năsăud, numit în continuare Situl Larion, a fost desemnat pentru a proteja și conserva valori naturale deosebite pentru România și Uniunea Europeană. Este o zonă foarte importantă, întrucât este printre ultimele care mai păstrează suprafețe de habitate și efective importante de specii sălbatice caracteristice zonelor montane înalte.

Pe suprafața Sitului Larion se găsește o rezervație naturală, de care se ține cont în prezentul plan de management, și anume:

- Crovul de la Larion (integral în sit)

Viziunea pe termen lung pentru această zonă a fost definită astfel:

Situl Larion este un colț de natură, în care gospodăria tradițională a resurselor naturale asigură cele mai bune condiții pentru speciile ce viețuiesc aici, laolaltă cu omul.

Pentru realizarea acestei viziuni este necesar ca toți cei care trăiesc în această zonă, toate autoritățile și instituțiile cu rol în managementul terenurilor și al resurselor, să înțeleagă cât este de important să se mențină și chiar să se îmbunătățească starea valorilor deosebite care se găsesc aici și să contribuie în mod activ la păstrarea lor.

Un obiectiv, extrem de important pentru această arie protejată, este asigurarea menținerii stării favorabile de conservare pentru toate speciile și pentru habitatul de interes comunitar, așa cum se prevede în directivele europene de conservare a naturii. Nerealizarea acestui obiectiv poate atrage sancțiuni severe din partea Uniunii Europene.

Valorile identificate în această arie protejată nu sunt importante doar din punct de vedere strict al conservării naturii, dar și ca resurse naturale sau asigură servicii de mediu care influențează condițiile de trai ale comunităților locale.

Pentru păstrarea acestor valori vor fi planificate și realizate măsuri de management variate, grupate în acest plan pe domenii, și anume:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes pentru conservare, prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management, în colaborare cu proprietarii/administratorii de terenuri și resurse naturale.

Programul 2. Turism și promovare

Scop: Integrarea ariilor protejate în strategia și programele de vizitare ale zonei și îmbunătățirea infrastructurii de vizitare, în vederea contribuției la conștientizarea importanței valorilor naturale și la dezvoltarea economică a comunităților locale.

Planul de management al SCI Larion

Programul 3. Informare, conștientizare, educație ecologică

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a AP și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale AP, prin activități de conștientizare, informare și educație ecologică în colaborare cu comunitățile locale și alți factori interesați.

Programul 4. Administrare (management)

Scop: Asigurarea unui management eficient și adaptabil al Ariei Protejate, prin crearea și susținerea unei structuri funcționale de management, pe durata de implementare a planului de management.

Programul 5. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management, prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

Realizarea acestor programe nu este doar responsabilitatea celui ce administrează aria protejată, respectiv a Custodelui, întrucât legea prevede responsabilități și obligații, atât pentru toți proprietarii și administratorii de terenuri, cât și pentru autorități. Ca urmare este foarte important ca implementarea planului de management să se facă în parteneriat și prin colaborare cu factorii interesați.

Planul de management al Sitului Larion conține o descriere succintă a ariilor protejate, o prezentare a valorilor și amenințărilor identificate, o evaluare a tendințelor și, în baza acestora, stabilește măsurile de management în planul operațional. Planul conține și o evaluare a necesarului de resurse financiare.

Planul de monitorizare stabilește cadrul pentru monitorizarea eficienței măsurilor de management, a administrării ariei protejate, urmând să ofere informații importante pentru adaptarea măsurilor de management pe viitor.

Planul se constituie într-un ghid extrem de important nu numai pentru administratorul ariilor protejate, cât și pentru autorități, instituții, proprietari și administratori de terenuri.

Planul de management al SCI Larion

A. Introducere

A.1. Scopul Planului de Management

Planul de management a fost elaborat în vederea identificării strategiei de management a Sitului N2000 ROSCI0101 Larion și stabilirea măsurilor de management și de monitorizare, astfel încât să se realizeze obiectivele pentru care a fost desemnat situl.

Specificul managementului ariei protejate este dat în principal de:

- Situl Larion este parte integrantă a unei rețele de arii protejate și situri N2000 ce mențin atributele naturale necesare unui coridor de trecere pentru carnivorele mari, între diverse zone ale Carpaților Orientali
- faptul că responsabilitatea pentru implementarea activităților și măsurilor de management nu revine numai administratorului AP ci și factorilor interesați,
- necesitatea definirii condițiilor în care comunitatea se poate dezvolta durabil cu menținerea valorilor și a serviciilor naturale, cel puțin la starea lor actuală sau chiar îmbunătățirea lor,
- caracterul neprevăzut al schimbărilor din natură și necesitatea adaptării la aceste schimbări.

Ca urmare, se impune o planificare atentă, asigurând-se cadrul necesar pentru un *management adaptabil și participativ*.

Managementul adaptabil se referă la posibilitatea adaptării soluțiilor de management la realitățile caracteristice fiecărui moment. Având în vedere că acest plan trebuie să stabilească măsuri de management pentru gestionarea unor valori naturale supuse unor modificări greu de anticipat, modificări ce pot apărea, atât din cauza unor factori naturali cât și din cauza unor factori antropici, planul operațional a fost astfel stabilit încât să permită flexibilitate în stabilirea zonelor, în care se fac intervențiile și în detalierea măsurilor de management, având astfel un caracter adaptabil.

Principiul *managementului participativ* impune implicarea factorilor interesați, atât în procesul de elaborare a planului, cât și în implementarea acestuia. Pe parcursul elaborării planului au fost organizate întâlniri și dezbateri cu factorii interesați, Custodele depunând eforturi semnificative pentru a se asigura că toți cei interesați au fost informați și consultați în mod corespunzător, fie prin întâlnirile publice organizate, fie prin întâlniri cu specialiști de la instituțiile principale, cu responsabilități în zona sitului.

Planul de management stabilește responsabilitatea implementării măsurilor speciale de management pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale, impunând implicarea nu numai a administratorului, dar și al autorităților, așa cum se precizează în articolul 21 alineatul 6 al OUG 57/2007: "*Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de comun acord cu administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management.*" Ca urmare, Planul operațional detaliat, de la Capitolul D.4, stabilește responsabilitățile pentru implementarea acțiunilor de management.

Planul de management al SCI Larion

Strategia de management, respectiv viziunea, obiectivele specifice pe domenii și subdomenii, direcțiile de management și acțiunile, respectiv măsurile de management au fost elaborate cu sprijin tehnic din partea echipei ProPark. Deciziile finale, cu privire la aceste aspecte, au fost luate de către Custode, în urma discuțiilor și consultărilor cu factorii interesați.

Planul de management este un instrument important pentru a atrage atenția asupra importanței naturii și a resurselor naturale pentru dezvoltarea comunităților și a necesității menținerii acestora pentru generațiile viitoare. În vederea asigurării bazelor pentru dezvoltare durabilă a zonei, prevederile Planului de management vor fi integrate în planurile strategice relevante, conform articolului 21 alineatul 5: *”Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management.”*

A.2. Baza legală a Planului de Management

Baza legală este constituită de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011 – pentru aprobarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și a faunei sălbatice, care la Art. 21. prevede următoarele:

- ✓ alineatul 2 - *planurile de management și regulamentele se elaborează de către custozii acestora, se avizează de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului/structurile din subordinea acesteia, după caz, și se aprobă prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul autorităților publice centrale interesate. .*
- ✓ alineatul 7 - *Ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar. În cazul suprapunerii ariilor naturale protejate de interes comunitar cu ariile naturale protejate de interes național, se va realiza un singur plan de management integrat, ținând cont de respectarea categoriei celei mai restrictive.*

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, cu modificările și completările ulterioare, stabilește prin articolul 11 că ”Ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar.”

Planul de management al SCI Larion

B. Descrierea Sitului Natura 2000 Larion

B.1. Informații Generale

B.1.1. Localizare

HĂRȚI: localizare în Europa (eventual), județul pe harta țării, AP pe harta județelor, AP învecinate, harta AP cu toate AP incluse în ea (de interes național, județean sau local)

Situl Natura 2000 ROSCI0101 Larion este situat în partea central-nordică a României, pe teritoriul județelor Bistrița-Năsăud și Suceava (figura 1). Unitățile administrativ teritoriale pe teritoriul cărora este localizat ROSCI0101 Larion sunt: Lunca Ilvei (jud. BN), Poiana Stampei (jud. SV) și Coșna (jud. SV).

Din suprafața totală de 3023 hectare, 2177 ha (72 %) se află în jud. Bistrița-Năsăud și 846 (28%) se află în jud. Suceava

Coordonate geografice centrul ariei protejate, centroid stereo 70:

X: 504019.613201

Y: 650086.811567

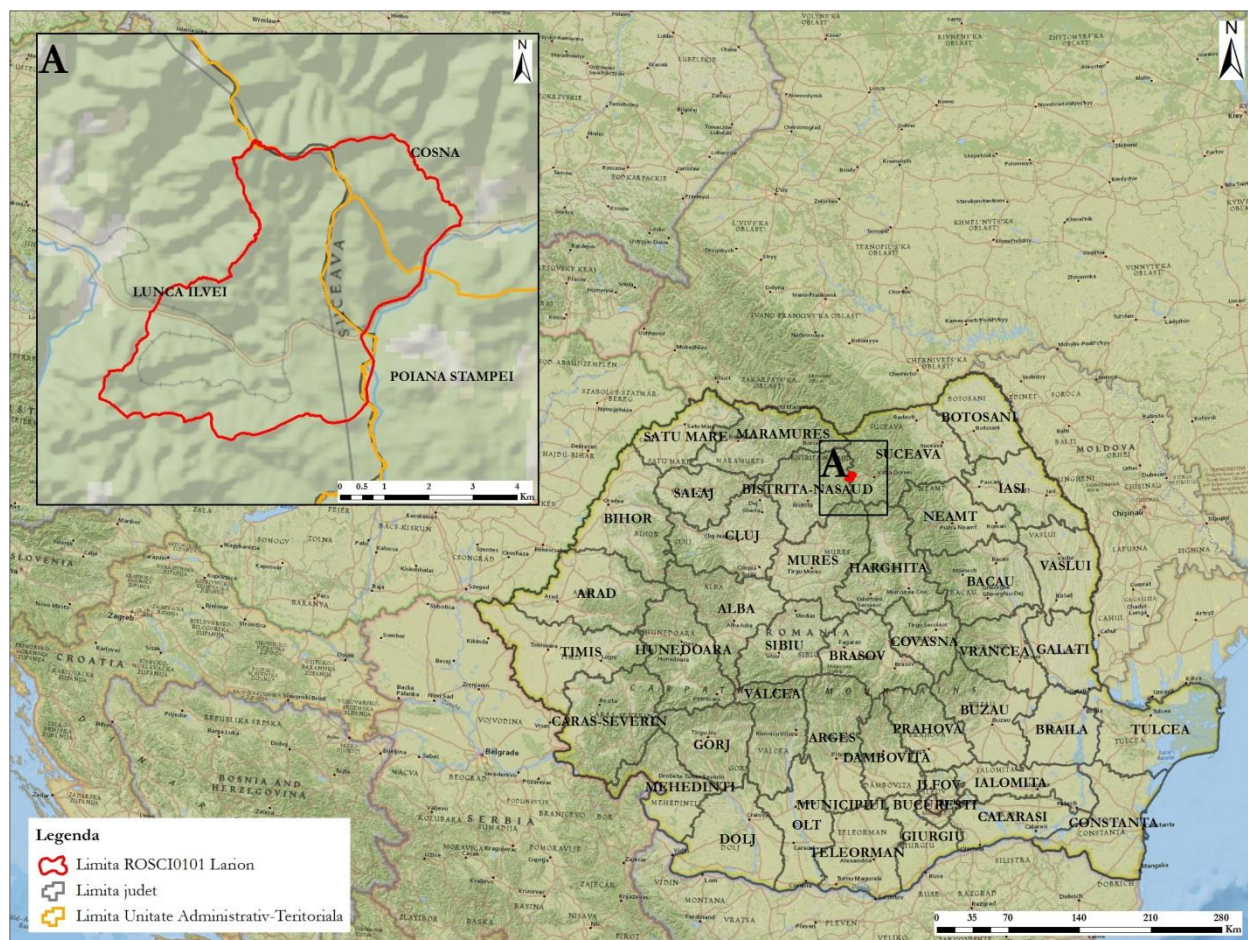

Figura 1. Localizarea Sitului Larion

Planul de management al SCI Larion

Pe suprafața Sitului Larion se regăsește și aria naturală protejată 2.222 Crovul de la Larion, declarată prin Legea nr. 5/ 2000 privind amenajarea teritoriului, Secțiunea a III-a – Zone protejate, cu o suprafață de 250 ha.

B.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management

Desemnarea, limitele și categoriile de management ale ariilor protejate din zona Sitului Larion

Situl ROSCI0101 Larion a fost desemnat și delimitat prin Ordinul Ministrului Mediului și Pădurilor nr. 2387/2011 pentru modificarea Ordinului ministrului mediului și dezvoltării durabile nr. 1964/2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România.

Harta este pusă la dispoziția factorilor interesați de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului prin intermediul paginii de internet www.biodiversity.ro/n2000, conform actului normativ menționat. Harta se găsește și pe pagina web a Ariei Protejate, <http://www.osvaleilvei.ro>, precum și în Anexa 1 – Harta Sitului Larion

Limitele rezervațiilor naturale care sunt integral sau parțial parte a sitului sunt prezentate pe harta din Anexa 1.

Conform recomandărilor IUCN¹, orice arie protejată poate fi încadrată, în baza obiectivelor de management, într-una din cele șase categorii de management² definite de IUCN. Având în vedere principalele obiective de management ale acestei arii protejate, se poate face o corespondență cu categoriile de management IUCN, după cum sunt prezentate în Tabelul 1. Analizând obiectivele de management, se consideră că situl desemnat pentru conservarea speciilor și a habitatelor de interes comunitar corespunde în foarte mare măsură obiectivelor de management ale ariilor protejate din categoria IV IUCN.

Tabelul de mai jos prezintă suprafața fiecărei arii protejate, categoria de management în care se încadrează fiecare, precum și în ce măsură se suprapun diferitele arii protejate.

Tabelul 1. Situația AP la care se referă planul de management

Numele AP	Categorია AP conform		AP cu care se suprapune	Suprafața AP cu care se suprapune	
	Legislației Românești	IUCN		S Totală a AP	S suprapusă
Crovul de la Larion	Rezervație naturală	IV	ROSCI0101 Larion	3023	250

¹ Uniunea Internațională de Conservare a Naturii (International Union for Conservation of Nature)

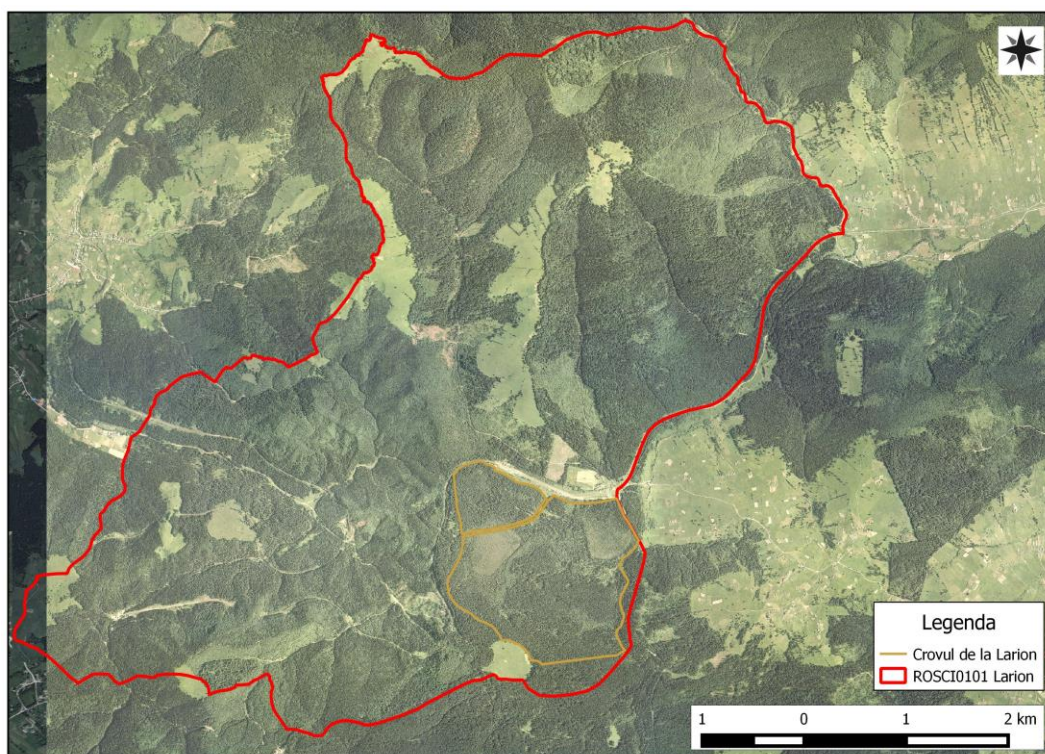
² Dudley, N., (Editor) (2008) Guidelines for Applying Protected Area Management Categories, Gland, Switzerland: IUCN – versiunea în limba română: <http://www.propark.ro/ro/publicatii/ghidul-privind-aplicarea-categoriilor-de-management-al-ariilor-protejate-75.html>. Aceste categorii de management sunt recunoscute în Legea 49/2011.

Planul de management al SCI Larion

Prezentul Plan de management ține cont de rezervația ce face parte integral din Situl Larion și a fost elaborat conform prevederilor Legii 49/2011 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, care, în cazul suprapunerii unor arii protejate, recomandă elaborarea unui plan de management integrat.

Ca urmare măsurile de management pentru Situl Larion sunt aplicabile și pentru rezervația inclusă în sit.

Figura 1. Harta ariilor protejate ce se suprapun cu Situl Larion

Arii protejate limitrofe

Cele mai apropiate arii naturale protejate cu care se învecinează Situl Natura 2000 ROSCI0101 Larion sunt următoarele:

- ROSCI0245 Tinovul de la Românești – în E la o distanță de aproximativ 2,30 km;
- Rezervația Naturală Tinovul Pădurea Stampei – în S-SE la o distanță de aproximativ 3,45 km;
- ROSCI0247 Tinovul Mare Poiana Stampei – în S-SE la o distanță de aproximativ 3,63 km;
- Rezervația Naturală Piatra Fântânele – în S la o distanță de aproximativ 8,10 km.
- ROSCI0051 Cușma – în S-SV la o distanță de aproximativ 9,50 km.

Planul de management al SCI Larion

- ROSCI0019 Călimani-Gurghiu – în S-SE la o distanță de aproximativ 11,22 km;
- Parcul Național Călimani, ROSPA0133 Munții Călimani – în S-SE la o distanță de aproximativ 11,32 km;
- Parcul Național Munții Rodnei, ROSCI0125 Munții Rodnei, ROSPA0085 Munții Rodnei – în NV la o distanță de aproximativ 14,60 km;
- ROSCI0010 Bistrița Aurie – la NE, la o distanță de cca 14 km.

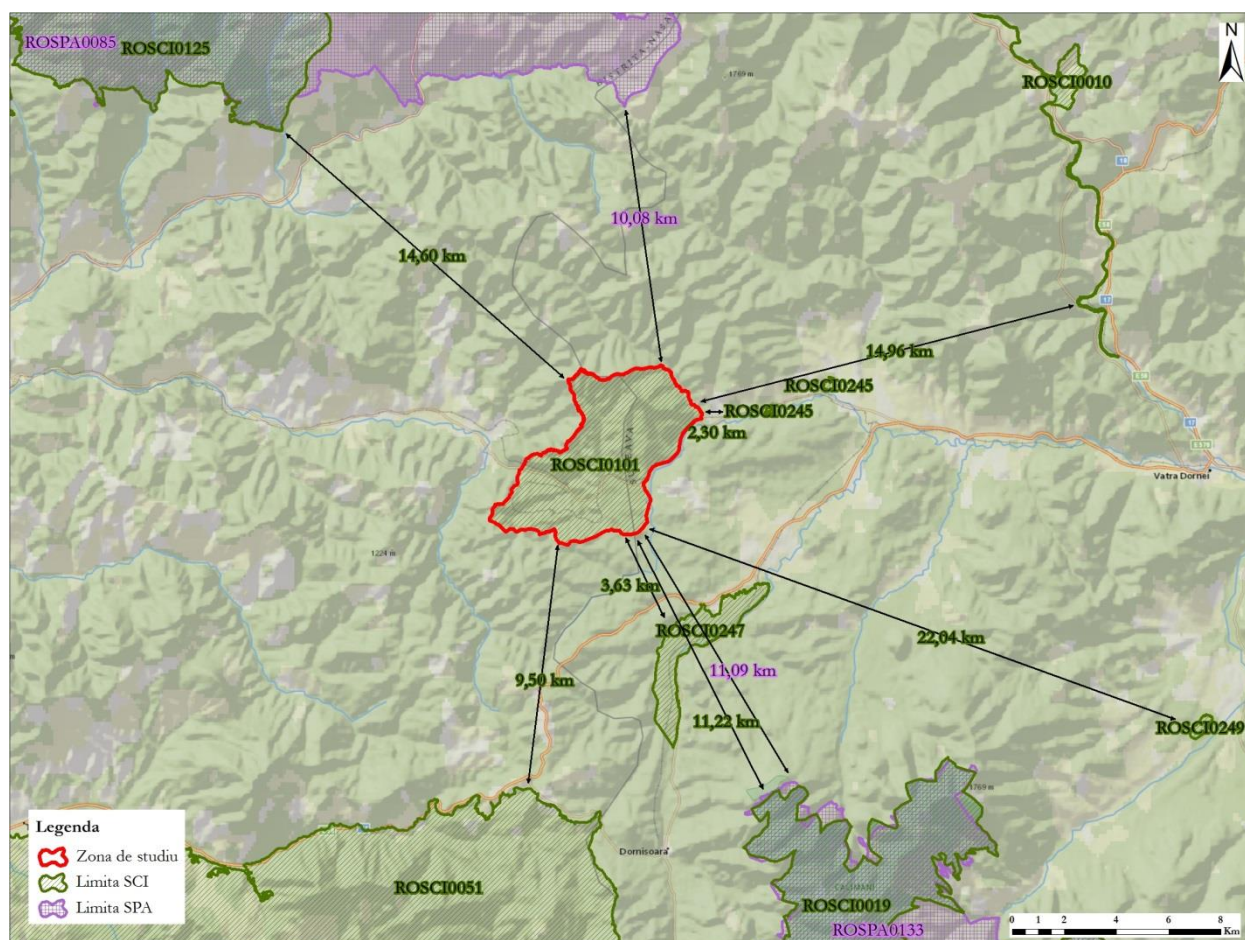
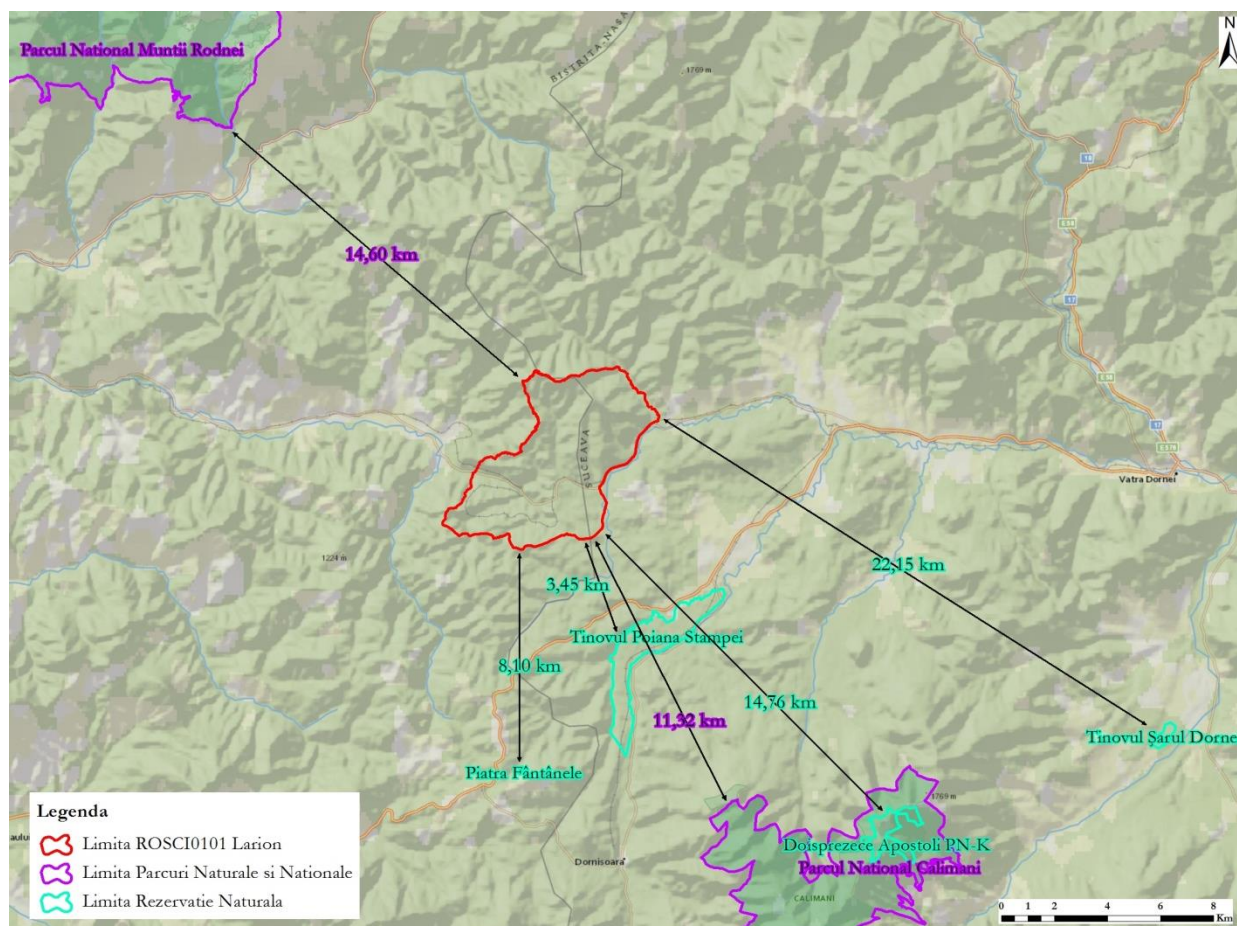

Figura nr. 3 Localizarea ROSCI0101 Larion față de cele mai apropiate situri Natura 2000

Planul de management al SCI Larion

Figura nr. 4. Localizarea ROSCI0101 Larion față de cele mai apropiate alte categorii de arii naturale protejate

Aceste arii protejate sunt importante pentru speciile din Situl Larion, întrucât anumite specii au nevoie de spații întinse, dincolo de limitele AP, fiind în același timp foarte importantă asigurarea de coridoare ecologice între ele. În plus, colaborarea cu administratorii acestor arii protejate poate contribui la creșterea eficienței conservării acestor specii și habitate, majoritatea speciilor și tipurilor de habitate fiind comune.

Administrarea Situl Larion

Administratorul AP este Asociația Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei, având calitatea de custode, conform Convenției de custodie nr. 0158/08.07.2010 încheiată între aceasta și Ministerul Mediului și Pădurilor. Administratorul va fi numit în continuare *custode* în acest document.

Asociația Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei este formată din 4 UAT-uri, 2 companii și o persoană fizică, după cum urmează:

- Consiliul Local al Comunei Lunca Ilvei
- Consiliul Local al Comunei Ilva Mare
- Consiliul Local al Comunei Măgura Ilvei
- Consiliul Local al Comunei Rodna
- SC Montana Forest SRL

Planul de management al SCI Larion

- SC Silvania Inerforest SRL
- Someșan Titu- persoana fizică

În momentul elaborării planului de management președenția asociației este deținută de Consiliul Local al Comunei Măgura Ilvei.

Asociația Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei administrează Situl Larion prin intermediul Ocolului Silvic Valea Ilvei. În cadrul OS Valea Ilvei, persoana responsabilă de managementul ariei protejate este dl. Zaharia Nicușor-Ivan.

Scurtă descriere a administratorului:

Asociația Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei este înregistrată din 16.05.2003, în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, cu personalitate juridică română de drept privat, non-profit, independentă de instituțiile publice, de stat sau private, române sau străine și este apolitică. Obiectul de activitate declarat este "Silvicultură și alte activități forestiere". Organizația își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile O.G. nr. 26 din 2000, ale normelor imperative cuprinse în legislația română în vigoare și a celor specificate în statut.

Obiectivele relevante ale organizației sunt (extras din Actul Constitutiv, Cap.2 Scopul Asociației):

- Crearea structurilor care au ca scop organizarea, administrarea și folosirea pășunilor alpine proprietate publică și a luncilor din interiorul pădurilor, prin întocmirea de amenajamente pastorale;
- Ridicarea nivelului de trai al comunității prin participarea la valorificarea superioară a potențialului productiv silvopastoral (turism silvic, valorificare ciuperci, fructe de pădure, vânat, plante medicinale, pește, semințe forestiere, arbori și arbuști ornamentali) având drept consecință conservarea masei lemnoase prin reducerea tăierilor.
- Construirea de drumuri forestiere și poteci de acces pentru o valorificare superioară a masei lemnoase și produselor secundare ale pădurii.
- Reconstituirea dreptului de proprietate asupra suprafețelor de teren aflate încă în folosința statului.

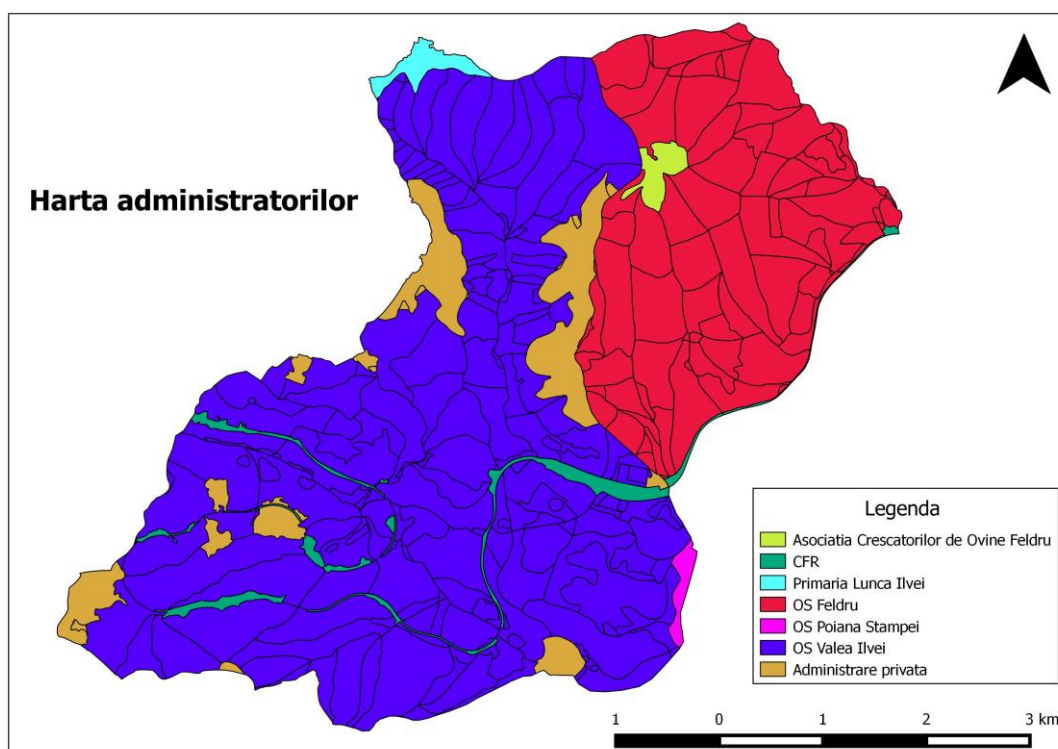
Planul de management al SCI Larion

B.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor

Pe suprafața sitului Larion se găsesc patru categorii de folosință ale terenurilor:

- Terenuri agricole – 0,17 % din suprafața sitului
- Păduri (păduri de foioase, amestecuri, rășinoase) – 90 % din suprafața sitului
- Pajiști (pășuni montane, fânețe) – 8 % din suprafața sitului
- Altele (drumuri, construcții, diverse amenjări) – 2 % din suprafața sitului

Dintre acestea, cea mai mare parte sunt administrate de OS Valea Ilvei, fiind în proprietatea comunei Lunca Ilvei. UAT-urile cu cele mai mari suprafețe incluse pe teritoriul AP sunt Lunca Ilvei și Feldru.

Figura 5 Harta administratorilor de terenuri din AP

În cazul *terenurilor agricole* (toate categoriile: pășuni, fânețe), acestea sunt în cea mai mare parte în proprietatea persoanelor fizice.

Terenurile forestiere sunt reprezentate în Situl Larion de vegetație forestieră în fondul forestier proprietate publică a UAT-urilor (89%) și a persoanelor fizice (1%).

Terenurile cu drumuri de pe teritoriul AP au destinații diferite:

Planul de management al SCI Larion

- drumuri publice (destinate circulației rutiere și pietonale, în scopul satisfacerii cerințelor generale de transport ale economiei naționale, ale populației și de apărare a țării) gestionate de Consiliul Județean Bistrița Năsăud (drumul județean 172D);
- drumuri forestiere (destinate satisfacerii cerințelor proprii de transport rutier și pietonal spre obiectivele forestiere).

Terenurile ocupate cu căi ferate, respectiv construcțiile care le deserveșc, sunt proprietatea publică sau privată a statului și sunt gestionate de Căile Ferate Române.

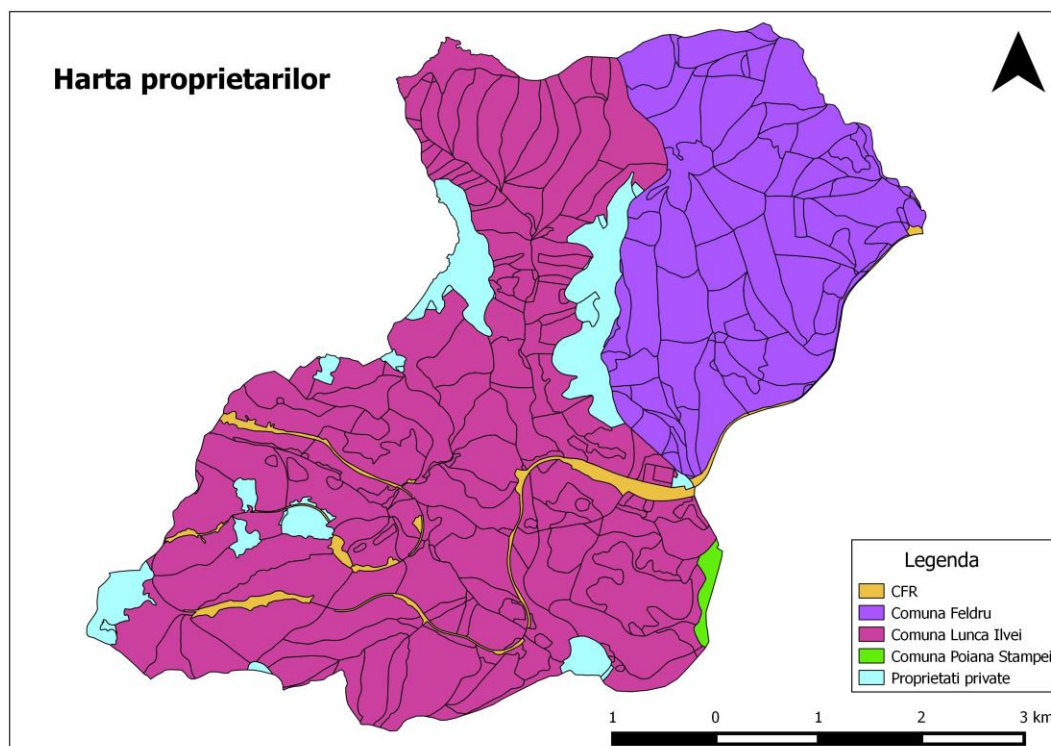
Terenurile cu lucrări de îmbunătățiri funciare (amenajările de desecare și drenaj executate în anii 60 pentru redarea în circuitul forestier a turbării de la Larion) sunt administrate de Ocolul silvic Lunca Ilvei.

Terenurile agricole sunt, în general reprezentate de pășuni și fânețe, gestionate de persoane fizice, rata abandonului fiind redusă.

Tabelul 2. Grupuri de proprietari și categoriile de terenuri pe care le dețin

Folosinta	Categorie proprietar	Administrator	Suprafața (ha)	Procent din suprafața sitului
A (arabil)	Primăria Lunca Ilvei	OS Valea Ilvei	5	0,17
A Total			5	0,17
Dr (drum forestier)	Primăria Lunca Ilvei	OS Valea Ilvei	3,9	0,13
	Primăria Feldru	OS Feldru	2,15	0,07
Cf (cale ferată)	CFR	CFR	60,32	2,00
Dr Total			66,37	2,20
F (faneata)	Persoane fizice	Persoane fizice	92,06	3,05
	Persoane fizice	Persoane fizice	94,79	3,14
F Total			186,85	6,18
Pas (pasune)	Primăria Lunca Ilvei	Primăria Lunca Ilvei	21,07	0,70
	Primăria Feldru	Asociația Crescătorilor de Ovine Feldru	20,02	0,66
Pas Total			41,09	1,36
Pd (pădure)	Primăria Lunca Ilvei	OS Valea Ilvei	1870,46	61,87
	Primăria Poiana Stampei	OS Poiana Stampei	11,89	0,39
	Primăria Feldru	OS Feldru	814,15	26,93
	Persoane fizice	OS Valea Ilvei	5,75	0,19
	Persoane fizice	OS Feldru	0	0,00
	Persoane fizice	Persoane fizice	21,44	0,71
Pd Total			2723,69	90,10
Total general			3023	100

Planul de management al SCI Larion

Figura 6 Harta proprietarilor de terenuri din AP

B.1.4. Factorii interesați

Cunoașterea factorilor are o importanță strategică pentru procesul de management al sitului, atât pentru dezvoltarea parteneriatelor în scopul atingerii obiectivelor de management, cât și pentru diminuarea și prevenirea amenințărilor la adresa valorilor sitului.

În cazul sitului Larion, principalele categorii de factori interesați de la nivel local sunt: administratorii de resurse din interiorul sitului și proprietarii acestora, administratori infrastructurii de acces în sit, pentru care au existat și inițiative de reabilitare, Primăriile comunelor peste care se suprapune limita administrativă a sitului și comunitățile umane învecinate sitului. De asemenea, o serie de factori interesați – majoritatea instituții publice – acționează la nivel județean, regional și național.

Tabelul următor prezintă lista principalilor factori interesați în managementul sitului evidențiind legătura acestora cu situl, interesul acestora față de sit sau de managementul acestuia și posibilele roluri pe care aceștia le pot avea în viitor, în procesul de management.

Tabelul 3. Analiza factorilor interesați identificați în procesul de realizare a planului de management

Nr	Instituția /organizația /grupul de interes	Legătura /rolul / interesul față de sit / managementul acestuia
Gestionarii resurselor naturale și infrastructurii din cadrul sitului		
1	Asociația Proprietarilor de	Custodele sitului și administratorul pădurilor și pășunilor

Planul de management al SCI Larion

	Pădure Valea Ilvei	alpine din jurisdicția OS Valea Ilvei
2	OS privat "Valea Ilvei"	Administrează 1885 ha de terenuri din cadrul sitului, în cea mai mare parte pădure (1870 ha), reprezentând 62% din suprafața totală a acestuia.
3	SN CFR	Administrează o suprafață de 60 de ha din sit – aferentă căii ferate (reprezentând 2% din suprafața totală a sitului).
4	Consiliul Județean Bistrița	Gestionează DJ172D.
5	Asociația Crescătorilor de Ovine Feldru	Administrează 20 de ha de pășune aparținând Primăriei Feldru (0,7% din suprafața sitului).
6	OS privat Feldru	Administrează suprafața de pădure a Primăriei Feldru (27% din suprafața totală a sitului) și fondul cinegetic aferent acestuia.
7	Asociația Cinegetică Izvorul Ilvei	Administrează fondul cinegetic pe o suprafață aferentă a 73% din suprafața sitului.
8	ISV Bistrița	Controlul respectării normativelor silvice și al gestionarilor de fond cinegetic din sit
9	APIA Bistrița și centrul local Rodna	Acordarea și controlul plăților pentru valorificarea pajiștilor din sit
10	Administrația Parcului Național Călimani	Administrează siturile Tinovul Românești, Tinovul Poiana Stampei, situate în apropierea SCI Larion și care prezintă similitudini din punctul de vedere al valorilor naturale protejate. Posibil partener în implementarea unor activități de management (ex. acțiuni de informare-conștientizare privind ariile protejate și tinoavele, educație ecologică, dezvoltarea ecoturismului, etc).
11	Administrația Parcului Național Munții Rodnei	Posibil partener în implementarea unor activități de management (ex. acțiuni de informare-conștientizare privind protecția naturii și ariile protejate, educație ecologică, etc).
Proprietari de terenuri și resurse din cadrul sitului și utilizatori		
12	Primăria Lunca Ilvei	Deține o suprafață de 1900 ha de teren în cadrul sitului, care reprezintă 63% din suprafața totală a acestuia. Din aceasta 1870 ha este pădure.
13	Primăria Feldru	Deține o suprafață de 814 ha de teren în cadrul sitului, care reprezintă 27% din suprafața totală a acestuia. Cea mai mare parte a acestei suprafețe este reprezentată de pădure.
14	Primăria Poiana Stampei	Deține 11, 8 ha de pădure în cadrul sitului, reprezentând 0,39% din suprafața totală a acestuia. De asemenea, 8% din suprafața sitului se află pe teritoriul administrativ al comunei.
15	Persoane fizice care dețin și administrează terenuri în cadrul sitului	Gestionează terenurile din aria protejată și trebuie să respecte măsurile prevăzute în Planul de management

Planul de management al SCI Larion

16	Firme din industria de exploatare și prelucrare a lemnului	Valorifică masa lemnoasă din cadrul sitului. Sunt responsabili pentru respectarea normelor privind exploatarea, de care depinde starea de conservare a habitatelor forestiere.
Administrație publică		
17	Primăria Lunca Ilvei	72% din suprafața sitului se află pe teritoriul administrativ al comunei.
18	Primăria Coșna	20% din suprafața sitului se află pe teritoriul administrativ al comunei.
19	Consiliul Județean Bistrița Năsăud	Autoritate publică județeană ce coordonează dezvoltarea teritoriului la nivel județean și local, la nivel de UAT, realizează planuri, strategii și proiecte de dezvoltare vizând toate domeniile de interes, inclusiv protecția naturii.
20	Instituția Prefectului Județului Bistrița Năsăud	Urmărește respectarea legislației și a obligațiilor ce revin instituțiilor din teritoriu, coordonează activitatea acestora și asigură comunicarea dintre acestea și instituțiile de la nivel central
21	GAL "Leader Bistrița Năsăud "	Include, alături de alte 9 unități administrativ-teritoriale, și comuna Lunca Ilvei. Realizează proiecte de dezvoltare a teritoriului și poate fi un partener al Custodelui pentru diferite activități de management.
22	GAL "Bazinul Dornelor"	Include comunele Coșna și Poiana Stampei. Realizează proiecte de dezvoltare a teritoriului și poate fi un partener al Custodelui pentru diferite activități de management.
23	Agenția Pentru Protecția Mediului Bistrița Agenția Pentru Protecția Mediului Suceava	Asigură respectarea legislației de mediu, emite autorizații și avize, elaborează planuri și strategii pentru protecția mediului, verifică conformitatea planului de management cu legislația națională și stadiul implementării acestuia.
Autorități de control		
24	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Suceava	Controlează respectarea legislației privind protecția naturii și respectarea prevederilor planului de management
25	Inspectoratul de Poliție Județean Suceava	Controlează respectarea legii și intervine în caz de încălcarea acesteia. Poate reprezenta un partener pentru Custode în activitățile de patrulare și în asigurarea respectării regimului de management al sitului.
26	Inspectoratul de Jandarmi Județean Bistrița Posturile locale de Jandarmerie	
Educație		
27	Inspectoratul Școlar Județean Bistrița Năsăud	Coordonează și supervizează activitatea școlilor
28	Școlile din localitățile învecinate sitului	Contribuie la educația tinerilor în spiritul protecției naturii și sunt posibili parteneri ai custodelui în activitățile cu rol educativ
Organizații non-guvernamentale		

Planul de management al SCI Larion

29	Asociația Tășuleasa Social	ONG cu sediul în localitatea Piatra Fântânele, care activează în domeniile social, protecția mediului, educație. Posibil partener în implementarea unor activități de management (ex. acțiuni de informare-conștientizare privind ariile protejate, educație ecologică, dezvoltarea ecoturismului, etc).
30	Asociația EcoRodna	ONG cu sediul în localitatea Rodna, care activează în domeniile social, protecția mediului, educație. Posibil partener în implementarea unor activități de management (ex. acțiuni de informare-conștientizare privind ariile protejate, educație ecologică, dezvoltarea ecoturismului, etc).
Turism		
31	Serviciul Public de Salvamont Bistrița	Marchează și omologhează traseele turistice, asigură patrularea în zonă și salvarea montană. Ar putea îmbunătăți starea traseului turistic din cadrul sitului.
32	Pensiunea ecoturistică Casa Alexandra – Lunca Ilvei	Organizează excursii în sit, promovează valorile acestuia. Posibil partener pentru acțiunile de promovare și dezvoltare a unui turism sustenabil.

Dat-fiind faptul că cea mai mare parte a sitului este acoperită de pădure, care reprezintă principala valoare naturală care a stat la baza declarării sitului, importanța cea mai mare pentru managementul sitului o au Custodele, administratorii fondului forestier, proprietarii de pădure și utilizatori produselor forestiere (lemnoase și accesorii). De asemenea, un rol important îl au și administratorii și custozii siturilor învecinate, care pot reprezenta parteneri pentru custode în activitățile educative și de informare.

B.1.5. Resurse pentru management și infrastructura

B.1.5.1. Administrare

Administrarea AP este asigurată de Administrația Proprietarilor de Pădure Valea Ilvei prin intermediul OS Valea Ilvei.

Echipa de administrare a Sitului Larion este formată din angajații OS Valea Ilvei cu atribuții în aria protejată, acoperind următoarele *domenii de activitate*:

- Planificarea, coordonarea și supravegherea activităților desfășurate pe teritoriul Ariei;
- Pază;
- Măsuri de conservare a biodiversității (inclusiv monitorizarea);
- Turism rural și eco-turism;
- Educație și conștientizare publică;
- Relații cu comunitățile și cu alți factori interesați;

Planul de management al SCI Larion

B.1.5.2. Personal (număr, poziție, responsabilități)

OS Valea Ilvei are 58 persoane în structură, din care 9 au atribuții directe legate de managementul AP.

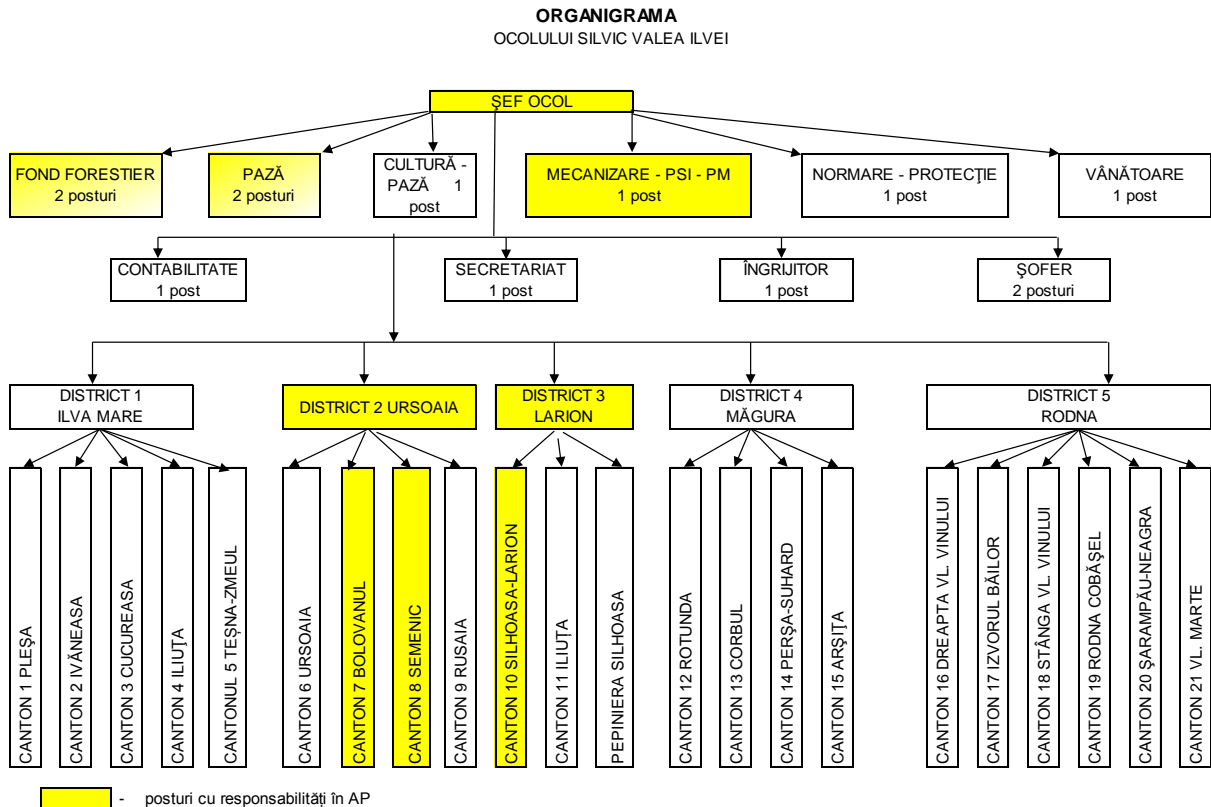

Figura 7. Organigrama echipei de custodie

Activitățile curente sunt coordonate de șeful de ocol, de fiecare departament în parte și de fiecare șef de district. Controlul finanțelor custodelui se efectuează de către *Contabil*.

B.1.5.3. Sistemul decizional

Deciziile operaționale privind managementul AP sunt luate de șeful de ocol.

Deciziile finale, legate de realizarea oricăror investiții sau proiecte, sunt luate de către Consiliul Director al Asociației proprietarilor de Pădure Valea Ilvei (APPVI) sau după caz APM, în baza prevederilor legale în vigoare, prin eliberarea avizelor/acordurilor/autorizațiilor de mediu. Custodele are obligația să analizeze impactul potențial și să își exprime punctul de vedere pentru toate proiectele și planurile de pe teritoriul AP, avizul acestuia fiind obligatoriu, conform legislației în vigoare.

Planul de management al SCI Larion

Planul de Management al AP și Regulamentul se avizează de către Agenția Națională pentru Protecția Mediului/structurile din subordinea acesteia și sunt aprobate prin ordin al conducătorului autorității publice centrale pentru protecția mediului și pădurilor, cu avizul autorităților publice centrale interesate.

Custodele consultă factorii interesați în legătură cu deciziile și activitățile importante prin intermediul internetului, anunțuri la primării și școli, întâlniri tematice.

Custodele are următoarele obligații principale:

- să administreze aria naturală protejată;
- să controleze modul de aplicare a legislației și a planului de management;
- să ia toate măsurile necesare în vederea asigurării unei protecții eficiente a ariei naturale protejate și a valorilor patrimoniului natural;
- să contribuie la monitorizarea speciilor și habitatelor de interes național și comunitar, precum și la cartarea habitatelor și distribuția speciilor;
- să elaboreze și să transmită spre aprobare, la autoritatea responsabilă, regulamentul ariei naturale protejate;
- să elaboreze și să transmită spre aprobare autorității responsabile planul de management al ariei naturale protejate;
- să asigure instruirea necesară a persoanelor implicate în activitatea de custodie;
- să promoveze acțiuni de conștientizare și informare a populației locale, cu privire la necesitatea protecției naturii și la rolul ariilor naturale protejate;
- să furnizeze prompt informații la solicitarea autorității responsabile și să înștiințeze direct și operativ despre producerea oricărui eveniment care a adus sau poate aduce prejudicii capitalului natural;
- să prezinte autorității responsabile un raport anual complet privind starea ariei naturale protejate, modul de gestionare a eventualelor probleme apărute și acțiunile întreprinse în baza planului de management, precum și situația realizării obligațiilor asumate;
- să identifice orice prejudicii cauzate de terțe persoane bunurilor patrimoniului natural;
- să informeze, în scris, autoritatea responsabilă, în termen de 48 de ore de la producerea/luarea la cunoștință a prejudiciului.

Planul de management al SCI Larion

B.1.5.4. Resurse pentru management

În prezent, Custodele dispune de următoarea infrastructură pentru managementul AP:

- Sediul Custodelui se află în localitatea Lunca Ilvei, în cadrul sediului O.S. Lunca Ilvei;

Pentru desfășurarea activităților, Custodele are în dotare:

- mijloace de transport: 6, din care 4 sunt folosite în teritorii și pentru activități ce au legătura cu AP;
- tehnică de calcul, inclusiv pentru elaborarea de hărți, analize, prognoze, rapoarte în Sistem Informatic Geografic (GIS);
- echipament de teren pentru echipă: echipament de teren, binocluri și alte echipamente/materiale pentru realizarea activităților de teren;
- echipament de telecomunicație: telefoane mobile;
- echipament de birotică.

B.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul AP

Menținerea, respectiv îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor și speciilor din Situl Larion, nu este posibilă decât prin armonizarea tuturor planurilor care fac referire la sau pot avea impact asupra resursele naturale, respectiv a biodiversității. Conform prevederilor legale, armonizarea planurilor și programelor de pe teritoriul AP cu prevederile acestui plan de management va fi foarte importantă. În acest capitol sunt prezentate principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor AP.

Tabelul 4. Principalele planuri cu impact potențial asupra valorilor AP

Denumirea	Stadiul de elaborare	Perioada de valabilitate	Relevanța pentru AP
Strategia locală de dezvoltare a GAL Lider Bistrița Năsăud			Strategia nu include măsuri specifice pentru conservarea speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat Situl Larion.
Strategia Județului Bistrița-Năsăud cu Orizont 2020	Aprobat 2013	2014-2020	Strategia nu include măsuri specifice pentru conservarea speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat Situl Larion.

Planul de management al SCI Larion

Denumirea	Stadiul de elaborare	Perioada de valabilitate	Relevanța pentru AP
Strategia de dezvoltare locală a comunei Lunca Ilvei	aprobat	2014-2020	Strategia prevede obiective legate de conservarea biodiversității în general, dar nu include măsuri specifice pentru conservarea speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat Situl Larion.
Amenejamentul sivic al fondului forestier administrat de OS Valea Ilvei	Avizat, în implementare	2012 - 2022	Reglementează managementul suprafețelor din fondul forestier național, aflate în proprietatea comunei Lunca Ilvei, în conformitate cu prevederile Codului Silvic.
Amenejamentul sivic al fondului forestier administrat de OS Feldru	Avizat, în implementare	2012 - 2022	Reglementează managementul suprafețelor din fondul forestier național, aflate în proprietatea comunei Lunca Ilvei, în conformitate cu prevederile Codului Silvic.

B.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare

Planificarea și monitorizarea activităților de management se realizează, anual, de colectivul de lucru al OS Valea Ilvei, în cadrul unor ședințe de lucru. Nu se utilizează un anumit sistem de monitorizare, urmând să fie propus un sistem de monitorizare a eficienței managementului în cadrul acestui plan de management.

Raportarea activităților către autoritățile responsabile pentru protecția mediului, respectiv Agenția de Protecția Mediului și Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice se realizează anual.

Cheltuielile anuale specifice ariei protejate până în prezent:

- 2011 - 27442 lei
- 2012 - 126428,77 lei
- 2013 – 144035, 77 lei
- Cheltuielie anuale în 2011 sunt reprezentate exclusiv din cheltuielile salariale pentru paza aferenta suprafeței sitului Larion. Din 2012 au fost luate în calcul și cheltuielile aferente implementării proiectului "Elaborarea planului de management și dezvoltarea infrastructurii de vizitare pentru situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion"

Sursele de venit pentru managementul ariilor protejate s-au constituit până în anul 2012 exclusiv din bugetul propriu al OS Valea Ilvei. Din anul 2012, o parte din cheltuieli au fost acoperite prin finanțarea din Fonduri Europene – Axa 4 POS Mediu

Planul de management al SCI Larion

B.1.8. Scurt istoric al managementului și al activităților majore de management

Până în momentul de față, principalele activități desfășurate pentru managementul AP au constat în patrulări pentru asigurarea pazei.

Prin implementarea Proiectului "Elaborarea planului de management și dezvoltarea infrastructurii de vizitare pentru situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion" s-au realizat până în prezent activități de evaluare a biodiversității și de cartare a mediului fizic și biotic, activități ce vor sta la baza elaborării Planului de Management.

Planul de management al SCI Larion

B.2. Mediul fizic

Geologia, geomorfologia, formele de relief

Din punct de vedere geologic, suprafața AP se găsește pe un depozit de calcare, în alternanță cu marne, în general de vârstă miocenă.

Pe aceste roci s-au format soluri slab până la moderat acide, caracterizate printr-o humificare mai puțin activă a materiilor organice, în urma căreia rezultă pe alocuri histosolurile, cu un orizont bine reprezentat de turbă.

Unitatea geomorfologica dominantă este versantul ondulat, pe alocuri cu formă plană.

Hidrologia

Cursurile de apă din cadrul Sitului Larion sunt reprezentate de următoarele (figura 8):

- râul Siminic localizat în centrul ariei protejate;
- râul Silhoasa localizat în SV ariei protejate;
- râul Teșna localizat la limita E-ES a ariei protejate.

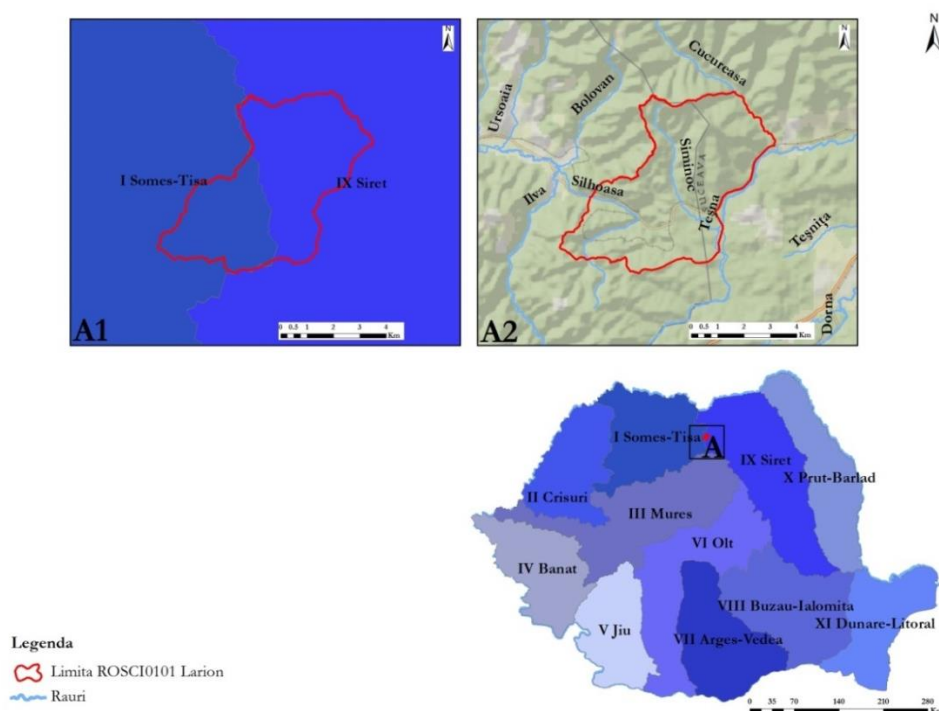

Figura. 8 Încadrarea ROSCI0101 Larion în bazinele hidrografice și rețeaua hidrografică

Planul de management al SCI Larion

Furtunile sau aversele prelungite din timpul verii, nu imprimă apelor un caracter torential, au durată de obicei scurtă și frecvențe mici (două - trei pe an). Alimentarea rețelei hidrografice este mixtă, atât din precipitații cât și freatic. Scurgerile maxime se realizează primăvara (lunile aprilie - mai) iar minimele în lunile de toamnă (septembrie - octombrie).

Clima

Fiind situat la o altitudine este cuprinsă între 875 m și 1450 m, Situl Larion se regăsește în ținutul climei muntilor mijlocii, favorabilă pădurilor, districtul climei de pădure, subdistrictul versanților expusi deplasărilor maselor umede din vest. Acest ținut se caracterizează printr-un regim moderat al temperaturii aerului, prin temperatura medie anuală pozitivă, prin versanți frecvent acoperiți de nori, din care cad ploi intermitente, de lungă durată, cantitățile anuale de precipitații depășind 1000 mm.

Tabelul 5. Precipitații medii lunare

Luna	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Anual
Precipitații(mm)	31.4	27.2	51.5	63.0	107.6	131.8	145.2	127.3	80.5	63.2	37.3	34.0	900

Pe acest relief undulat, pe suprafețele plane sau ușor concave, în mediu așadar saturat cu apă din precipitații (Tabelul 5), sub influența unei vegetații hidrofile abundente are loc un proces de *turbificare* care constă în acumularea an de an de materie organică incomplet descompusă. Aceasta poate avea grosimi foarte mari, peste 50 cm, alocuri peste 1m. Substanțele reduse (metan, hidrogen sulfurat) inhibă activitatea bacteriilor aerobe, procesul de descompunere se întrerupe iar resturile organice se turbifică. În aceste condiții se formează la suprafață orizontul turbos T, alcătuit din resturi organice, aflate în diferite stadii de descompunere. Condițiile de anaerobioză împiedică în continuare procesele de descompunere a resturilor vegetale. Acestea sunt condițiile de formare și conservare a habitatului 91D0* – Turbării cu vegetație forestieră.

Soluri

Tabelul 6. Tipuri de sol identificate în cadrul sitului

Tipul de sol	Subtipul	Cod	Suprafața totală (ha)
Histosol			29,4
Eutricambisol		3101	413,14
Districambisol	tipic	3201	2415,62
Districambisol	litic	3206	24,92
Districambisol	gleic	3210	87,96
Prepodzol		4101	1,61
Limnosoluri		7206	50,35

Planul de management al SCI Larion

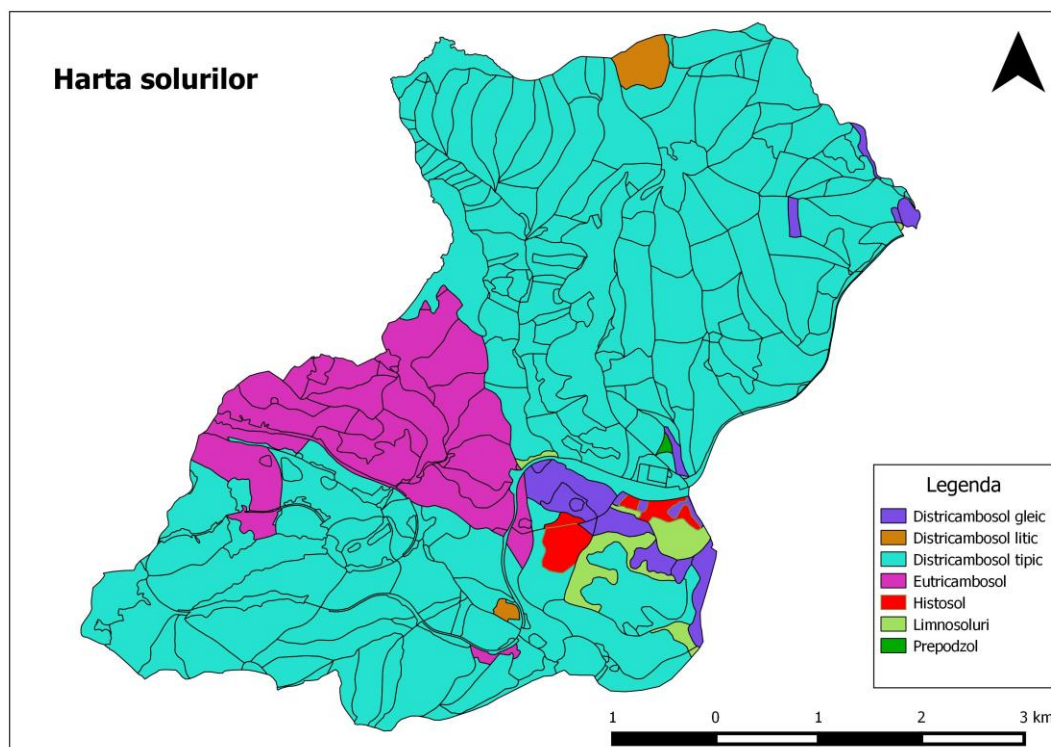

Figura 9. Harta tipurilor de soluri identificate în cadrul sitului

Caracteristic pentru Situl Larion și în special pentru habitatul 91D0* – *Turbării cu vegetație forestieră*, este prezența histosolurilor, foarte bine reprezentate în rezervația Crovul de la Larion.

B.3. Mediul biotic

B.3.1.Context biogeografic

B.3.1.1. Regiunea/regiunile biogeografice

Situl Larion este situat în regiunea biogeografică Alpină. Regiunea se încadrează în sectorul de climă continental-moderată, favorabilă zonei pădurilor de molid în special, dar și de brad și fag, subdistrictul cu umiditate suficientă în tot timpul anului, cu versanți expuși fotogenezei și advecției maselor umede de aer din nord-vest, cu ploi intermitente de lungă durată.

Planul de management al SCI Larion

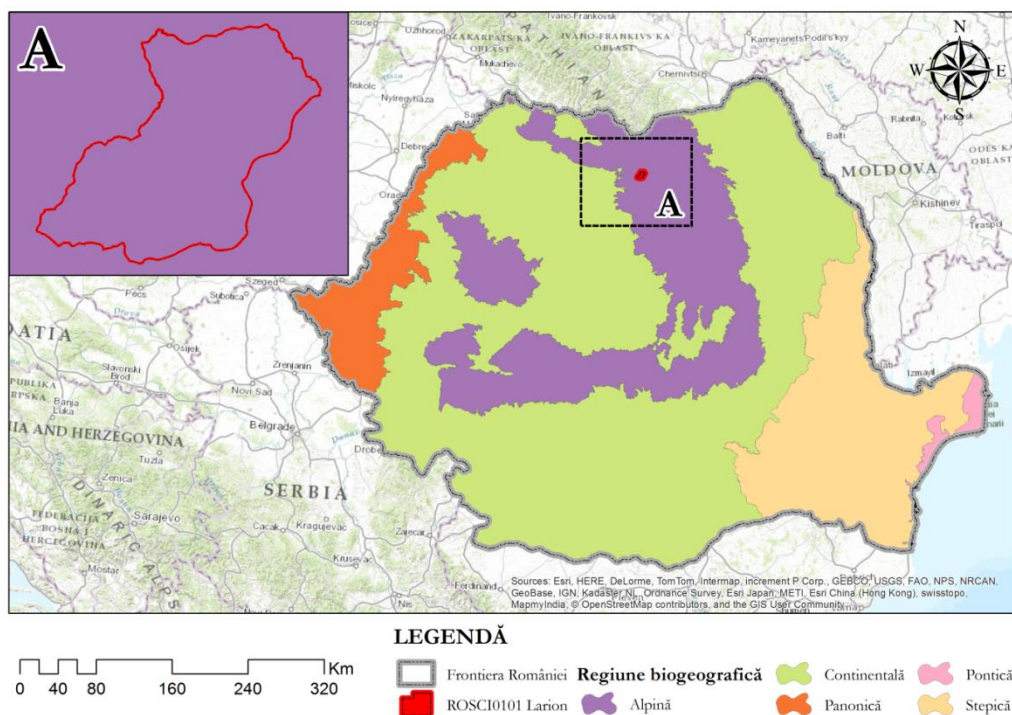

Figura 10. Încadrarea biogeografică a sitului ROSCI0101 Larion

B.3.1.2.Habitat

Situl a fost declarat pentru un singur tip de habitat de interes comunitar, așa cum reiese din Formularul Standard și tabelul 7.

B.3.1.2.1.Habitat de interes comunitar prezente și situația lor la nivelul regiunii biogeografice și la nivel național

Tabelul 7. Corespondența între habitatele de interes comunitar, habitatele conform clasificării din România și asociațiile vegetale

Tip habitat Natura 2000	Tip habitat România	Asociații vegetale
91D0* Turbării cu vegetație forestieră	R4414 Tufărișuri sud-est capatice de mlaștini de mesteacăn pufos	<i>Vaccinio-Betuletum pubescentis</i> Libbert 1933
		<i>Vaccinio-Pinetum sylvestris</i> Kobendza 1930
		<i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i> Kuach 1954

Situația habitatelor prezente în AP, la nivelul regiunii biogeografice și la nivel național

Planul de management al SCI Larion

Toate habitatele Natura 2000 sunt de interes de conservare și au fost incluse în această rețea deoarece, la nivelul UE, sunt rare, fie pentru că au o arie de răspândire mică, în mod natural, fie pentru că aria lor naturală s-a redus semnificativ din cauza activităților umane. Tabelul de mai jos redă sintetic situația habitatului 91D0* Turbării cu vegetație forestieră la nivelul UE și al țării. Principalul punct de plecare al acestei analize sunt regiunile biogeografice³ care stau la baza rețelei Natura 2000.

---

³ Regiune biogeografică – regiune a suprafeței globului definită de speciile de floră și faună conținute

Planul de management al SCI Larion

Tabelul 8. Situația habitatului de interes comunitar prezent în AP la nivelul regiunii biogeografice și la nivel național

Habitat	Situația / importanța habitatului la nivel național și comunitar
91D0* Turbării cu vegetație forestieră	Datorită substituirii sau degradării tinoavelor cu vegetație forestieră în trecut, dar mai ales a stațiunilor strict specializate care condiționează existența tinoavelor, în prezent, răspândirea habitatului comunitar 91D0* la nivelul bioregiunii și la nivel național este foarte restrânsă.

Situația actuală a habitatelor de interes comunitar din AP a fost determinată prin inventarieri efectuate pe teren în perioada 2013. Metoda de inventariere utilizată a fost metoda cercetărilor pe itinerar (de traseu) (*Borza și Boșcaiu, 1965, Ciocârlan, 2000, 2009, Streeter, 2009*) înregistrându-se 11 relevee fitocenologice. S-au realizat de asemenea și observații în perioada sezonului rece pentru a surprinde cât mai bine ciclul fizionomic al vegetației.

Locul în care s-au realizat releveele fitocenologice au reprezentat suprafețe cât mai omogene din punct de vedere al fizionomiei vegetației, reliefului, substratului și solului, reunind însușirile caracteristice generale și particulare ale tipului de ecosistem analizat, inclusiv ale factorilor ecologici. S-a acordat atenție atât zonelor de ecoton (de tranziție de la o grupare la alta), cât și porțiunilor în care se afirmă cantitativ (printr-un pâlț) o anumită populație (cele în care a acționat drastic un anumit factor perturbator fizic sau biologic) pentru a surprinde întreaga diversitate floristică și cenotică din zona investigată.

În urma inventariierilor, s-au obținut datele prezentate sintetic în tabelul de mai jos. Fișa habitatului este prezentată în Anexa 2 – Fișele speciilor și habitatului

Tabelul 9. Situația actuală a suprafețelor ocupate de habitatul de interes comunitar

Tip habitat	S_{FS}	% ¹	ȘI (prezent)	% ¹	Diferențe față de FS (ha) $ȘI - S_{FS}$
91D0* Turbării cu vegetație forestieră	30,23	1	131	4,33	+100,77

Legendă:

¹ Procentul face referire la suprafața ocupată din suprafața totală a AP

S_{FS} = Suprafața habitatului conform Formularului Standard

ȘI – suprafața inventariată în teren pentru habitat

În cazul unui habitat, starea de conservare este dată de totalitatea factorilor ce acționează asupra sa și asupra speciilor tipice și care îi poate afecta pe termen lung răspândirea, structura și funcțiile, precum și supraviețuirea speciilor tipice. Această stare se consideră "favorabilă" atunci când sunt îndeplinite condițiile (Directiva 92/43/CEE, Comisia Europeană 1992):

- arealul natural al habitatului și suprafețele pe care le acoperă în cadrul acestui areal sunt stabile sau în creștere;

Planul de management al SCI Larion

- habitatul are structura și funcțiile specifice necesare pentru conservarea sa pe termen lung, iar probabilitatea menținerii acestora în viitorul previzibil este mare;
- speciile care îi sunt caracteristice se află într-o stare de conservare favorabilă.

Așadar, la nivelul fiecărei regiuni biogeografice (în siturile de importanță comunitară propuse și chiar în afara acestora), pentru ca un anumit habitat considerat de importanță comunitară să aibe o stare de conservare favorabilă, trebuie să fie gospodărit, astfel încât să fie îndeplinite concomitent aceste trei condiții.

Pentru acest habitat, descrierea caracteristicilor care indică structura necesară asigurării stării favorabile de conservare se găsește în *Anexa 2 - Fișele speciilor și habitatului*.

Tabelul 10. Situația actuală a habitatelor de interes de comunitar

Nr crt	Cod habitat Natura 2000	Denumire habitat	Acoperirea %		Reprezent ativitatea		Supraf. relativă		Starea de cons.	
			FS	IT	FS	IT	FS	IT	FS	IT
1	91D0*	Turbării cu vegetație forestieră	1	4.33	A	B	B	C	A	B

Explicații tabel:

- *Reprezentativitatea* – gradul de reprezentativitate a tipului de habitat în cadrul sitului – exprimă măsura pentru cât de tipic este un habitat.

A – reprezentativitate excelentă

B – reprezentativitate bună

C – reprezentativitate semnificativă

D – prezență nesemnificativă

-*Suprafața relativă* – suprafața sitului acoperit de habitatul natural, raportat la suprafața totală acoperită de acel tip de habitat natural, în cadrul teritoriului național.

A – $100 \geq p > 15\%$

B – $15 \geq p > 2\%$

A – $2 \geq p > 0\%$

-*Starea de conservare* – gradul de conservare al structurilor și funcțiile tipului de habitat natural, precum și posibilitățile de refacere/reconstrucție. Pentru evaluare, se utilizează trei criterii: gradul de conservare al structurii, gradul de conservare al funcțiilor, posibilitățile de refacere.

A – conservare excelentă

B – conservare bună

C – conservare medie sau redusă

- *Evaluare globală* – evaluarea globală a valorii sitului din punct de vedere al conservării tipului de habitat respectiv

A – valoare excelentă

B – valoare bună

C – valoare considerabilă

Tabelul 11. Suprafața ocupată cu habitate cu stare nefavorabilă de conservare

Habitat	Suprafața habitatului în sit (ha)	Statut de conservare conform FS	Suprafața cu stare de conservare nefavorabilă (%)
Nu este cazul			

Planul de management al SCI Larion

Habitate importante pentru conservare, altele decât cele de interes comunitar

Pe lângă habitatele de interes comunitar, au fost identificate ecosisteme și complexe de ecosisteme de interes deosebit pentru conservare, prezentate în Tabelul 12. Acestea sunt critice pentru specii de interes de conservare, inclusiv pentru cele de interes comunitar.

Tabelul 12. Legătura între ecosisteme/complexe de ecosisteme și speciile de interes de conservare din AP

Tipuri de ecosistem/habitat	Localizare în AP	Specii de interes comunitar din sit care depind de habitat	Alte specii importante pentru conservare care depind de habitat
9410 Păduri acidofile de molid	S-E ariei protejate	<i>Buxbaumia viridis</i>	-

Planul de management al SCI Larion

B.3.2.3. Flora

Specii de interes comunitar

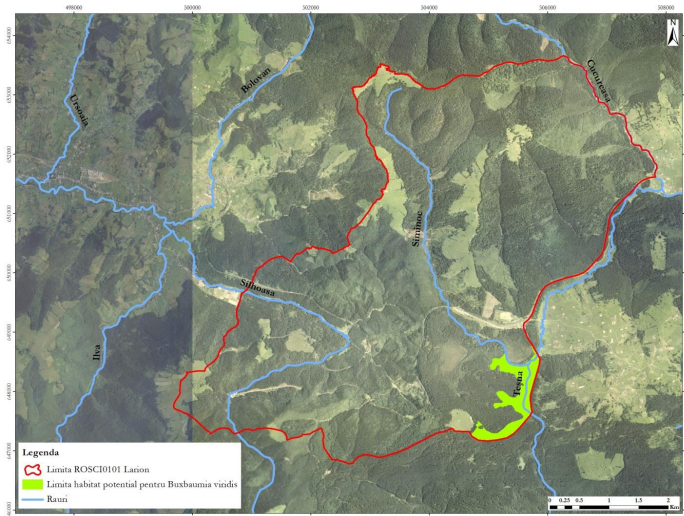
Formularul Standard impune asigurarea stării favorabile de conservare pentru o singură specie de floră de interes comunitar.

Tabelul 13. Speciile de interes comunitar prezente în sit

Nume specie	Denumire populară	Cod N2000	Anexa din Directiva Habitate	Anexa din Legea 49/2011	Lista roșie globală UICN	Caracter endemic
<i>Buxbaumia viridis</i>	Buxbaumia verde	1386	Anexa II	Anexa 3	-	-

În timpul activităților de teren desfășurate pe durata perioadei de monitorizare Buxbaumia verde (*Buxbaumia viridis*) nu a fost observată în sit sau în vecinătatea acestuia, perioada cercetărilor fiind inadecvată pentru studiul acestei specii. Briofitul analizat prezintă o particularitate biologică comparativ cu alte briofite, respectiv sporofitul (structură vegetativă purtătoare de spori, formată din haustor sau picior, setă și capsulă) este generat de către gametofit (generație haploidă care poartă organele de reproducere) la final de sezon estival-început de sezon vernal, și se maturează pe parcursul sezonului estival, putând fi vizibil până în luna septembrie (octombrie) (PLANTLIFE – Course notes 2008; com. pers. Ștefănuț S. 2013). Astfel, în prima parte a anului acesta nu poate fi vizibil pe substrat (bușteni bătrâni puternic afectați de procesul de descompunere), mai ales dacă luăm în considerare și modul de apariție disparat și în grupuri de câțiva indivizi.

Considerând cele de mai sus, prezența speciei în zonă nu poate fi exclusă totuși, comunicări ale personalului Ocolului silvic indicând o zonă în care Buxbaumia verde poate fi/ a fost observată în decursul timpului. Zona indicată (cu suprafața de 47 ha) este localizată în zona de sud-est a sitului, depășind însă limita acestuia și extinzându-se și pe teritoriul județului Suceava.

Figura 11. Distribuția habitatului potențial de Buxbaumia viridis

Planul de management al SCI Larion

Habitatul potențial este reprezentat de vegetație forestieră cu specia dominantă *Picea abies* (molid) și specia caracteristică *Vaccinium myrtillus* (afin), având corespondență cu habitatul Natura 2000 – 9410 Păduri acidofile de molid (*Picea*) din etajul montan până în cel alpin (*Vaccinio-Piceetea*). Starea de conservare a habitatului potențial pentru *Buxbaumia viridis* este bună.

Alte specii de interes de conservare

Pe lângă speciile de interes comunitar, în AP au fost identificate 8 specii de floră rare sau relicte sau specii care sunt importante întrucât de ele depind specii de faună importante pentru conservare.

Tabelul 14. Specii de faună și floră de interes de conservare, identificate în cadrul sitului (altele decât cele pentru care a fost desemnat Situl Larion)

Specia*	Categorie IUCN	Legendă
<i>Andromeda polifolia</i>	P	MPV - mai puțin vulnerabil (LC - least concerned – cod IUCN ⁴)
<i>Drosera rotundifolia</i>	P	
<i>Eriophorum vaginatum</i>	P	V - vulnerabil (VU – vulnerable – cod IUCN);
<i>Saxifraga cuneifolia</i>	P	AA - Aproape amenințat / în declin (Near Threatened / decreasing – cod IUCN)
<i>Corallorhiza trifida</i>	P	
<i>Epipogium aphyllum</i>	P	
<i>Plagiomnium affine</i>	P	RR – risc redus (Lower Risk – IUCN)
<i>Vaccinium myrtillus</i>	P	P – periclitat (Endangered – IUCN)
		R - rar (Rare - IUCN)

Specii de floră sălbatică de interes economic și cultural

Speciile comestibile de ciuperci sunt colectate frecvent de localnici, fiind comercializate ocazional. Printre acestea se numără: hrib (*Boletus edulis*), gălbior (*Cantharellus cibarius*), Păstrăv de fag (*Pleurotus ostreatus*), etc

Ocazional se culeg fructe de afin, fără impact semnificativ asupra speciilor.

⁴ IUCN – Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii

Planul de management al SCI Larion

B.3.2.4. Fauna

Specii de interes comunitar

Tabelul 15. Speciile de interes comunitar menționate în formularul standard

Nume specie	Denumire populară	Cod N2000	Anexa din Directiva Habitate	Anexa din Legea 49	Lista roșie globală IUCN	Caracter endemic
<i>Canis lupus</i>	Lup	1352	2, 4	3, 4A	LC	nu
<i>Ursus arctos</i>	Urs	1354	2, 4	3, 4A	LC	nu
<i>Lynx lynx</i>	Râs	1361	2,4	3,4A	LC	nu

Situația speciilor identificate în sit

În cadrul procesului de realizare a planului de management, în anul 2013 s-au făcut inventarieri ale speciilor de faună de interes comunitar (Anexa 2 - Fișele speciilor și habitatelor), în baza cărora se poate estima starea actuală a speciilor. Din totalul de trei specii de interes comunitar, toți taxonii au o stare bună de conservare. În majoritatea cazurilor intervențiile de management vor viza habitatele, astfel încât să beneficieze de acestea toate speciile dependente de habitatele respective.

Tabelul 16. Situația speciilor de interes comunitar identificate în sit

Specia	Efectiv populațional estimat	Viabilitatea	Observații	Stare actuală		
				*C	*S	*N
<i>Canis lupus</i>	2		Specia acoperă aproximativ 30% din suprafața AP	√		
<i>Ursus arctos</i>	2		Specia acoperă aproximativ 10% din suprafața AP	√		
<i>Lynx lynx</i>	3		Specia acoperă aproximativ 20% din suprafața AP	√		

Legendă:

*C - Corespunzătoare - se menține prin non-intervenție sau prin același tip de management ca până în prezent

*S - Satisfăcătoare - îmbunătățirea stării de conservare se poate face cu măsuri de management fără a implica reconstrucții ecologice

*N - Necorespunzătoare - degradată din cauza unor intervenții antropice, dar recuperabil cu minime intervenții de reconstrucție ecologică

Planul de management al SCI Larion

Tabelul 17. Situația speciilor de interes comunitar identificate în sit

Specia	Efective cf. formular standard				Efective cf. inventrierilor			
	Rezidentă	Reproducere	Iernat	Pasaj	Rezidentă	Reproducere	Iernat	Pasaj
<i>Canis lupus</i>	-			-	2			
<i>Ursus arctos</i>	-			-	2			
<i>Lynx lynx</i>	-			-	3			

Ursul, lupul și râsul utilizează AP atât ca habitat de rezidență cât și ca habitat cu rol de culoar de trecere. Pentru identificarea celor mai importante zone pentru conservarea carnivorelor în aria proiectului, reprezentată de perimetrul ROSCI0101 Larion, s-a recurs la suprapunerea spațială și cumularea tuturor poligoanelor rezultate în urma aplicării modelului Protected Area Toolkit pentru identificarea zonelor cu valori ridicate ale indicelui relativ al biodiversității și cu valori scăzute sau nule ale impactului antropic, pentru fiecare specie. Au fost identificate trei locații de importanță vitală pentru toate cele trei specii de carnivore, care pot fi considerate nuclee de habitate pentru respectivele specii, întrucât în respectivele poligoane se regăsesc condiții propice pentru existența tuturor celor trei specii de carnivore, la un randament optim.

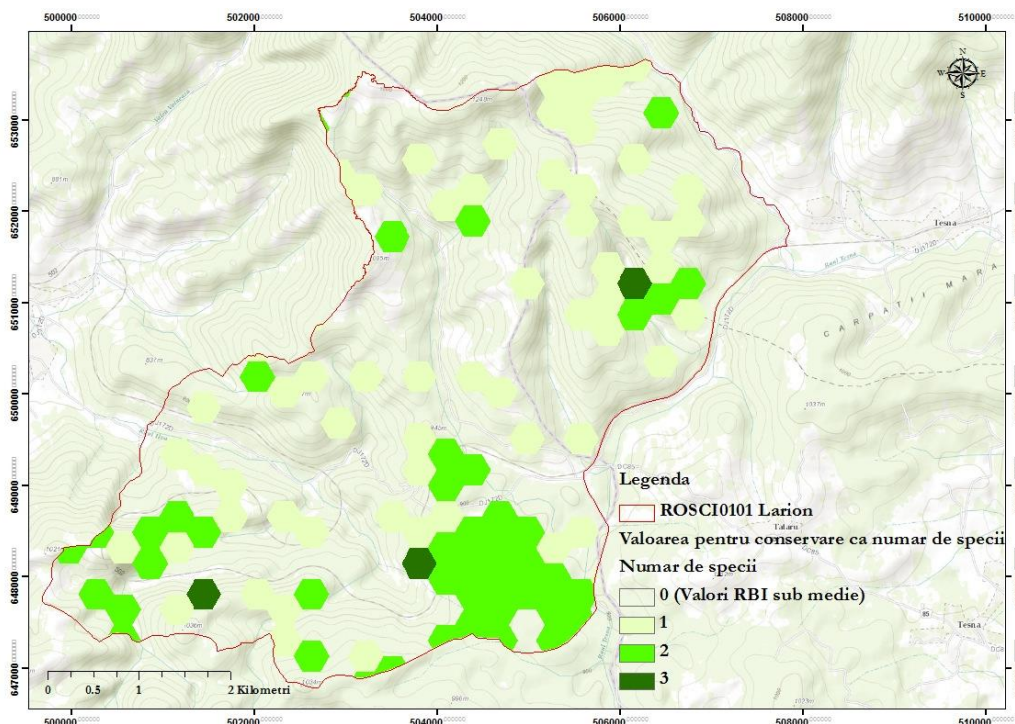

Figura 12. Distribuția nucleelor de habitate pentru carnivore mari

Planul de management al SCI Larion

Specii de faună de interes economic

Speciile vâdate pe teritoriul AP: mistreț (*Sus scrofa*), cerb (*Cervus elaphus*), vulpe (*Vulpes vulpes*), bursuc (*Meles meles*), jder (*Martes foina*), pisică sălbatică (*Felis silvestris*).

B.3.2.5. Specii alohtone și specii invazive

Un studiu concret, privind eventuala prezență și răspândirea speciilor alohtone și a celor cu caracter invaziv, nu a fost realizat încă. Mai mult, cu ocazia inventarierilor nu au fost observate suprafețe afectate semnificativ de prezența acestora.

B.3.2.5. Ecosisteme

În cadrul sitului au fost identificate următoarele categorii de ecosisteme:

- Terenuri agricole – sub 0,5 % din suprafața sitului
- Ecosisteme forestiere (preponderent rășinoase) – 90 % din suprafața sitului
- Ecosisteme de pajiște (pășuni montane, fânețe) – 8 % din suprafața sitului
- Ecosisteme artificiale (drumuri, construcții, diverse amenjări) – 2 % din suprafața sitului

Toate aceste categorii de ecosisteme au rolul lor în cadrul sitului Natura 2000, inclusiv elementele antropice, ce pot adăposti sau asigura resursă trofică diverselor specii (lilieci, diverse specii de păsări, rozătoare, etc.)

B.3.2.7. Peisajul

Peisajul este unul caracteristic zonelor de munte, cu păduri de rașinoase în alternanță cu pășuni și fânețe. Peisajul este semnificativ modificat de om în zona Grădinița, zonă în care se regăsește Gara Grădinița, cantonul și Pepiniera silvică Grădinița precum și locuințe private.

B.3.2.8. Procese naturale

Pe teritoriul Sitului Larion, procesele naturale sunt reduse ca prezență și intensitate, întrucât habitatele forestiere au caracter secundar, fiind conduse prin lucrări silvice. De interes deosebit este procesul natural de evoluție a habitatului de turbărie cu vegetație forestieră. Așadar, monitorizarea umidității, ratei de colmatare și succesiunii ecosistemice va fi un studiu necesar pentru actualizarea viitoarelor măsuri de management.

Alte procese naturale de interes pentru realizarea obiectivelor de management al AP sunt cel de eliminare naturală și cel de uscare a arborilor maturi, principală sursă de generare a lemnului mort. Menținerea acestora în arborete, pentru a asigura condițiile ecologice pentru speciile de interes de conservare (*Buxbaumia viris*, *Ursus arctos*, etc) este de interes pentru managementul sitului.

Planul de management al SCI Larion

B.4. Informații socio-economice și culturale

B.4.1. Comunități locale

Din punct de vedere administrativ, suprafața sitului Larion este distribuită în cadrul a 2 județe, respectiv 2 regiuni de dezvoltare: județul Bistrița Năsăud (72 %) - Regiunea 6 Nord-Vest și județul Suceava (28%) regiunea 1 Nord-Est, suprapunându-se parțial teritoriului a 3 comune: Lunca Ilvei, Coșna și Poiana Stampei. Ponderea cea mai mare a suprafeței sitului aparține comunei Lunca Ilvei (Tabelul 18).

Tabelul 18. Situația administrativă la nivelul sitului în 2012

Comuna	Suprafața în cadrul sitului (ha)	Ponderea din suprafața totală a sitului (%)	Ponderea din suprafața totală a comunei (%)
Lunca Ilvei	2177	72	24
Poiana Stampei	453	15	3
Coșna	393	13	2

Situl nu include așezări umane permanente, ci doar un număr mic de amenajări antropice: sălașe, stâne (destinate locuirii sezoniere în timpul verii) în partea central-nordică a sitului (Poiana Căsteilor), cantonul silvic Grădinița, etc. Comunitățile umane cele mai apropiate de limita sitului sunt: Teșna - sat component al comunei Coșna (la circa 2 km distanță de limita estică a sitului) și Lunca Ilvei (la circa 3 km distanță față de limita vestică a sitului).

Poziția periferică a sitului, la limita administrativă și județeană, într-o zonă mai puțin accesibilă, determină legături mai puțin intense ale comunităților locale cu teritoriul sitului.

B.4.1.1. Aspecte demografice

▪ Populația totală. Densitatea populației

Din perspectiva localizării în teritoriul a așezărilor umane în raport cu situl, localitatea Lunca Ilvei prezintă o relevanță mai mare atât prin faptul că este situată la o distanță redusă față de sit cât și prin mărimea sa (3156 locuitori în 2012⁵) și prin faptul că densitatea spațiului locuit în vatra localității este mai mare, aceasta reprezentând un nucleu de locuire mult mai bine închegat decât comunitățile umane risipite și răsfirate din Depresiunea Dornelor (Teșna, Tătaru, Coșna, aferente comunelor Coșna și Poiana Stampei). După numărul de locuitori, localitatea Lunca Ilvei reprezintă una dintre cele mai mari așezări rurale din România⁶.

Privită la nivelul întregului teritoriu administrativ al comunelor suprapuse sitului, evoluția numerică a populației totale în ultimii 12 ani este una ușor negativă, cu un declin mai accentuat în cazul comunei Lunca Ilvei, de - 15% (vezi Tabelul 1 – Anexa 4.). Astfel, deși în perioada 1990-2000 datele statistice indică o ușoară creștere a populației în întreaga zonă, datorată menținerii încă a unui bilanț natural pozitiv, în deceniul următor (2000-2012), scăderea sporului natural și creșterea migrației din zonă determină scăderea ușoară a populației în întreaga zonă.

⁵ Conform Institutului Național de Statistică, mai 2014 (baza de date TEMPO).

⁶ După Atlasul României (2006)

Planul de management al SCI Larion

Densitatea populației este specifică zonei montane, valori mai ridicate fiind specifice teritoriului aferent comunei Lunca Ilvei (vezi Tabelul 1 – Anexa 4).

▪ Structura pe grupe de vârstă a populației

Din punctul de vedere al structurii pe grupe de vârstă a populației, situația este destul de echilibrată, manifestându-se o ușoară tendință de îmbătrânire (Tabelul 19),

Tabelul 19. Structura pe grupe de vârstă a populației din comunele suprapuse sitului în 2012⁷

Grupe varsta	Lunca Ilvei		Coșna		Poiana Stampei	
	nr.loc.	% din pop.totală	nr.loc.	% din pop.totală	nr.loc.	% din pop.totală
Copii (0-14 ani)	556	18	166	11	1054	36
Tineri (15-34 ani)	888	28	447	30	651	22
Adulți (35-59 ani)	1052	33	529	36	794	27
Bătrâni (peste 60 ani)	660	21	344	23	455	15
TOTAL	3156		1486		2954	

B.4.1.2. Resurse naturale pentru dezvoltarea locală

Datorită caracteristicilor cadrului natural, specific montan, teritoriul aferent comunităților locale din zona învecinată sitului este, în general, mai puțin pretabil dezvoltării activităților agricole, la baza economiei locale fiind resursele oferite de ecosistemele forestiere.

Ponderea cea mai mare din teritoriul administrativ al comunelor aferente sitului este ocupată de terenurile neagricole (Tabelul 20), din care, o pondere de peste 90% o au pădurile. Comuna Lunca Ilvei deține o pondere mai mare a terenurilor agricole, între care predomină pășunile și fânețele, având, în comparație cu restul teritoriului suprafața și ponderea cea mai mare a terenurilor arabile (vezi Tabelul 2 – Anexa 4). Preponderentă este, de asemenea, proprietatea privată, pentru majoritatea categoriilor de utilizare a terenurilor.

Tabelul 20. Situația terenurilor agricole și neagricole în comunele suprapuse sitului în 2012⁸

Comuna	Suprafața totală (ha)	Terenuri agricole*		Terenuri neagricole**	
		Suprafața (ha)	% din suprafața totală	Suprafața (ha)	% din suprafața totală
Lunca Ilvei	9121	3142	34	5979	66
Poiana Stampei	18076	4202	23	13874	77
Coșna	20828	3331	16	17497	84

* Arabil, pășuni, fânețe

**păduri, construcții, terenuri neproductive, căi de comunicație, luci de apă.

⁷ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, mai 2014 (baza de date TEMPO).

⁸ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, mai 2014 (baza de date TEMPO).

Planul de management al SCI Larion

B.4.1.3. Infrastructura. Accesul populației la diferite servicii și utilități

Deși accesul în zonă este posibil atât pe cale rutieră cât și feroviară, datorită localizării sale, a calității deficitare a căilor de acces rutiere și a dificultății realizării accesului la un drum european, zona are, la modul general, un nivel mai redus de accesibilitate.

În ceea ce privește infrastructura de utilități, majoritatea populației este conectată la rețeaua electrică, însă o pondere foarte mică a populației este bransată la o rețea publică de alimentare cu apă sau canalizare – existente doar în satele reședință comunală (Anexa 4).

Accesul populației la serviciile medicale și educaționale de bază este relativ bun, fiecare comună dispunând de dispensare și unități de învățământ.

B.4.2. Economia locală

Zona învecinată sitului a fost clasificată drept zonă montană defavorizată, conform criteriilor prezentate în cadrul PNDR (2007-2013), fiind eligibilă pentru pachetele de agro-mediu 1 și 2 fiind asimilată zonelor cu pajiști cu înaltă valoare naturală (HNV).

4.2.1. Forța de muncă

Populația activă ocupă ponderi cuprinse între 45 și 50% din populația totală (Tabelul 21) – valori mai ridicate decât media națională pentru 2011, de 41,3%, fapt ce indică potențialul uman ridicat al zonei. Dintre activi, 94-96% sunt ocupați, rata șomajului fiind redusă.

Tabelul 21. Situația forței de muncă la nivelul anului 2011⁹

	Poiana Stampei		Coșna		Lunca Ilvei	
	Nr. Persoane	%*	Nr. persoane	%*	Nr. persoane	%*
Populația activă	1025	45	741	50	1419	45
Populația ocupată	967	94**	698	94**	1368	96**

* procente calculate prin raportarea la populația totală de la nivelul anului 2012

** procent din totalul populației active

Forța de muncă locală dispune de un nivel adecvat de pregătire, în rândul populației active predominând cei cu studii medii și superioare.

4.2.2. Activitățile economice

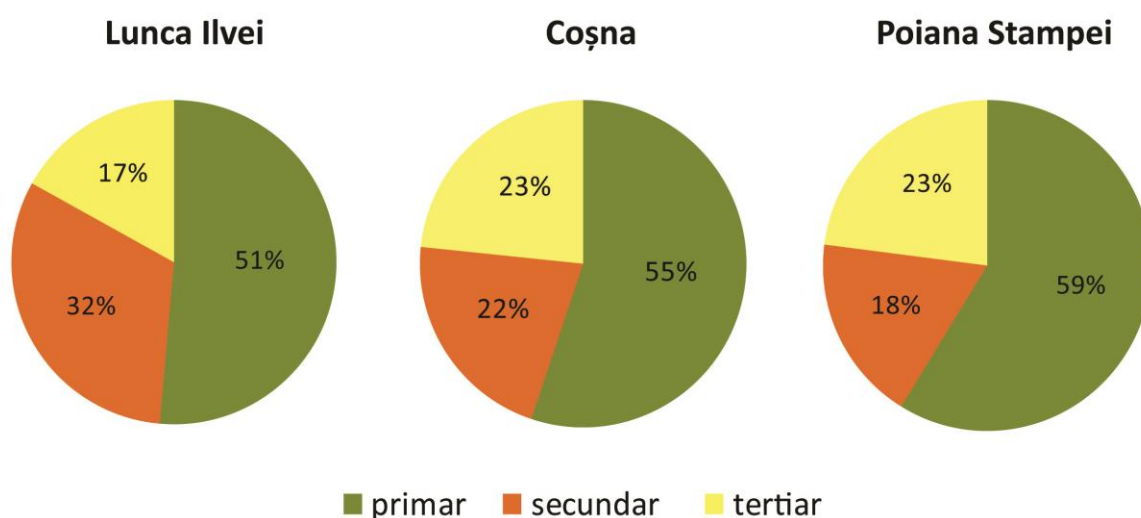
Economia locală a zonei este bazată pe valorificarea, în cea mai mare măsură primară a resurselor locale, prin activități agricole (în special creșterea animalelor) la scară mică, extensive, specifice zonelor montane. Deși numărul persoanelor ocupate în agricultură ocupă ponderea cea mai mare, acestea desfășoară activități independente, în propriile gospodării, doar o mică parte din produsele obținute fiind comercializate. Drept urmare, numărul firmelor ce activează în prelucrarea produselor agricole este foarte redus. O importanță la fel de mare pentru zonă o au activitățile silvice și de exploatare a lemnului.

⁹ Sursa datelor: Direcția Județeană de Statistică Bistrița-Năsăud, 2014

Planul de management al SCI Larion

În anul 2012, în zona aferentă sitului, majoritatea populației active ocupate (între 51 și 59%) este angajată în principal în sectorul primar (agricultură și silvicultură) și în industria de prelucrare a lemnului și a produselor lactate, restul între 17 și 23% fiind angajați în sectorul terțiar al comerțului și serviciilor (administrație publică, sănătate, educație, comerț) – Figura. 13.

După numărul agenților economici, sectorul principal de activitate în zonă este exploatarea primară a lemnului, în anul 2012, o treime din numărul total al agenților economici din Lunca Ilvei activând în acest sector¹⁰, alături de care un număr mai semnificativ activează în sectoarele comerț (mici unități de desfacere cu amănuntul), exploatare forestieră, servicii de servire a mesei (restaurante) – vezi Anexa 4- Tabelul 4. În localitățile aferente județului Suceava, unitățile de servicii (turistice și de bază) ocupă o pondere ușor mai ridicată, în timp ce sectorul secundar este mai slab reprezentat.

Figura 13 – Ponderea populației ocupate pe sectoare ale economiei în anul 2011¹¹

Pentru Lunca Ilvei, datele statistice indică tendința de descreștere a ponderii populației ocupate în agricultură (de la 61% în 2002 la 46% în 2011), în favoarea industriei de prelucrare a lemnului și a serviciilor – a căror pondere crește de la 14% în 2002 la 23% în 2011.

Baza economiei locale o reprezintă întreprinderile mici și mijlocii, 80% din numărul total al întreprinderilor înregistrate în 2012 în Lunca Ilvei având între 0 și 9 angajați, în timp ce doar 20% (6 din 33) au între 10 și 49 de salariați.

Activitățile agricole sunt reprezentate atât prin cultura plantelor (predominând culturile de legume și cartof, precum și orz și porumb în Lunca Ilvei) cât și prin valorificarea pajiștilor prin creșterea animalelor. În structura șeptelului predomină efectivele de bovine (vezi Tabelul 3 din Anexa 4). Datele statistice indică o evoluție diferită a mărimii efectivelor de animale în perioada 1990-2013 pentru comunele din județul Suceava în comparație cu comuna Lunca Ilvei, deși în ambele cazuri se înregistrează o scădere a efectivelor de ovine. Pentru comuna Poiana Stampei efectivele de animale sunt în scădere pentru toate categoriile, în timp ce în comuna Lunca Ilvei, probabil pe fondul favorabilității mai bune a zonei pentru practicarea culturilor de porumb, se înregistrează o creștere accentuată a numărului de păsări.

¹⁰ Conform datelor INS – Direcția Județeană de Statistică Bistrița.

¹¹ Conform datelor INS – Direcția Județeană de Statistică Bistrița.

Planul de management al SCI Larion

B.4.3. Recreere și turism

Atât situl cât și zona învecinată acestuia dispune de un potențial turistic considerabil, fiind pretabile pentru activități de turism activ și ecoturism (ciclism, plimbări cu căruța, drumeție, ski de tură). Situl este străbătut de un traseu turistic (Pasul Rotunda – CFR Grădinița – bandă roșie), al cărui marcaj necesită refacerea, fiind foarte vechi. Crovul Larion reprezintă cel mai atractiv obiectiv turistic din cadrul sitului, datorită peisajului său caracteristic de turbărie.

Dezvoltarea infrastructurii turistice este într-un stadiu incipient încă, deși în zonă (atât în Poiana Stampei cât și în Lunca Ilvei) există câteva pensiuni ecoturistice certificate și sunt în curs de amenajare o serie de poteci tematice interpretative (atât în situl Larion cât și în Tinovul Mare din Poiana Stampei). Din punctul de vedere al infrastructurii de primire și al numărului turoperatorilor, zona Dornelor, aflată la est de sit, este mai bine dezvoltată, fiind inclusă în lista destinațiilor ecoturistice naționale.

B.5. Informare, conștientizare, educație

Până la momentul elaborării acestui Plan de management Custodele a organizat câteva acțiuni de informare și ieșiri în teren adresate elevilor din școlile din zonă. În cadrul procesului de elaborare a Planului au avut loc o întâlnire cu principalii factorii interesați, precum și consultarea publică.

La acest moment, Custodele nu dispune de infrastructură specială de informare sau educație, fiind în curs de amenajare două poteci tematice și o serie de materiale informative despre sit. Ocolul Silvic Valea Ilvei are angajată o persoană responsabilă cu informarea și educația ecologică.

B.6. Cercetare

B.6.1. Cercetare desfășurată până în prezent

Până la implementarea proiectului "Elaborarea planului de management și dezvoltarea infrastructurii de vizitare pentru situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion" nu au fost efectuate cercetări științifice structurate în zonă. Prin implementarea proiectului sus menționat au fost făcute cercetări asupra speciilor și habitatelor pentru care a fost desemnat situl.

B.6.2. Infrastructură de cercetare existentă

Deși, până la momentul implementării proiectului "Elaborarea planului de management și dezvoltarea infrastructurii de vizitare pentru situl de importanță comunitară ROSCI0101 Larion", nu au fost realizate cercetări de către custode, acesta dispune de locații de cazare disponibile spre a fi utilizate de cercetători, precum și de mijloace de transport (vezi capitolul B1.5.4.)

B.7. Acțiuni de management majore desfășurate în AP

Planul de management al SCI Larion

Principalele acțiuni de management desfășurate în ultimii ani sunt reprezentate de paza valorilor AP și de lucrările de management forestier, în special promovarea tipului natural de pădure prin tratamente silvice cu regenerare naturală.

Planul de management al SCI Larion

C. Evaluarea situației actuale

În această secțiune sunt prezentate principalele valori și amenințări din Situl Larion. Totodată se analizează situația valorilor identificate, respectiv amenințările care afectează starea acestora în prezent sau le pot afecta pe viitor. Aceste analize stau la baza definirii măsurilor de management.

C.1. Valori

Principalele valori ale ariei protejate sunt reprezentate de valorile naturale pentru care a fost desemnat Situl Larion, și anume speciile urs, lup, ras, buxbaumia verde precum și habitatul de turbărie cu vegetație forestieră.

Pe lângă acestea, au fost identificate și alte valori importante pentru zonă, mai ales cele ce se constituie în resurse pentru localnici și dezvoltarea zonei. De exemplu, se menționează peisaje valoroase care pot constitui atracții turistice sau valori care sunt importante pentru comunitățile locale și care, dacă sunt păstrate și valorificate, ajută la dezvoltarea locală și la obținerea unui sprijin real din partea autorităților și a localnicilor pentru implementarea măsurilor de management.

Planul de management al SCI Larion

Tabelul 22. Valorile de biodiversitate identificate în cadrul AP

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP (UM specifică valorii)	Importanța pentru AP/comunitate (d.p.d.v. al conservării și/sau utilizării economice)	Importanță deosebită (inclusiv valori unice)
Habitat			
Turbării cu vegetație forestieră 91D0*	131 ha	Importanța habitatului constă în valoarea mare de conservare. Adăpostește un număr semnificativ de specii rare, dependente strict de acest tip de habitat (EX: Drosera rotundifolia)	Stratul de turbă este deosebit de gros, pe alocuri având aproximativ 3m.
Terenuri cu utilizări diverse			
Alternanța pădurilor de rășinoase cu fânețe montane.	Pe întreg teritoriul	Administrarea responsabilă a acestora (fără exploatare și antropizare excesivă) menține un ecosistem deosebit de valoros pentru hrana și adăpostul carnivorelor mari.	Acest tip de peisaj este propice asigurării condițiilor de trecere a carnivorelor mari între diversele masive muntoase din apropiere.
Specii			
Mamifere			
<i>Canis lupus</i>	2 ind	Specii reprezentative atât pentru acest sit cât și pentru ariile protejate învecinate. Ele sunt specii din vârful piramidei trofice asigurând reglajul și stabilitatea populațiilor de interes cingetic și nu numai (mistreț, cerb, etc).	
<i>Ursus arctos</i>	2 ind		
<i>Lynx lynx</i>	3 ind		
Floră			
<i>Buxbaumia viridis</i>	neidentificata, habitat favorabil în S-E sitului	Specie enumerată în anexa II (Specii animale și vegetale de interes comunitar a căror conservare necesită desemnarea unor arii speciale de conservare) a Directivei Consiliului 92/43/CEE și anexa 3 (Specii de plante și de animale a căror conservare necesită desemnarea ariilor speciale de conservare și a ariilor de protecție specială avifaunistică) a O.U.G. 57/2007	
<i>Andromeda polifolia</i>	S-E sitului (în cadrul habitatului 91D0*)	Specie enumerată în cadrul secțiunii 3.3. (Alte specii importante de flora și fauna) din Formularul Standard Natura 2000 pentru sit	
<i>Drosera rotundifolia</i>	S-E sitului (în cadrul habitatului 91D0*)	Specie enumerată în cadrul secțiunii 3.3. (Alte specii importante de flora și fauna) din Formularul Standard Natura 2000 pentru sit	

Planul de management al SCI Larion

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP (UM specifică valorii)	Importanța pentru AP/comunitate (d.p.d.v. al conservării și/sau utilizării economice)	Importanță deosebită (inclusiv valori unice)
<i>Eriophorum vaginatum</i>	S-E sitului (în cadrul habitatului 91D0*)	1. Specie edificatoare și caracteristică habitatului 91D0*, 2. Specie enumerată în cadrul secțiunii 3.3. (Alte specii importante de flora și faună) din Formularul Standard Natura 2000 pentru sit	
<i>Saxifraga cuneifolia</i>	neidentificată, habitat favorabil în stâncările umbrite din cadrul sitului	Specie enumerată în cadrul secțiunii 3.3. (Alte specii importante de flora și faună) din Formularul Standard Natura 2000 pentru sit	
<i>Corallorhiza trifida</i>	neidentificată, habitat favorabil în: a) locurile umede și umbroase din pădure, b) printre mușchi, c) pe trunchiuri putrede din cadrul sitului	Specie enumerată în cadrul secțiunii 3.3. (Alte specii importante de flora și faună) din Formularul Standard Natura 2000 pentru sit	
<i>Epipogium aphyllum</i>	neidentificată, habitat favorabil în pădurile umbrite și umede din cadrul sitului	Specie enumerată în cadrul secțiunii 3.3. (Alte specii importante de flora și faună) din Formularul Standard Natura 2000 pentru sit	

Planul de management al SCI Larion

Valoarea identificată în sit și vecinătatea acestuia	Prezența în AP (UM specifică valorii)	Importanța pentru AP/comunitate (d.p.d.v. al conservării și/sau utilizării economice)	Importanță deosebită (inclusiv valori unice)
<i>Plagiomnium affine</i>	padurile mlastinoase de molid în asociere cu cele acidofile de molid (aproximativ 82 ha din suprafața sitului)	Specie enumerată în cadrul secțiunii 3.3. (Alte specii importante de flora și fauna) din Formularul Standard Natura 2000 pentru sit	
<i>Vaccinium myrtillus</i>		Specie de interes comercial pentru comunitățile din zonă, dar și sursă de hrană pentru urs.	

Planul de management al SCI Larion

Tabelul 23. Valori din aria protejată care reprezintă resurse naturale importante pentru comunitățile locale

Alte resurse naturale	
Lemn	Reprezintă o resursă naturală deosebit de importantă pentru economia zonei.
Pășuni – fânețe	Păstrarea lor este esențială pentru creșterea animalelor, dar sunt importante, atât pentru conservare peisajului, cât și pentru asigurarea hranei speciilor pradă.
<i>Vaccinium myrtillus</i> (Afin)	Specie de interes comercial pentru comunitățile din zonă, dar și sursă de hrană pentru urs.
Specii de ciuperci	Sunt culese și valorificate ocazional de către localnici.

C.2. Presiuni și amenințări

Identificarea și evaluarea presiunilor și amenințărilor a fost realizată în grupul de lucru și în întâlniri cu factorii interesați, utilizând clasificarea IUCN. Amenințările din Formularul Standard pot fi ușor asimilate cu cele din clasificarea IUCN. Această clasificare internațională, realizată pentru amenințările din arii protejate, permite o analiză mai ușoară a categoriilor de amenințări.

Presiunile apar/există ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme *din trecut sau care au loc în prezent* și care afectează, în mod cumulativ (efectul mai multor acțiuni și/sau fenomene), sau separat viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Pentru analiza de mai jos, au fost luate în calcul presiunile identificate în prezent sau pe parcursul ultimilor cinci ani.

Amenințările pot apărea ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme *pe viitor*, putând afecta în mod cumulativ (efectul mai multor acțiuni și / sau fenomene) sau, separat, viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului. Definirea amenințărilor se face luând în calcul acțiuni umane viitoare sau previzibile. Pentru analiza prezentată în continuare, s-au luat în calcul amenințările ce pot deriva în următorii cinci ani, din acțiuni umane în derulare sau previzibile și fenomene naturale extreme posibile.

Legendă:

Amenințare minoră	Amenințare moderată	Amenințare majoră
Necesită monitorizare dar nu și acțiuni specifice de management	Necesită acțiuni specifice de management cât mai curând posibil	Necesită acțiuni de management cu prioritate
Cu impact mic	Cu impact mediu	Cu impact major
1	2	3

Planul de management al SCI Larion

Tabelul 24. Presiuni și amenințări la adresa valorilor naturale

Amenințarea (A)/ Presiunea (P) identificată	Valoarea amenințată (cât mai specific definită)	Explicații (se precizează, dacă există date, și pe ce zone se extinde sau se concentrează amenințarea. Dacă este nevoie, separat pentru valorile pentru care au relevanță deosebită)	Cauze	Nivel impact estimat	
				P	A
1. Dezvoltările rezidențiale și comerciale.					
Infrastructură pentru turism și recreere	Carnivore mari	Cabana persoană fizică - Sărceru mic Nu reprezintă în acest moment o amenințare.	Proprietate privată, aflată în sit înainte de desemnare		1
	Buxbaumia viridis 91D0*	Poteca tematică. Impactul va fi redus, și se va produce doar în contextul prezenței unui număr exagerat de mare de turiști în același timp. (excursii cipii, grupuri organizate, etc) și în contextul nerespectării traseului.	Proiect POS		1
2. Agricultură și Acvacultură					
Creșterea animalelor și zootehnia	Carnivore mari	Au fost semnalate cazuri în care a fost un număr prea mare de câini la stani (Poiana Arinului, Poiana Acăstăilor). Aceștia pot vâna/alunga speciile pradă pentru carnivore mari.	Lipsă informare/conștientizare.	1	1
	Buxbaumia viridis	Trecerea animalelor prin fondul forestier pentru adăpat duce la tasarea solului și degradarea condițiilor de vegetație pentru Buxbaumia	Lipsă informare/conștientizare		2
4. Transport și coridoare de trecere					

Planul de management al SCI Larion

Amenințarea (A)/ Presiunea (P) identificată	Valoarea amenințată (cât mai specific definită)	Explicații (se precizează, dacă există date, și pe ce zone se extinde sau se concentrează amenințarea. Dacă este nevoie, separat pentru valorile pentru care au relevanță deosebită)	Cauze	Nivel impact estimat	
				P	A
Șosele și căi ferate	Carnivore mari	Drumul european E58 (Pasul Tihuța), a creat pe alocuri o barieră ecologică în calea trecerii carnivorelor mari, fapt ce a determinat utilizarea altor rute decât cele tradiționale (Situl Larion).	Amplasarea de parapeti, șanțuri de colectare a apelor, balustrade, etc.	2	2
	91D0*	Drumul județean 172 D, este proiectat pe suprafața ocupată de habitatul 91D0*. Execuția acestuia ar duce la diminuarea semnificativă a suprafeței ocupată de habitat.	Necesitatea asigurării unei legături mai rapide cu regiunea Bucovina. Proiectul inițial al drumului a fost realizat anterior declarării ariei protejate.		3
Rețele de utilități și servicii (electricitate, cabluri, conducte etc.)	Carnivore mari. Peisaj.	Proiectul de construcție a liniei electrice de înaltă tensiune (peste 400KW) Gădălin (CJ) – Suceava, va avea un impact moderat asupra valorilor sitului și doar în perioada construirii lui. Impactul va fi permanent asupra peisajului.	Proiect de interes național.		2
5. Utilizarea resurselor biologice și afectarea acestora					
Colectarea plantelor terestre și a produselor din plante (altele decât cheresteaua)	Buxbaumia viridis	Colectarea fructelor de pădure, poate genera un impact negativ asupra speciei prin tasarea solului și distrugere indirectă.	Colectare de către persoane fizice a afinelor pentru valorificare către agenți economici.	2	2
Exploatarea forestieră și extragerea lemnului	Buxbaumia viridis.	Extragerea lemnului mort prin lucrările/tratamentele silvice.	Necesitatea respectării legislației în vigoare.	2	2

Planul de management al SCI Larion

Amenințarea (A)/ Presiunea (P) identificată	Valoarea amenințată (cât mai specific definită)	Explicații (se precizează, dacă există date, și pe ce zone se extinde sau se concentrează amenințarea. Dacă este nevoie, separat pentru valorile pentru care au relevanță deosebită)	Cauze	Nivel impact estimat	
				P	A
7. Modificări ale sistemelor naturale					
Incendii și stingerea acestora	Habitat 91D0*	Incendiile de la sistemul de frânare al vagoanelor de cale ferată, cumulate cu seceta, pot produce incendii în turbăria 91D0*, prejudiciind semnificativ habitatul. Totuși frecvența acestor incidente este extrem de redusă.	Saboții de frână extrem de uzați din dotarea CFR	1	1
Fragmentare accentuată	Habitat 91D0*	Izolarea față de habitate similare (3,4 km distanță) duce la scăderea capacității de refacere a habitatului în urma degradării lui prin acțiunea unor factori antropici sau naturali.	Managementul tradițional al terenurilor. Specificaul habitatelor de turbărie din zona montană.	1	1
	Buxbaumia viridis	Gradul de fragmentare a habitatului potențial pentru acesta specie este necunoscut la acest moment.	Managementul forestier actual legat de lemnul mort. Lipsă studii în afara limitelor sitului	1	1
8. Specii și gene invazive și alte specii și gene problematice					
Hibridizarea speciilor	lup (<i>Canis lupus</i>)	Lupii (<i>Canis lupus</i>) singuratici și câinii hoinari pot produce hibridi degradând genele originale ale lupului (<i>Canis lupus</i>). Deși o parte a specialiștilor consideră această problemă neînsemnată, în România nu există date în această privință. Totodată, în anumite populații de lup (<i>Canis lupus</i>) din Europa hibridizarea introgresivă poate atinge 10% din populație.	Prezența câinilor hoinari. Câini peste limita admisibilă la stâni.	1	1

Planul de management al SCI Larion

C.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor AP

Analiza rezultatelor de la inventarierea și cartarea speciilor și habitatelor de interes de conservare, în corelație cu presiunile existente și amenințările preconizate, au dus la stabilirea direcțiilor principale de management, respectiv a acțiunilor și măsurilor ce trebuie realizate pentru menținerea sau îmbunătățirea stării de conservare. În acest capitol sunt scoase în evidență principalele probleme cu care se confruntă speciile și habitatele naturale din sit, fără a fi reluate cele prezentate în capitolele C1 și C2.

Evaluarea tendințelor s-a făcut prin cumularea nivelului de impact al amenințărilor identificate, ținând cont de ecologia și/sau etologia speciilor și de specificul habitatelor forestiere.

Cea mai vulnerabilă specie este *Buxbaumia viridis*, ea fiind puternic amenințată de managementul actual al pdurilor (accesibilizare, recoltarea arborilor putregăioși, etc). Exceptând această specie, Managementul din trecut și în mare măsură ce actual al terenurilor din Situl Larion (cu puține excepții) au stat și stau la baza conservării speciilor și habitatelor acestora.

Tendința în ceea ce privește managementul terenurilor este de intensificare a ritmului de exploatare al resurselor și de o antropizare mai mare a peisajului (mecanizarea lucrărilor silvice, drumuri de acces, căi de comunicații, transport de energie, etc). Acestea sunt consecință a dezvoltării economice a zonelor montane în general și în speță a acesteia. Toți managerii/administratorii de resurse și terenuri trebuie însă să se asigure ca dezvoltarea se face durabil și responsabil față de toate valorile din AP și nu numai, pentru păstrarea/îmbunătățirea condițiilor de viață a comunităților, educație și pentru asigurarea resurselor pe termen lung. Aici este rolul esențial al custodelui de AP, de a acționa ca unul dintre factorii catalizatori de dezvoltare durabilă, prin crearea cadrului de management urmărirea și susținerea lui.

Deși tendința este de a se menține starea de conservare actuală a speciilor și habitatelor, custodele trebuie să aplice o serie de măsuri de management menite să asigure păstrarea sau chiar îmbunătățirea acestei stări de fapt. Orice schimbare în modul actual de management al terenurilor și resurselor naturale poate produce un impact cumulat negativ ce va duce la degradarea stării de conservare a speciilor și habitatelor.

Planul de management al SCI Larion

D. Strategia de management

D.1. Viziunea

Tradițiile dar și valorile de biodiversitate reprezintă fundamentul dezvoltării comunităților locale din zona ariei protejate. Zootehnia și exploatarea resursei naturale, în special lemn, reprezintă unele din cele mai importante surse de venit pentru comunitatea din zonă. Așadar, păstrarea resursei naturale, cumulată cu valorizarea la maxim a altor beneficii asociate (peisajul, cultura, microclimatul, naturalețea zonei, etc) reprezintă obiectivul de management principal pentru toți administratorii de terenuri din zonă, și implicit pentru administratorii de arii protejate. Ca urmare, viziunea pentru Situl Larion, definită în procesul de elaborare a planului, este următoarea:

Situl Larion este un colț de natură, în care gospodărirea tradițională a resurselor naturale asigură cele mai bune condiții pentru speciile ce viețuiesc aici, laolaltă cu omul.

D.2. Strategia de management

Având în vedere valorile AP și amenințările identificate la adresa lor, precum și tendințele descrise prin evaluarea acestora, pentru realizarea viziunii, managementul AP se va integra în cadrul a cinci programe de management, după cum urmează:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes pentru conservare, prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management, în colaborare cu proprietarii/administratorii de terenuri și resurse naturale.

Asigurarea condițiilor necesare pentru conservarea biodiversității este principalul obiectiv al AP. Acțiunile de management vor fi orientate spre menținerea stării favorabile de conservare a speciilor și habitatelor, respectiv gestionarea ecosistemelor, astfel încât să fie păstrate caracteristicile naturale și serviciile de mediu în zonă. Măsurile de management vor fi orientate cu precădere spre diminuarea/eliminarea cauzelor, care au fost identificate pentru presiunile și amenințările de intensitate și extindere mare și medie. În situațiile în care cauzele nu pot fi influențate de către administratori și partenerii de management, vor fi stabilite măsuri care să reducă impactul amenințărilor asupra valorilor de biodiversitate.

Programul 2. Turism și promovare

Scop: Aria protejată este Integrată în strategia și programele de vizitare ale zonei și dispune de o infrastructură de vizitare care permite o vizitare responsabilă, fără a afecta valorile și contribuie la conștientizarea importanței valorilor naturale pentru dezvoltarea durabilă a comunităților locale.

Planul de management al SCI Larion

Obiectiv: Creșterea atractivității zonei prin promovarea valorilor naturale și culturale, în colaborare cu autoritățile locale și turoperatori, prin realizarea unei infrastructuri corespunzătoare pentru vizitare și informarea continuă a vizitatorilor și a publicului larg și .

Programul 3. Informare, conștientizare, educație ecologică

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a AP și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale AP, prin activități de conștientizare, informare și educație ecologică în colaborare cu comunitățile locale și alți factori interesați.

Sub-programul 3.1. Informare și conștientizare

Obiectiv: Creșterea cu cel puțin 10% a nivelului de conștientizare și acceptare a statutului de AP în următorii cinci ani.

Sub-programul 3.2. Educație ecologică

Obiectiv: Realizarea de activități educative pe tema conservării naturii în cel puțin trei unități de învățământ din comunitățile relevante pentru AP.

Programul 4. Administrare (management)

Scop: Asigurarea unui management eficient și adaptabil al Ariei Protejate prin crearea și susținerea unei structuri funcționale de management, pe durata de implementare a planului de management.

Sub-programul 4.1 Reglementare

Obiectiv: Asigurarea respectării măsurilor de management în AP prin analiza documentațiilor legate de programe, proiecte și activități.

Sub-programul 4.2 Control

Obiectiv: Asigurarea integrității AP și a respectării prevederilor Regulamentului și Planului de Management prin controale periodice

Sub-programul 4.3 .Resurse umane, financiare și materiale

Obiectiv: Asigurarea unui minim de personal calificat pentru managementul ariei protejate și asigurarea resurselor financiare și materiale pentru AP și managementul eficient al acestora pentru implementarea planului de management .

Sub-programul 6.4. Managementul activităților curente

Obiectiv: Asigurarea condițiilor de lucru pentru echipa de management în vederea realizării eficiente a măsurilor de management

Programul 5. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management, prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.

Planul de management al SCI Larion

D.3. Planul operațional

Pentru implementarea strategiei de management, prezentată la capitolul anterior, s-au definit principalele direcții de management pentru primii cinci ani de implementare a Planului de Management. Direcțiile descriu ceea ce trebuie realizat de către gestionarii terenurilor și resurselor de pe teritoriul AP și ceea ce trebuie să urmărească Custodele, pentru a realiza obiectivele de management pentru programele și sub-programele definite în cadrul strategiei. Activitățile detaliate vor fi stabilite prin Planul de lucru anual. O parte dintre activități sunt descrise în Capitolul D.5. Măsurile specifice pentru conservarea speciilor și habitatelor și sunt redată în fișa speciei/habitatului (Tabelul. 26 - Modalități de implementare ale măsurilor de management și măsuri de specific).

IMPORTANT: În ceea ce privește responsabilitatea implementării direcțiilor de management descrise în Planul operațional, este important să se înțeleagă următoarele: obligația și responsabilitatea adaptării managementului terenurilor și al resurselor naturale la obiectivele AP revine proprietarilor și gestionarilor de drept, conform prevederilor OUG 57/2011, articolul 21 alineatul 4. De asemenea, așa cum s-a precizat și la capitolul A. Introducerea, responsabilitatea reglementării activităților de pe teritoriul AP, în conformitate cu prevederile Planului de management, revine autorităților competente, în colaborare cu administratorul AP, conform OUG 57/2007, articolul 21 alineatul 6, fapt reflectat în coloana "Responsabilitate pentru implementare" din Tabelul 25.

Custodele propune măsurile și activitățile de management, în baza recomandărilor specialiștilor în conservarea biodiversității și se implică în mod activ în stabilirea, împreună cu gestionarii, a modalităților în care se pot implementa direcțiile stabilite. Ca urmare, atunci când se definesc Direcțiile de management - coloana 1 a Tabelului 24 - acestea se referă nu numai la obligațiile sau acțiunile realizate de Custode, ci și la cele ale factorilor interesați direct implicați.

De exemplu, dacă acțiunea se referă la "reglementarea activităților de ....", obligativitatea reglementării revine autorității desemnate legal, Custodele având rolul, ca, prin emiterea unui aviz, să se implice activ în armonizarea reglementărilor cu cerințele speciilor și habitatelor. Mai precis, în cazul direcției de management 2.1. Reglementarea managementului rețelei hidrografice astfel încât să se asigure condițiile necesare conservării habitatelor și speciilor de interes conservativ – reglementarea acestor activități se face de autoritățile competente, rolul Custodelui fiind acela, ca prin emiterea unui aviz, să solicite adaptarea acestora la cerințele speciilor, explicând motivele pentru care adaptarea este necesară și contribuind la identificarea de soluții.

Având în vedere resursele limitate de care dispune Custodele, precum și faptul că în prezent nici un administrator de arie protejată nu are asigurat un sprijin financiar continuu, direcțiile de management au fost prioritizate după cum urmează:

- **prioritatea 1** – direcțiile de management care sunt foarte importante pentru realizarea obiectivelor și pentru realizarea cărora Custodele trebuie să facă tot posibilul să identifice resursele necesare;

Planul de management al SCI Larion

- **prioritatea 2** – direcțiile importante de management, dar a căror realizare nu este critică pentru atingerea obiectivelor. Custodele va depune eforturi pentru a le realiza;
- **prioritatea 3** – direcții care pot contribui la realizarea obiectivelor, dar nerealizarea lor nu va influența în mod negativ AP. Se vor realiza doar dacă apar oportunități pentru atragerea resurselor necesare.

Planul de management al SCI Larion

Tabelul 252. Principalele direcții de management

Programul 1: Managementul biodiversității								
Scop: Menținerea stării favorabile de conservare pentru habitatele și speciile de interes pentru conservare, prin aplicarea și îmbunătățirea măsurilor de management, în colaborare cu proprietarii/administratorii de terenuri și resurse naturale.								
Obiectiv: Asigurarea condițiilor necesare pentru conservarea biodiversității.								
	Indicator de finalizare	Prioritate	2011	2012	2013	2014	2015	Responsabilitatea principală pentru implementare
1.1. Menținerea tipurilor natural-fundamental de pădure și promovarea regenerărilor naturale în urma aplicării tratamentelor silvice .	0 ha pădure regenerate cu specii diferite sau specii de proveniență diferită de cele din arboretul parental	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, utilizatorii pajiștilor
1.2. Menținerea în habitatul speciei <i>Buxbaumia viridis</i> a unei cantități suficiente de lemn mort pentru asigurarea condițiilor necesare conservării speciilor și habitatelor de interes conservativ.	Minim 5mc/ha lemn mort	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, proprietari/administratori de terenuri
1.3. Menținerea folosinței actuale a terenurilor (cu excepția împăduririlor) și descurajarea abandonului terenurilor cu pajiști pentru menținerea habitatelor de interes de conservare.	227,94 ha pajiști – 100% utilizate 0 ha pajiști cu categoria de folosință schimbată	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, proprietari/administratori de terenuri
1.4. Menținerea în extravilan a suprafețelor din aria protejată	0 ha introduse în intravilan	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, APMBN, APL
1.5. Reducerea impactului de fragmentare a habitatelor asupra populațiilor de animale sălbatice prin măsuri speciale de adaptare a infrastructurii de transport (rutier, CF, energie)	Număr anual de treceri (pentru carnivore mari) pe specii.	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, APMBN, Electrica, CNADR, investitori, primării

Planul de management al SCI Larion

1.6. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ prin controlarea/limitarea numărului câinilor care însoțesc turmele.	toate turmele cu număr legal de câini	2	✓	✓	✓	✓	✓	gestionarii fondurilor de vânătoare, Custode, GNMBN, Jandarmeria, Poliția
1.7. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ, prin controlarea câinilor fără stăpân și pisicilor hoinare din intravilan	număr de câini și pisici deparazitați/ dehelmintizați.	3	✓	✓	✓	✓	✓	Autoritățile locale, Custode, GNMBN, Jandarmeria, Poliția
1.8. Reglementarea accesului populației în aria protejată pentru recoltarea de ciuperci și fructe de pădure, în vederea conservării habitatului potențial de Buxbaumia viridis.	Ha habitat Buxbaumia viridis avizate pentru recoltare produse accesorii.	1	✓	✓	✓	✓	✓	Autoritățile locale, Custode, GNMBN, Jandarmeria, Poliția
1.9. Stabilirea și promovarea metodelor de reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică	nr. de animale domestice afectate	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, APM,
1.10. Asigurarea protecției stricte a habitatului de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*	131 ha turbărie cu vegetație forestieră 0 mc exploatați legal/ilegal 0 km drumuri forestiere 0 km căi de scos apropiat 0 m canale de desecare active	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, proprietari de păduri
1.11. Menținerea stării de conservare a habitatelor de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*	131 ha turbărie cu stare de conservare bună	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, proprietari de păduri
1.12. Reducerea impactului de fragmentare habitatului de turbărie cu vegetație forestieră 91D0* prin măsuri speciale de adaptare a infrastructurii de transport (rutier, CF)	131 ha turbărie cu stare de conservare bună	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, APMBN, CJ, primării
1.13. Reglementarea/limitarea pășunatului în turbării și	0 ha pășunate	1	✓	✓	✓	✓	✓	Crezcători de oi, proprietari de

Planul de management al SCI Larion

mlaștini								terenuri, Custode
1.14. Realizarea unui studiu privind evoluția habitatului de turbărie în contextul schimbărilor climatice	studiu	3					√	Custode, Agenția Națională pentru Resurse Minerale
1.15. Reglementarea măsurilor de îmbunătățiri funciare pentru a elimina / reduce impactul acestora asupra habitatului de turbărie	131 ha habitate turbărie 0 m canale de desecare activate	1	√	√	√	√	√	ANIF, Custode, APM
1.16. Reglementarea accesului la apă pentru animalele domestice și restricționarea adăpării animalelor în suprafețele ocupate cu habitat potențial de Buxbaumia viridis.	0 ha habitat Buxbaumia afectate	1	√	√	√	√	√	Custode, gestionarii amenajărilor piscicole, utilizatori de pășuni
1.17. Interzicerea incendierii, cu orice scop, a vegetației din aria protejată (OUG 196/2005, art. 98 alin. 1)	0 hectare incendiate	1	√	√	√	√	√	Proprietari/administratori, Custode, primării, GNM
1.18. Inventarierea și stabilirea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare, altele decât cele de interes comunitar și stabilirea de măsuri de management, dacă este necesar	studiu	3		√	√			Custode
1.19. Realizarea unui studiu privind prezența și tendința speciilor invazive și stabilirea de măsuri de prevenire și combatere	studiu	3		√	√			Custode
1.20. Realizarea unui studiu privind prezența și distribuția speciilor și habitatelor de intares comunitar în afara sitului (în imediata apropiere)	studiu	3			√	√		Custode

Planul de management al SCI Larion

Planul de management al SCI Larion

<p>Programul 2: Turism și promovare</p> <p>Scop: Integrarea ariilor protejate în strategia și programele de vizitare ale zonei și îmbunătățirea infrastructurii de vizitare în vederea contribuției la conștientizarea importanței valorilor naturale și la dezvoltarea economică a comunităților locale.</p>	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2014	An 2 2015	An 3 2016	An 4 2017	An 5 2018	Responsabilitatea principală pentru implementare
2.1. Promovarea includerii valorilor naturale în strategiile de turism ale județului și regiunii	Nr. participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
2.2. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea și implementarea de proiecte / programe pentru promovarea zonei în programe turistice	<p>Cel puțin un proiect include și componentă de promovare turistică</p> <p>Număr parteneri / programe</p>	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
2.3. Proiectarea și amenajarea de trasee turistice, cu prioritate cele ce îndeplinesc condițiile pentru ecoturism, pe teritoriul AP și în vecinătate, cu legături, dacă este posibil și relevant, cu trasee din alte zone importante pentru conservare.	Cel puțin 1 traseu turistic în AP	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, CJ, ONG-uri
2.4. Încurajarea realizării de pachete de programe turistice care integrează valorile AP și le promovează, în parteneriat cu factori interesați relevanți.	Cel puțin 1 pachet de programe turistice care integrează AP	3	✓	✓	✓	✓	✓	Turoperatori din zonă

Planul de management al SCI Larion

Programul 3: Informare, conștientizare, educație ecologică

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a AP și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare ale AP prin activități de conștientizare, informare și educație ecologică în colaborare cu comunitățile locale și alți factori interesați.

Sub-programul 3.1. Informare și conștientizare		Prioritate	An 1 2014	An 2 2015	An 3 2016	An 4 2017	An 5 2018	Responsabilitatea principală pentru implementare
<i>Obiectiv:</i> Creșterea cu cel puțin 10% a nivelului de conștientizare și acceptare a statutului de AP în următorii 5 ani.	Indicator de finalizare							
3.1.1. Întocmirea unui plan de comunicare pentru identificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	Plan de comunicare	3	√					Custode
3.1.2. Realizarea de infrastructură specifică pentru informare, conștientizare, fie în clădiri special destinate, fie în clădiri deținute de factori interesați relevanți	Cel puțin un punct de informare	1	√	√	√	√	√	Custode, APL, ONG-uri de mediu
3.1.3. Oferirea de posibilități pentru consultare la birou și pe teren a factorilor interesați legat de managementul AP	Minim 2 zile / lună	1	√	√	√	√	√	Custode
3.1.4. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul AP și la oportunități de finanțare legate de conservarea habitatelor și speciilor prin mass media și pagina web a AP	Min 3 știri pe an pe pagina web	1	√	√	√	√	√	Custode
3.1.5. Amplasarea de panouri informative despre AP și managementul acestora în localități, pe limite, în zone importante de pe teritoriul AP	5 panouri	2	√	√	√	√	√	Custode
3.1.6. Participarea activă la evenimente de conștientizare legate de AP și de promovare a acestora	Minim 1 eveniment/an	3	√	√	√	√	√	Custode
3.1.7. Oferirea de informații despre valorile naturale și	Nr. participări la întâlniri de	3	√	√	√	√	√	Custode

Planul de management al SCI Larion

promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	planificare strategică locale sau regionale								
3.1.8. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea de proiecte / programe pentru promovarea zonei	Cel puțin un proiect cu componentă de promovare a zonei	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	
Sub-programul 3.2. Educație ecologică									
<i>Obiectiv:</i> Realizarea de activități educative pe tema conservării naturii în cel puțin 6 unități de învățământ din comunitățile relevante pentru AP.		Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2014	An 2 2015	An 3 2016	An 4 2017	An 5 2018	Responsabilitatea principală pentru implementare
3.2.1. Realizarea și întreținerea de trasee educaționale tematice pe teritoriul AP și în vecinătate, dacă se consideră relevant	Cel puțin 3 trasee	2			✓	✓	✓	Custode, ONG-uri, APL	
3.2.2. Prezentări organizate pentru diferite grupe de vârstă în școlile din comunitățile locale	Minim două prezentări/an	2	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	
3.2.3. Organizarea activități practice de educație ecologică pe teren	Minim 1 activitate educativă/an	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode	

Planul de management al SCI Larion

Programul 4: Administrarea ariilor protejate

Scop: Asigurarea unui management eficient și adaptabil al Ariei Protejate prin crearea și susținerea unei structuri funcționale de management, pe durata de implementare a planului de management.

Sub-programul 4.1 Reglementare								
<i>Obiectiv:</i> Asigurarea respectării măsurilor de management în AP prin analiza documentațiilor legate de programe, proiecte și activități.	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2014	An 2 2015	An 3 2016	An 4 2017	An 5 2018	Responsabilitatea principală pentru implementare
4.1.1. Emiterea de puncte de vedere în cadrul procedurii de reglementare din punct de vedere al protecției mediului a planurilor/proiectelor/activităților	Nr. puncte de vedere	1	√	√	√	√	√	Custode
4.1.2. Clarificarea limitelor rezervației naturale având în vedere inventarierea efectuată în teren	Delimitare în teren prin borne. Evidențierea AP în AS (Crovul Larion).	1		√				Custode, APMBN
4.1.3. Identificarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și arii protejate și promovarea de soluții pentru managementul ariilor protejate similare.	Raport și scrisoare de poziție	3	√	√	√	√	√	Custode
4.1.4. Corelarea/actualizarea limitelor sitului Larion cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate	Ha habitate de interes conservativ introduse în sit	3	√	√				
Sub-programul 4.2 Control								
<i>Obiectiv:</i> Asigurarea integrității AP și a respectării prevederilor Regulamentului și Planului de Management prin controale periodice	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2014	An 2 2015	An 3 2016	An 4 2017	An 5 2018	Responsabilitatea principală pentru implementare
4.2.1. Verificarea implementării / respectării măsurilor de management al valorilor AP, inclusiv a respectării condițiilor stabilite în cazul lucrărilor și proiectelor avizate.	Nr. contravenții	1	√	√	√	√	√	Custode

Planul de management al SCI Larion

4.2.2. Observarea / verificarea modului în care se face managementul terenurilor și a resurselor naturale în zonele unde impactul potențial asupra valorilor poate fi semnificativ	Cel puțin patru patrulări pe lună în medie	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
4.2.3. Colaborarea cu autoritățile competente pentru realizarea de controale periodice în AP	Cel puțin trei patrulări comune pe an	2	✓	✓	✓	✓	✓	Custode, ITRSV, Garda de Mediu
Sub-programul 4.3 .Resurse umane, financiare și materiale <i>Obiectiv:</i> Asigurarea unui minim de personal calificat pentru managementul ariei protejate și asigurarea resurselor financiare și materiale pentru AP și managementul eficient al acestora pentru implementarea planului de management .	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2014	An 2 2015	An 3 2016	An 4 2017	An 5 2018	Responsabilitatea principală pentru implementare
4.3.1. Identificarea de surse de finanțare, elaborarea de proiecte și managementul acestora pentru asigurarea resurselor necesare pentru menținerea unei echipe minime de management al AP și pentru implementarea măsurilor de management	Minim trei persoane din cadrul APPVI, cu responsabilități clare legate de managementul ariei protejate	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
4.3.2. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea ariei protejate	Persoanele responsabile de managementul AP specializate în toate domeniile relevante (11 module)	2	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
4.3.3. Întreținerea echipamentelor și materialelor aflate în dotare	Valoare reparații / întreținere	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
4.3.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități. ONG-uri și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management	Cel puțin trei parteneriate	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode

Planul de management al SCI Larion

4.3.5. identificarea temelor prioritare pentru cercetare și asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea acestora în colaborare cu instituții relevante	Lista temelor identificate Cel puțin o temă în curs de cercetare, anual	3	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
Sub-programul 4.4. Managementul activităților curente <i>Obiectiv:</i> Asigurarea condițiilor de lucru pentru echipa de management în vederea realizării eficiente a măsurilor de management	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2014	An 2 2015	An 3 2016	An 4 2017	An 5 2018	Responsabilitatea principală pentru implementare
4.4.1. Asigurarea spațiului necesar pentru birou și depozitarea echipamentelor din dotare	Un sediu	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
4.4.2. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lui după necesități	Un plan de lucru pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
4.4.3. Asigurarea mijloacelor de transport necesare pentru activitățile de teren	Cel puțin un mijloc de transport	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode

Programul 5: Monitorizare și evaluare <i>Scop:</i> Implementarea unui sistem de monitorizare a planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării planului de acțiune.	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1 2014	An 2 2015	An 3 2016	An 4 2017	An 5 2018	Responsabilitatea principală pentru implementare
5.1. Implementarea Planului de Monitoring al AP	Colectarea cel puțin a informațiilor legate de activitățile cu prioritatea 1	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
5.2. Evaluarea eficienței managementului AP	Cel puțin o evaluare pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode
5.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Cel puțin o analiză pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custode

Planul de management al SCI Larion

D.4. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea planului operațional

Pentru realizarea obiectivelor stabilite prin Planul Operațional este necesar să fie planificate și să fie realizate activități de management și să fie stabilite măsuri specifice, respectiv să se asigure aplicarea legislației. În acest subcapitol se prezintă acțiuni și măsuri specifice ce se vor implementa de către Custodele AP.

Activitățile specifice vor fi incluse în planurile anuale, iar măsurile specifice se vor reflecta în Regulamentul AP.

În tabelul de mai jos, sunt prezentate posibile activități și măsuri specifice ce se impun pentru realizarea unora din măsurile de management. Activitățile și măsurile prezentate în tabelul de mai jos *nu sunt singurele* ce se pot defini pe perioada de implementare a Planului de Management. În baza prevederilor din Planul Operațional vor fi definite și alte activități și măsuri, care vor fi incluse în planurile anuale de lucru. În măsura în care, în perioada de implementare, vor fi stabilite activități și măsuri care necesită acordul și colaborarea factorilor interesați, Custodele se obligă să se consulte cu aceștia.

Planul de management al SCI Larion

Tabelul 26. Modalități de implementare ale măsurilor de management și măsuri de specifice

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 1: Managementul biodiversității	
1.1. Menținerea tipurilor natural-fundamental de pădure și promovarea regenerărilor naturale în urma aplicării tratamentelor silvice .	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrulări, avizări Amenajamente Silvice, informare-conștientizare
1.2. Menținerea în habitatul speciei <i>Buxbaumia viridis</i> a unei cantități suficiente de lemn mort pentru asigurarea condițiilor necesare conservării speciilor și habitatelor de interes conservativ.	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrulări, verificări APV-uri, informare-conștientizare <p>Aplicarea procedurii din Anexa 3, privind lemnul mort, pe suprafața habitatului cu <i>Buxbaumia viridis</i>.</p>
1.3. Menținerea folosinței actuale a terenurilor (cu excepția împăduririlor) și descurajarea abandonului terenurilor cu pajiști pentru menținerea habitatelor de interes de conservare.	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrulări, avizări proiecte, informare-conștientizare <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Interzicerea schimbării categoriei de folosință în Situl Larion, cu excepția împăduririlor pe pajiști, a construirii drumurilor forestiere și a investițiilor de interes național și regional.
1.4. Menținerea în extravilan a suprafețelor din aria protejată	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Avizări proiecte, informare-conștientizare <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Extinderea intravilanului localităților limitrofe doar în afara limitelor Sitului Larion • Extinderea intravilanului localităților în afara limitelor Sitului Larion doar după realizarea studiilor de impact de mediu care sa demonstreze faptul că nu sunt afectate culcuarele de trecere pentru carnivore mari.

Planul de management al SCI Larion

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
<p>1.5. Reducerea impactului de fragmentare a habitatelor asupra populațiilor de animale sălbatice prin măsuri speciale de adaptare a infrastructurii de transport (rutier, CF, energie)</p>	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrulare, avizări proiecte, informare-conștientizare • Elaborarea unui studiu privind utilizarea coridorului de trecere de către carnivore mari în dreptul DE 58, pasul Tihuța și stabilirea de măsuri de reducere a impactului de fragmentare. • Implementarea măsurilor din studiu. • Umarirea îndeaproape a proiectului de execuție a a liniei electrice de înaltă tensiune (peste 400KW) Gădălin (CJ) – Suceava: participare la procedura de avizare în calitate de factor interesat, respectarea condițiilor de la avizare, incadrare în termene, etc. • Umarirea îndeaproape a proiectului de execuție a DJ 172D: participare la procedura de avizare în calitate de factor interesat, respectarea condițiilor de la avizare, incadrare în termene, etc. <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • În cazul realizării DJ 172D, soluțiile tehnice se vor alege în așa fel încât să nu se creeze bariere ecologice pentru trecerea carnivorelor mari pe o porțiune mai mare de 10% din lungimea sa. • În cazul realizării DJ 172D, traseul acestuia se va stabili astfel încât să fie evitat habitatul potențial pentru <i>Buxbaumia viridis</i> (vezi și direcția 1.12)
<p>1.6. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ prin controlarea/limitarea numărului câinilor care însoțesc turmele.</p>	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • informare-conștientizare • Promovarea măsurilor de prevenire a pagubelor cum ar fi folosirea gardurilor electrice în jurul fermelor, șeptelului, terenuri agricole <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p>

Planul de management al SCI Larion

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<ul style="list-style-type: none"> • Câinii ciobănești vor purta obligatoriu jujeu, conform prevederilor legale • Toate turmele vor avea număr legal de câini
1.7. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ, prin controlarea câinilor fără stăpân și pisicilor hoinare din intravilan	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • informare-conștientizare • Capturarea și managementul câinilor hoinari
1.8. Reglementarea accesului populației în aria protejată pentru recoltarea de ciuperci și fructe de pădure, în vederea conservării habitatului potențial de <i>Buxbaumia viridis</i> .	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • patrulare, informare-conștientizare <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Constituirea fondului de marfă pentru valorificarea ciupercilor și fructelor de pădure doar în afara habitatului ocupat de <i>Buxbaumia viridis</i>.
1.9. Stabilirea și promovarea metodelor de reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Stabilirea unui set minim de măsuri pentru reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică • informare-conștientizare în rândul crescătorilor de animale cu privire la setul minim de măsuri • patrulare <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Animalele care nu pot ține pasul cu turma vor fi lăsate la stână (ca de exemplu oi și capre cu unghiile infectate) • Închiderea animalelor pe timpul nopții (în strungă, coșar) și mutarea frecventă a strungii pentru a preveni infecția unghiilor animalelor • Supravegherea continuă a turmelor • Dresarea câinilor să stea lângă turmă chiar și în timpul unui atac și să nu părăsească turma

Planul de management al SCI Larion

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>pentru gonirea lupilor (a nu se încuraja câini să gonească lupii, strategia lupilor fiind atragerea câinilor și ciobanilor prin atacuri false sau întrerupte, atacul real asupra oilor se întâmplă după ce câinii și sau ciobanii încep să gonească lupii)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pășunarea animalelor domestice doar pe timpul zilei
1.10. Asigurarea protecției stricte a habitatului de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • patrulare, avizare proiecte, informare-conștientizare <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Se va păstra categoria de folosință actuală • Încadrarea tuturor arboretelor din rezervația "Crovul de la Larion" în categoria funcțională 1-5C, cu ocazia următoarelor acțiuni de amenajare • Managementul arboretelor din rezervația "Crovul de la Larion" în conformitate cu tipul funcțional T1 • Drumurile forestiere noi se vor amenaja doar în afara rezervației. • Căile de scos apropiat (pentru parcelele limitrofe) se vor amenaja doar în afara rezervației • Nu se vor relua lucrările de desecare a turbăriei.
1.11. Menținerea stării de conservare a habitatelor de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • patrulare, avizare proiecte, informare-conștientizare
1.12. Reducerea impactului de fragmentare habitatului de turbărie cu vegetație forestieră 91D0* prin măsuri speciale de adaptare a infrastructurii de transport (rutier, CF)	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • patrulare, avizare proiecte, informare-conștientizare • Stabilirea de soluții alternative pentru execuția drumului județean 172D fără a se traversa habitatul 91D0* și habitatul potențial pentru Buxbaumia viridis.
1.13. Reglementarea/limitarea pășunatului în turbării și mlaștini	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • patrulare, avizare proiecte, informare-conștientizare

Planul de management al SCI Larion

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pășunatul sau târlitul nu se va realiza pe suprafața habitatului de turbărie.
1.14. Realizarea unui studiu privind evoluția habitatului de turbărie în contextul schimbărilor climatice	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • realizarea unui studiu care sa evidențieze <ul style="list-style-type: none"> ○ Evoluția naturală a habitatului ○ Tendințele evolutive ale speciilor caracteristice ○ Măsuri de prevenire a degradării stării de conservare
1.15. Reglementarea măsurilor de îmbunătățiri funciare pentru a elimina / reduce impactul acestora asupra habitatului de turbărie	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • patrulare, avizare proiecte, informare-conștientizare <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nu se vor relua lucrările de desecare a turbăriei.
1.16. Reglementarea accesului la apă pentru animalele domestice și restricționarea adăpării animalelor în suprafețele ocupate cu habitat potențial de Buxbaumia viridis.	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • patrulare, avizare proiecte, informare-conștientizare <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Trecerea spre sursele de apă a animalelor domestice prin fondul forestier nu se va aviza pe suprafața habitatului de turbărie.
1.17. Interzicerea incendiilor, cu orice scop, a vegetației din aria protejată (OUG 196/2005, art. 98 alin. 1)	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • patrulare, avizare proiecte, informare-conștientizare <p><i>Măsuri specifice de management :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Curățirea vegetației uscate de pe terenurile din aria protejată și preajma ei (500m distanță de limita AP) se va face doar prin cosit și adunat. Este interzisă incendierea acestora.
1.18. Inventarierea și stabilirea stării de conservare a	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p>

Planul de management al SCI Larion

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
speciilor și habitatelor de interes de conservare, altele decât cele de interes comunitar și stabilirea de măsuri de management, dacă este necesar	<ul style="list-style-type: none"> realizarea unui studiu
1.19. Realizarea unui studiu privind prezența și tendința speciilor invazive și stabilirea de măsuri de prevenire și combatere	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> realizarea unui studiu
1.20. Realizarea unui studiu privind prezența și distribuția speciilor și habitatelor de intares comunitar în afara sitului (în imediata apropiere)	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> realizarea unui studiu

Planul de management al SCI Larion

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 2: Turism și promovare	
2.1. Promovarea includerii valorilor naturale în strategiile de turism ale județului și regiunii	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale
2.2. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea și implementarea de proiecte / programe pentru promovarea zonei în programe turistice	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborare proiecte
2.3. Proiectarea și amenajarea de trasee turistice, cu prioritate cele ce îndeplinesc condițiile pentru ecoturism, pe teritoriul AP și în vecinătate, cu legături, dacă este posibil și relevant, cu trasee din alte zone importante pentru conservare.	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Proiectarea și amenajarea de trasee ecoturistice pe teritoriul AP și în vecinătate
2.4. Încurajarea realizării de pachete de programe turistice care integrează valorile AP și le promovează, în parteneriat cu factori interesați relevanți.	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • informare-conștientizare

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 3: Informare, conștientizare, educație ecologică	
Sub-programul 3.1. Informare și conștientizare	
3.1.1. Întocmirea unui plan de comunicare pentru identificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui plan de comunicare
3.1.2. Realizarea de infrastructură specifică pentru	<i>Activități de management recomandate:</i>

Planul de management al SCI Larion

informare, conștientizare, fie în clădiri special destinate, fie în clădiri deținute de factori interesați relevanți	<ul style="list-style-type: none"> • Încheierea de parteneriate cu autorități locale • Amenajarea centrelor cu implicarea voluntarilor
3.1.3. Oferirea de posibilități pentru consultare la birou și pe teren a factorilor interesați legat de managementul AP	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Informare-conștientizare
3.1.4. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul AP și la oportunități de finanțare legate de conservarea habitatelor și speciilor prin mass media și pagina web a AP	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Informare-conștientizare
3.1.5. Amplasarea de panouri informative despre AP și managementul acesteia în localități, pe limite, în zone importante de pe teritoriul AP	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Amplasarea de panouri informative
3.1.6. Participarea activă la activități de conștientizare legate de AP și de promovare a acesteia	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Informare-conștientizare
3.1.7. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale
3.1.8. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea de proiecte / programe pentru promovarea zonei	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborare proiecte
Sub- programul 3.2. Educație ecologică	
3.2.1. Realizarea și întreținerea de trasee educaționale tematice pe teritoriul AP și în vecinătate, dacă se consideră relevant	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Amenajarea și întreținerea traseelor tematice
3.2.2. Prezentări organizate pentru diferite grupe de vârstă în școlile din comunitățile locale	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Prezentări
3.2.3. Organizarea activității practice de educație ecologică pe teren	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> • Evenimente educative

Planul de management al SCI Larion

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 4: Administrarea ariilor protejate	
Sub-programul 4.1 Reglementare	
4.1.1. Emiterea de puncte de vedere, în cadrul procedurii de reglementare, din punct de vedere al protecției mediului al planurilor/proiectelor/activităților	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Participare în cadrul procedurilor de reglementare
4.1.2. Clarificarea limitelor rezervațiilor, naturale având în vedere inventarierea efectuate în teren și măsurile de management pentru valorile din fiecare rezervație	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizarea de studii și cercetări de teren pentru corelarea limitelor actuale ale rezervațiilor cu limitele necesare pentru conservarea habitatelor și speciilor prioritare • Efectuarea tuturor demersurilor pentru transpunerea în legislație a noilor suprafețe și limite ale rezervațiilor
4.1.3. Identificarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și arii protejate și promovarea de propuneri de soluții pentru managementul ariilor protejate similare	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificarea neconcordanțelor intersectoriale din legislație (arii protejate, ape, păduri, agricultură, resurse, etc) • Propunerea și promovarea către factorii decizionali (MMSC,etc) a unui set de propuneri de soluții pentru managementul ariilor protejate în contextul neconcordanțelor intersectoriale din legislație
4.1.4. Corelarea/actualizarea limitelor sitului Larion cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizarea de studii și cercetări de teren pentru identificarea valorilor de biodiversitate, caracteristice Sitului Larion, dar care se găsesc în imediata vecinătate a acestuia (ex: habitate potențial

Planul de management al SCI Larion

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
	<p>de Buxbaumia viridis, specii, etc)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea de propuneri privind includerea între limitele Sitului N2000 Larion a suprafețelor de interes conservativ identificate • Efectuarea tuturor demersurilor pentru transpunerea în legislație a noilor limite ale Sitului N2000 Larion
Sub-programul 4.2 Control	
4.2.1. Verificarea implementării/ respectării măsurilor de management al valorilor AP, inclusiv a respectării condițiilor stabilite în cazul lucrărilor și proiectelor avizate	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrulări
4.2.2. Observarea / verificarea modului în care se face managementul terenurilor și a resurselor naturale, în zonele unde impactul potențial asupra valorilor poate fi semnificativ	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrulări
4.2.3. Colaborarea cu autoritățile competente pentru realizarea de controale periodice în AP	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Patrulări
Sub-programul 6.3 .Resurse umane, financiare și materiale	
4.3.1. Identificarea de surse de finanțare, elaborarea de proiecte și managementul acestora în vederea asigurării resurselor necesare pentru menținerea unei echipe minime de management al AP și pentru implementarea măsurilor de management	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborare proiecte, parteneriate, sponsorizări, etc
4.3.2. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea ariei protejate	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Participare la programe de pregătire profesională
4.3.3. Cooptarea și managementul eficient al voluntarilor, pentru realizarea de activități specifice	<p><i>Activități de management recomandate:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Managementul voluntarilor

Planul de management al SCI Larion

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
4.3.4. Întreținerea echipamentelor și a materialelor aflate în dotare	
4.3.5. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități, ONG-uri și alte entități, în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> Parteneriate
4.3.6. Identificarea temelor prioritare pentru cercetare și asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea acestora, în colaborare cu instituții relevante	<i>Activități de management recomandate:</i> <ul style="list-style-type: none"> Parteneriate
Sub-programul 4.4. Managementul activităților curente	
4.4.1. Asigurarea spațiului necesar pentru birou și depozitarea echipamentelor din dotare	
4.4.2. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lui, în funcție de necesități	
4.4.3. Asigurarea mijloacelor de transport necesare pentru activitățile de teren	

Direcții de management (definite în Planul operațional)	Activități și măsuri specifice
Programul 5: Monitorizare și evaluare	
5.1. Implementarea Planului de Monitoring al AP	
5.2. Evaluarea eficienței managementului AP	
5.4. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management, utilizând informațiile din analize	

Planul de management al SCI Larion

E. Asigurarea implementării Planului de Management

E.1. Sistemul de luare a deciziilor

Deciziile, privind implementarea Planului de Management, vor fi luate de către Custode, cu respectarea legislației în vigoare, așa cum este prezentată în Capitolul B.1.5.

Pentru toate acțiunile de management, respectiv pentru inițierea și implementarea de proiecte pe teritoriul AP, Custodele se va consulta cu proprietarii și administratorii de terenuri.

Pentru asigurarea respectării prevederilor Planului de Management, Custodele va colabora cu autoritățile ce au responsabilități de control și cu autoritățile locale, care trebuie să asigure, conform legii, respectarea statutului de arie protejată.

E.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de Management

Suma minimă necesară pentru managementul AP este de 1.528.346 lei pentru următorii cinci ani. Pentru realizarea în condiții optime a măsurilor de management este necesară o sumă de 2.908.712 lei, până în anul 2018.

Tabel 3. Necesarul de resurse financiare pentru managementul AP - total

ACȚIUNI	PRIORITATE	SALARII	CHELTUIELI OPERATIONALE	TOTAL	MEDIU ANUAL
Nivel optim					
Cheltuieli directe		595455	2420915	2908712	581742
Cheltuieli monitorizare				107658	21532
Cheltuieli indirecte				53825	10765
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT RON				3070195	614039
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT EURO				689931	137986
Nivel critic					
Cheltuieli directe		389198	1246805	1528346	305669
Cheltuieli monitorizare				107658	21532
Cheltuieli indirecte				53825	10765
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT RON				1689828	337966
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT EURO				379737	75947
DISPONIBIL	optim			1429788	
	critic			1223531	244706
DIFERENȚĂ DE ACOPERIT	optim			1640407	
	critic			466297	93259

Planul de management al SCI Larion

Deși Planul de Management a fost elaborat pentru o perioadă de 10 ani, pentru că Planul Operațional este elaborat pentru o perioadă de cinci ani, necesarul financiar este estimat pentru perioada de implementare a Planului Operațional.

Necesarul de resurse financiare a fost calculat estimându-se cheltuielile recurente, precum și cele necesare pentru realizarea măsurilor de management și pentru activitățile administrative. Sumele necesare pentru realizarea acțiunilor importante, considerate prioritate 1 și 2, în Planul Operațional, sunt considerate critice pentru managementul eficient al AP. Sumele estimate pentru acțiunile încadrate la prioritatea 3 sunt importante și sunt incluse în necesarul stabilit pentru nivelul optim de finanțare. Acțiunile cu prioritate 1 sunt cele pentru care este necesar să fie asigurate resurse financiare la nivel critic.

Evaluarea necesarului financiar pentru activitatea de monitorizare a fost făcută pornind de la periodicitatea activităților de monitoring.

Având în vedere faptul că unele cheltuieli se fac punctual, pentru o anumită măsură într-un anumit an (sau serie de ani), estimarea necesarului mediu anual a fost făcută plecând de la necesarul pe toată perioada de implementare a Planului Operațional, împărțindu-se la numărul de ani.

Anexa 5- Plan Financiar prezintă estimarea resurselor financiare necesare pentru implementarea acțiunilor din Planul de Management.

Custodele dispune în momentul de față de personal angajat cu responsabilități legate de implementarea planului de management (tabelul 27). Pentru a implementa Planul de Management, la nivel minim, este nevoie de asigurarea fondurilor necesare pentru acoperirea fracțiilor salariale distribuite în acest moment pentru administrarea AP.

Tabel 27. Necesari de personal pentru implementarea activităților critice de management

Postul	Grad de ocupare a postului – nivel minim	Personal actual	Necesar
Sef ocol	0,14	0,1	0
Resp AP	1,04	1,0	0
Fond forestier	0,37	0,4	0
Pădurar	0,54	0,6	0
Contabilitate	0,09	0,10	0

E.3. Monitorizarea implementării Planului de Management

Pentru a fi urmărit, în mod continuu și coerent, modul în care, prin acțiunile de management planificate, se realizează obiectivele AP, a fost elaborat Planul de monitoring prezentat în Anexa 6- Plan de monitoring.

Întrucât resursele de management sunt limitate, acest plan prevede, în principal, monitorizarea aspectelor legate de biodiversitate și de principalele activități umane, care sunt sau pot deveni presiuni/amenințări la adresa valorilor de biodiversitate.

Planul de management al SCI Larion

Situația de referință, pentru indicatorii identificați în acest plan, a fost stabilită, fie prin inventarierea de teren realizate în anul 2013, fie prin colectarea informațiilor pe perioada elaborării Planului de Management. Pentru acțiunile la care nu există date privind situația de referință, se recomandă realizarea de studii pentru stabilirea acestora. Indicatorii de succes sunt cei menționați în planul operațional.

Planul de monitoring este structurat pe baza periodicității acțiunilor de monitoring. O dată la trei ani este recomandată realizarea de inventarieri complete, utilizând metodologiile de la inventarierea din 2013. Având în vedere faptul ca raportările către Comisia Europeană se fac din șase în șase ani, se urmărește ca, pentru fiecare raportare, să existe două monitorizări în această perioadă. Ideal, în situația în care există fonduri suficiente, majoritatea monitorizărilor ar trebui făcute anual. Din lipsa certitudinii asigurării cu fonduri, s-au stabilit frecvențe de monitorizare după trei criterii: ideal, optim și minim.

Custodele va analiza rezultatele monitorizării și va adapta măsurile de management pentru a crește eficiența acestora. Rezultatele analizelor vor fi extrem de importante la revizuirea Planului Operațional după primii cinci ani de implementare a Planului de Management.

Bibliografie

1. Cambroux, I., Schwoerer C., 2007 – Evaluarea statutului de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar din România – ghid metodologic, Editura Balcanio, Timișoara, România
2. Chiriță C., (1967), *Solurile României : cu un determinant în culori*, Editura Agro-Silvică, București.
3. Chapin, F. S., E. S. Zavaleta, et al. 2000: *Consequences of changing biodiversity* 242p.
4. Doniță, N., Popescu, A., Paucă-Comănescu, M., Mihăilescu, S., Biriș, I., 2005: *Habitatele din România*, Bucuresti, 496p.
5. Doniță N., Popescu A., Paucă-Comănescu M., Mihăilescu S., Biriș I. A. 2006. *Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la Directiva Habitate (92/43/EEC)*. Ed. Tehnică Silvică, București, 95 p
6. Grigoraș, C., Vlăduț, Alina, Boengiu, S., Grigoraș, Elena Narcisa, (2006), *Solurile României*, Edit. Universitaria, Craiova.
7. Iordan I., (2009), *Geografia utilizării terenurilor (categorii geografice de terenuri)*, Edit. Fundației România de Măine, București.
8. Lazăr.G, ș.a., 2007: "Habitare prioritare alpine, subalpine și forestiere din România" Amenințări potențiale, Brașov, 199p
9. Mihăilescu V., (1969), *Geografia fizică a României*, Edit. Științifică, București.
10. Naeem, S., L. J. Thompson, et al. 1995: Empirical Evidence that Declining Species Diversity May Alter the Performance of Terrestrial Ecosystems. 347p
11. OPREA A., 2005. Lista critică a plantelor vasculare din România, Iași: Edit. Univ. "Alexandru Ioan Cuza", 668 p.
12. Petrisor A.-I., (2010), *Using Geographical Information Systems to assess the coverage of wetland biodiversity by Natura 2000 sites within the biogeographical regions of Romania*, Environmental Engineering and Management Journal 9(2):269-273.
13. Rusu I., (2004), *Pedologie : solurile României*, Edit. Eurobit, Timișoara.
14. Sârbu A., Sârbu I., Oprea Ad., Negrean G., Cristea V., Coldea Gh., Cristorean I., Popescu Gh., Oroian S., Tănase C., Bartók K., Gafta D., Anastasiu P., Crișan Fl., Costache I., Goia I., Marușca Th., Oțel V., Sămărghișan M., Hențea S., Pascale G., Răduțoiu D., Baz Ad., Boruz v., Pușcas M., Hirițiu M. & Frink J. 2007. *Arii speciale pentru protecția și conservarea plantelor în România*. București, Ed. Victor B. Victor, 396 p
15. Stanciu, E., și Florescu, F., 2009 : *Ariile protejate din România, Noțiuni introductive*, Brasov, 84p
16. Thiry,E., 2007: *Ghid metodologic pentru realizarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000*, Timișoara, 113p

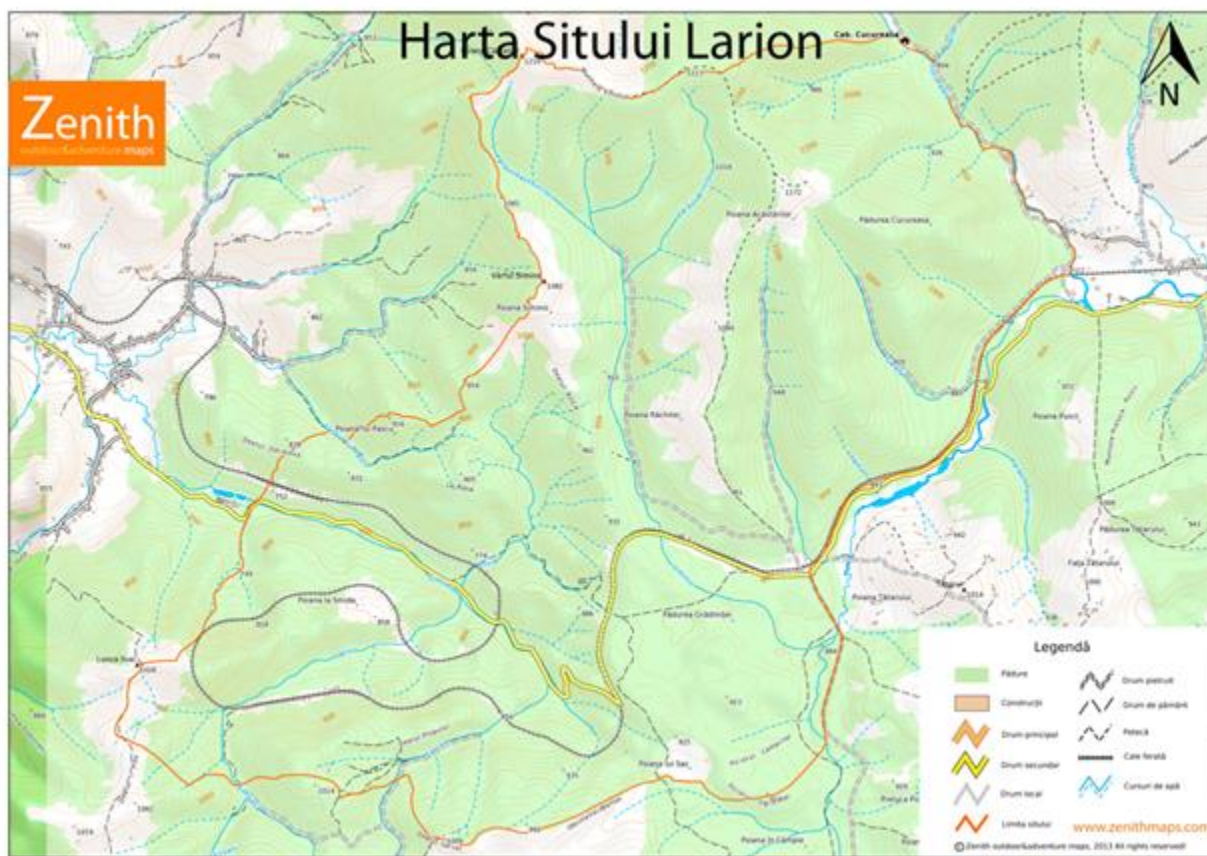
Planul de management al SCI Larion

17. WWF International & The World Bank (2007), "Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A II a ediție. The Management Effectiveness Tracking Tool (METT) a fost dezvoltat de Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.
18. *** (1987), *Geografia României*, vol. III.

Anexe

Anexa 1

– Harta Sitului N2000 Larion

Listă fișe specii

1. Fișa speciei <i>Buxbaumia viridis</i>	88
2. Fișa speciei <i>Ursus actos</i>	90
3. Fișa speciei <i>Canis lupus</i>	92
4. Fișa speciei <i>Lynx lynx</i>	94

Listă fișe habitate

1. Fișa habitatului 91D0* - Turbării cu vegetație forestieră	96
--	----

Planul de management al SCI Larion

Fișa speciei *Buxbaumia viridis*

1. Denumire științifică: *Buxbaumia viridis*

2. Denumiri populare: Buxbaumia verde

3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Păduri de conifere	Lemn mort în putrefacție	Cantitate lemn mort la pământ	Nedeterminat. Conform procesului de eliminare naturală	15-20 mc/ha	Cel mai important factor
	Mediu umbros, umiditate la sol	Consistența		Minim 0.8	
	Mediu umed	Precipitații medii anuale	900 mm	Peste 1000 mm	
	Sol netasat	Prezența pășunatului	Nu	Nu	

Planul de management al SCI Larion

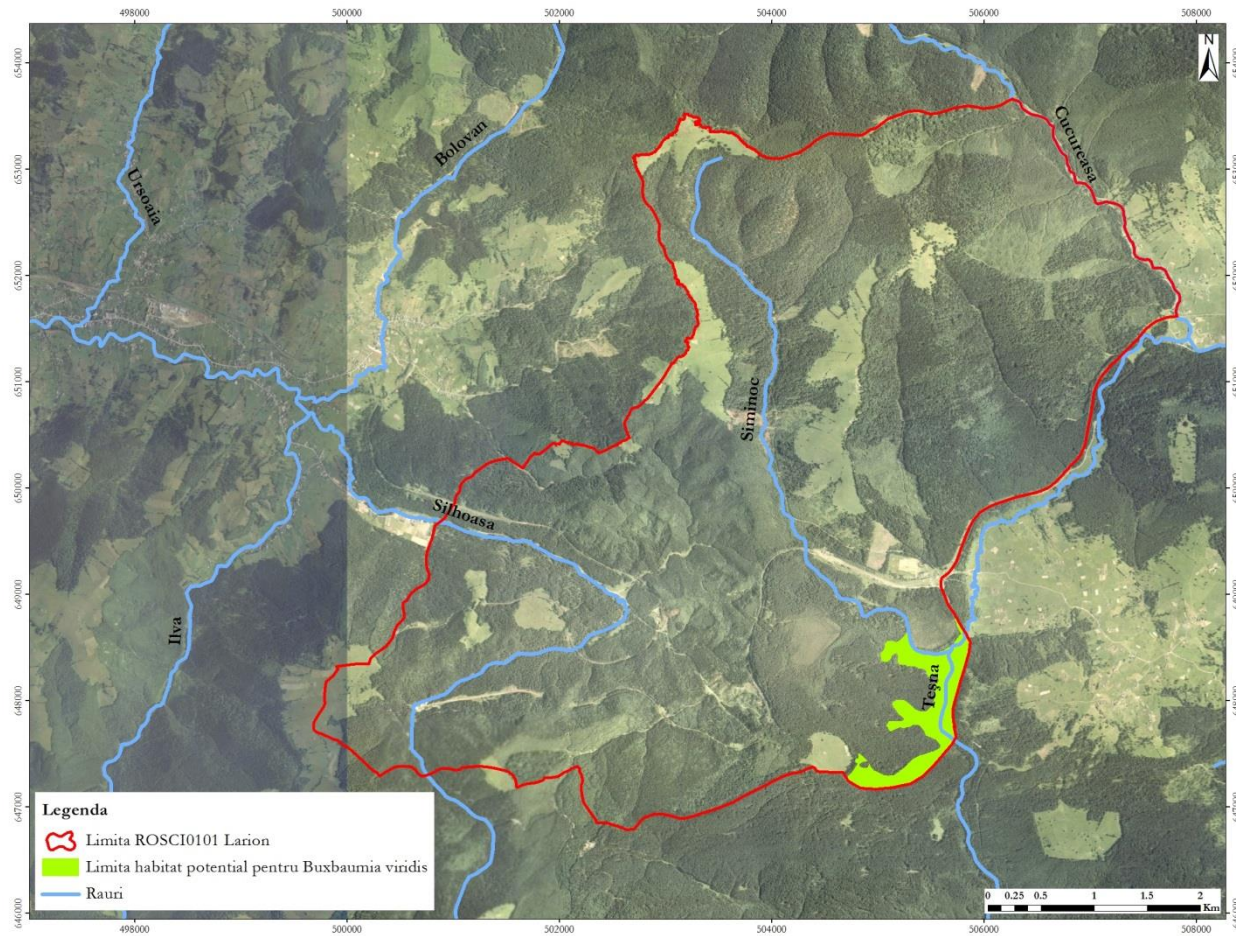

Figura nr. 1. Harta distribuției habitatului potențial al speciei *Buxbaumia viridis* la nivelul Sitului de importanță comunitară ROSCI0101 Larion

Planul de management al SCI Larion

Fișa speciei

Ursus arctos

1. Denumire științifică: *Ursus arctos*

2. Denumiri populare: Ursul

3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Suprafețe împădurite sau terenuri mozaicate (amestec păduri, pășuni, fînețe, etc)	Păduri din tipul natural fundamental	Caracterul actual al tipului de pădure	Natural fundamentale peste 80%	Natural fundamentale peste 80%	
	Un procent semnificativ al speciilor de arbuști pentru hrănire, adăpost și migrare (orice fel de specii lemnoase native).	Arbuști din specii native caracteristice pentru zonă	Conform TNFP	Conform TNFP	În cazul de față acoperirea cu arbuști face referire la subarboretul habitatelor forestiere.
	Fără articole alimentare asociate prezenței umane	Depozite de deșeuri	0	0	

Planul de management al SCI Larion

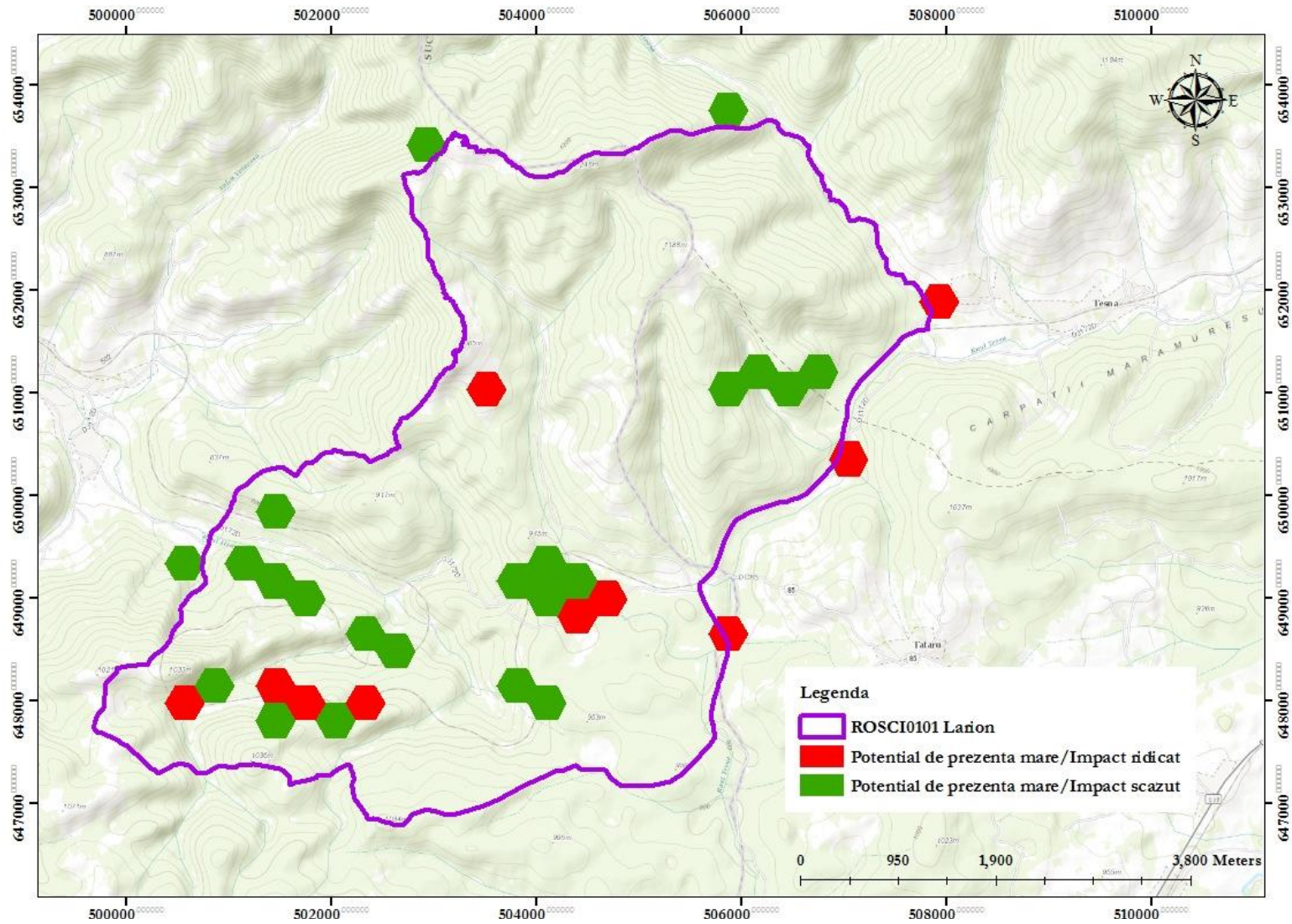

Figura nr. 2. Distribuția zonării stării de conservare pentru urs - Ursus arctos în cadrul perimetrului ROSCI0101 Larion

Planul de management al SCI Larion

Fișa speciei

Canis lupus

1. Denumire științifică: *Canis lupus*

2. Denumiri populare: lupul

3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
În toate habitatele terestre emisferei nordice exceptând zonele deșertice și vârfurile munților mari (Mech, 1974).	Are nevoie de prezența unguțelor pentru a se hrăni:	Densitatea speciilor pradă (<i>Capreolus capreolus</i> , , <i>Cervus elaphus</i> , <i>Sus scrofa</i> , i etc.)	necunoscută	Minim 10 exemplare/1000 ha	
	Existența unor specii pradă de talie mică.	Specii: - micromamifere - <i>Lepus europaeus</i>	prezență	prezență	
	Habitat cu grad scăzut de fragmentare și antropizare	Densitatea rețelei de comunicații	1,4 Km/kmp	Sub 0,3 Km/Kmp	
	Pentru nașterea puilor lupii preferă zonele cu relief accidentat (pante abrupte, zone greu accesibile a omului).	Densitatea populației umane	5 locuitori/km ²	Sub 10 locuitori/km ²	

Planul de management al SCI Larion

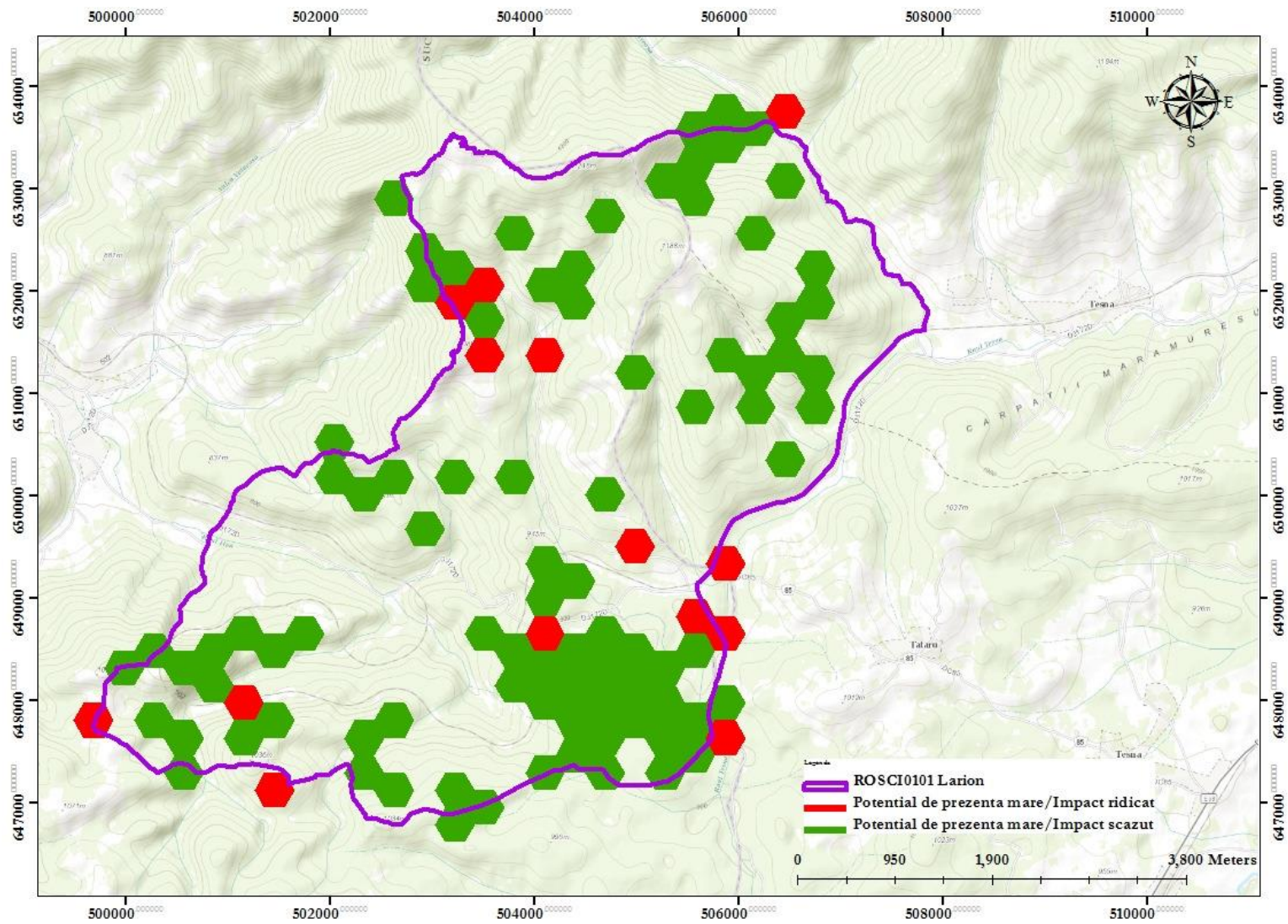

Figura nr. 3. Distribuția zonării stării de conservare pentru lup – Canis lupus în cadrul perimetrului ROSCI0101 Larion

Planul de management al SCI Larion

Fișa speciei

Lynx lynx

1. Denumire științifică: *Lynx lynx*

2. Denumiri populare: răs

3. Habitat

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitate	Indicatori	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
Massive forestiere montane cu păduri de rășinoase, mlaștini și râuri	Specii pradă: căprior, iepure, mistreț, rozătoare, etc.	Densitatea speciilor pradă (<i>Capreolus capreolus</i> , , <i>Cervus elaphus</i> <i>Sus scrofa</i> , etc.)	necunoscută	Minim 10 exemplare mamifere mari/1000 ha	
	Masive împădurite	Procentul de acoperire cupădure	90%	Peste 90%	
	Pentru nașterea puilor râșii preferă zonele cu relief accidentat (pante abrupte, zone greu accesibile a omului).	Densitatea populației umane	5 locuitori/km ²	Sub 5 locuitori/km ²	

Planul de management al SCI Larion

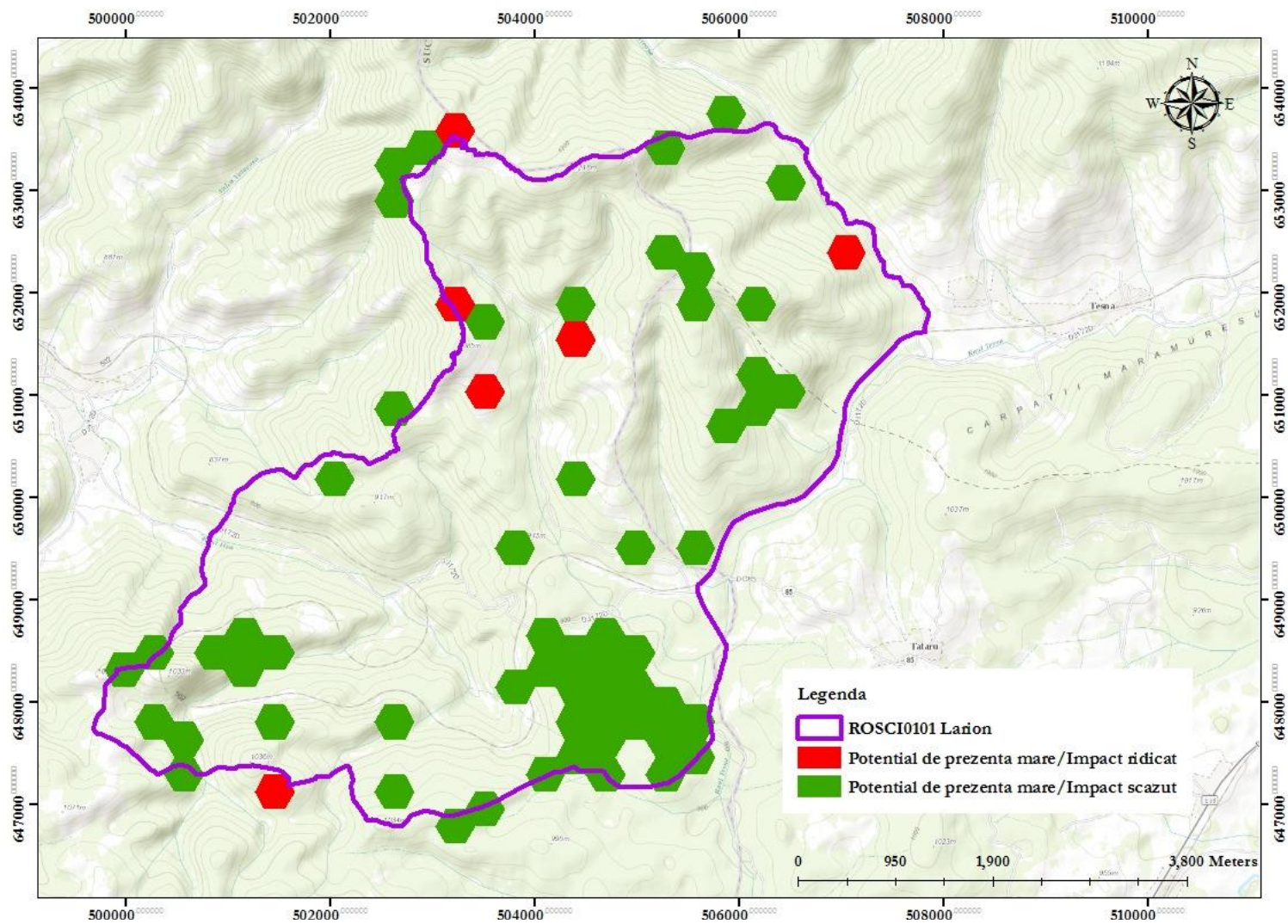

Figura nr. 4. Distribuția zonării stării de conservare pentru râs – Lynx lynx în cadrul perimetrului ROSCI0101 Larion

Planul de management al SCI Larion

Fișa habitatului 91D0* Turbării cu vegetație forestieră

Denumire "scurtă",	Turbării cu vegetație forestieră
Caracteristici principale	<p>Caracteristici principale – habitat 91D0*:</p> <p>Structură:</p> <p>Valoare conservativă: mare</p> <p>Specii caracteristice și edificatoare:</p> <p>Briofite:</p> <p>Cormofite:</p> <p>Condiții ecologice: pădurile de conifere și foioase pe substrat turbos, umed până la ud, cu un nivel permanent ridicat al pânzei freatice și chiar mai înalt decât în terenurile limitrofe. Apa este întotdeauna săracă în nutrienți (turbării bombate și mlaștini acide)</p> <p>Asociații vegetale:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Sphagno-Piceetum</i> (Tüxen 1937) Hartman 1953; • <i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> Libbert 1933; • <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> Kästner et Flössner 1933; • <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum sylvestris</i> Kleist 1929 <p>Distribuție în țară: în tinoavele din Moldova de Nord (Poiana Stampei, Lucina etc.), din Munții Parâng, din Munții Apuseni și alte masive</p>
Tipuri de habitate conform codificării din România	<p>7230:</p> <p>R4412 – Rariști sud-est carpatice de molid (<i>Picea abies</i>) și/sau pin silvestru (<i>Pinus sylvestris</i>) de tinoave</p>
Suprafața ocupată	<p>S_{FS} = 30,23 ha</p> <p>S = 131 ha</p>
Amenințări	<p>Desecare</p> <p>Pășunat</p> <p>Incendiere</p>

Planul de management al SCI Larion

Cerințe specifice:

Habitatul	Cerințele specifice pentru habitat	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Observații
91D0* - Turbării cu vegetație forestieră	Nivelul pânzei de apă freatică ridicat	Prezența canalelor de desecare active	Absență	Absență	Canalele de desecare existente, nefiind întreținute nu mai sunt active
	Fără surgeri de apă de pe suprafață	panta	Sub 10 grade	Sub 5 grade	
	Apă săracă în nutrienți	Utilizarea apei în procese tehnologice sau alte activități umane	Nu	Nu	
	Pinus silvestris, Betula pubescens	Prezențe speciilor	75% din compoziția arboretului	Peste 70% din compoziția arboretului	

Planul de management al SCI Larion

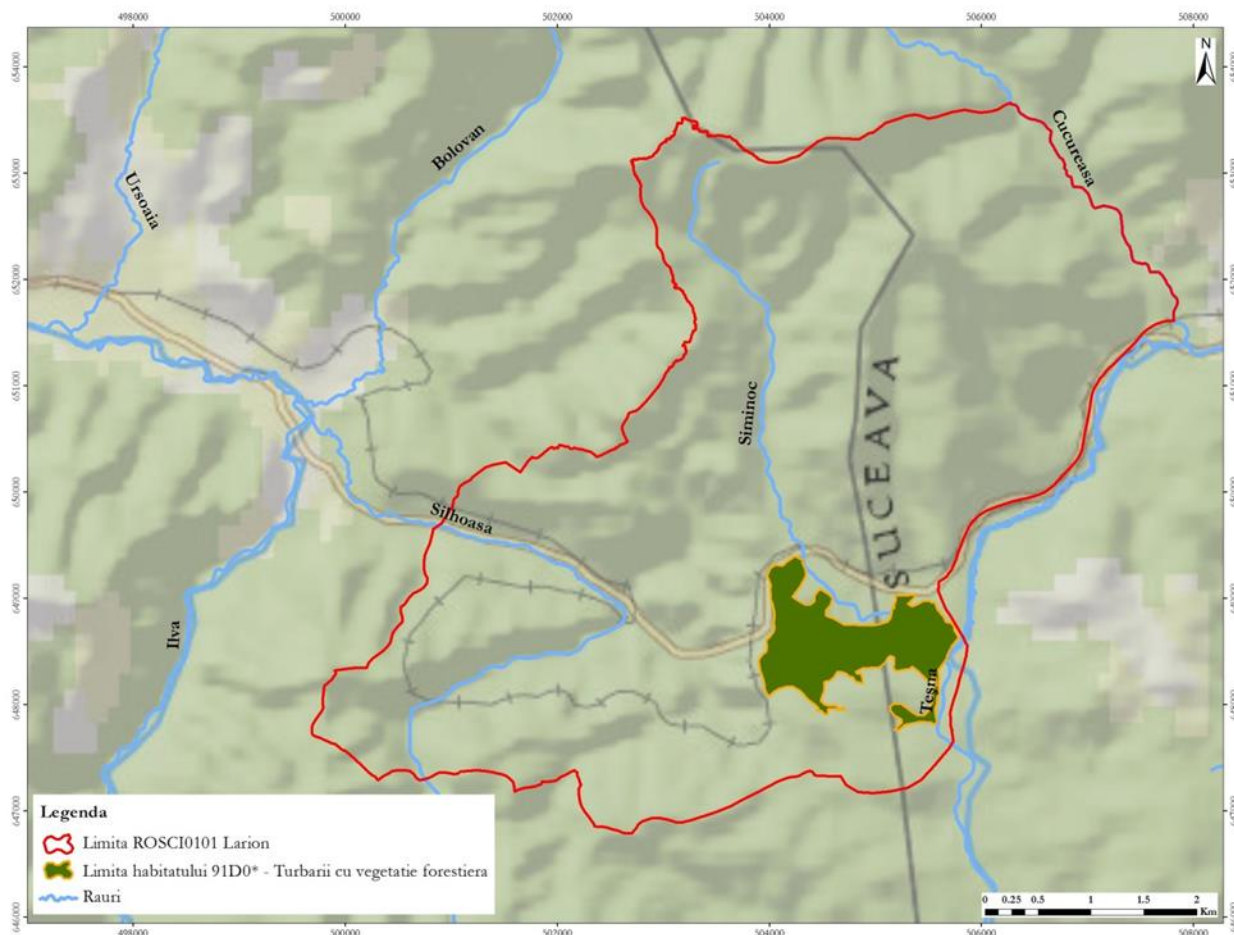

Figura nr. 5. Distribuția habitatului Natura 2000 91D0* Tubării cu vegetație forestieră din cadrul ROSCI0101 Larion

– PROCEDURĂ DE LUCRU

pentru menținerea lemnului mort în păduri
după finalizarea lucrărilor de exploatare

I. Definiție concept:

Conceptul de „Lemn Mort” definește arbori (sau părți de arbori), în declin sau inactivi din punct de vedere fiziologic, căzuți sau pe picior, atacați de insecte, ciuperci, organisme descompunătoare, etc.

Figura 1. Exemple de lemn mort

Lemnul mort reprezintă în principal materialul lemnos de extras cu ocazia lucrărilor de igiena și materialul lemnos nevalorificabil rezultat din arborii putregaios.

II. Pași Procedurali:

1. **Identificare:** Cu ocazia lucrărilor de punere în valoare vor fi identificați arborii morți pe picior sau doborâți (minim 5-7 arbori/ha). La alegerea lor este nevoie ca specialistul silvic să acorde maximă atenție și să ia în considerare toate aspectele economice și de biodiversitate, precum și aspectele legate de protecția muncii. Sunt de preferat arborii pe picior, cu diametre mari, fără valoare economică sau cu valoare economică redusă, în declin fiziologic (deci nu obligatoriu morți), situați în locuri cât mai puțin accesibile.

Planul de management al SCI Larion

2. **Materializare:** Arborii morți se vor însemna cu vopsea cu litera „M”: M1, M2, ...Mn.
3. **Înregistrare:** Arborii Morți vor fi menționați în procesul verbal de marcare și în APV, cu precizarea ca nu sunt marcați și nu vor fi extrasi cu ocazia lucrărilor de exploatare.

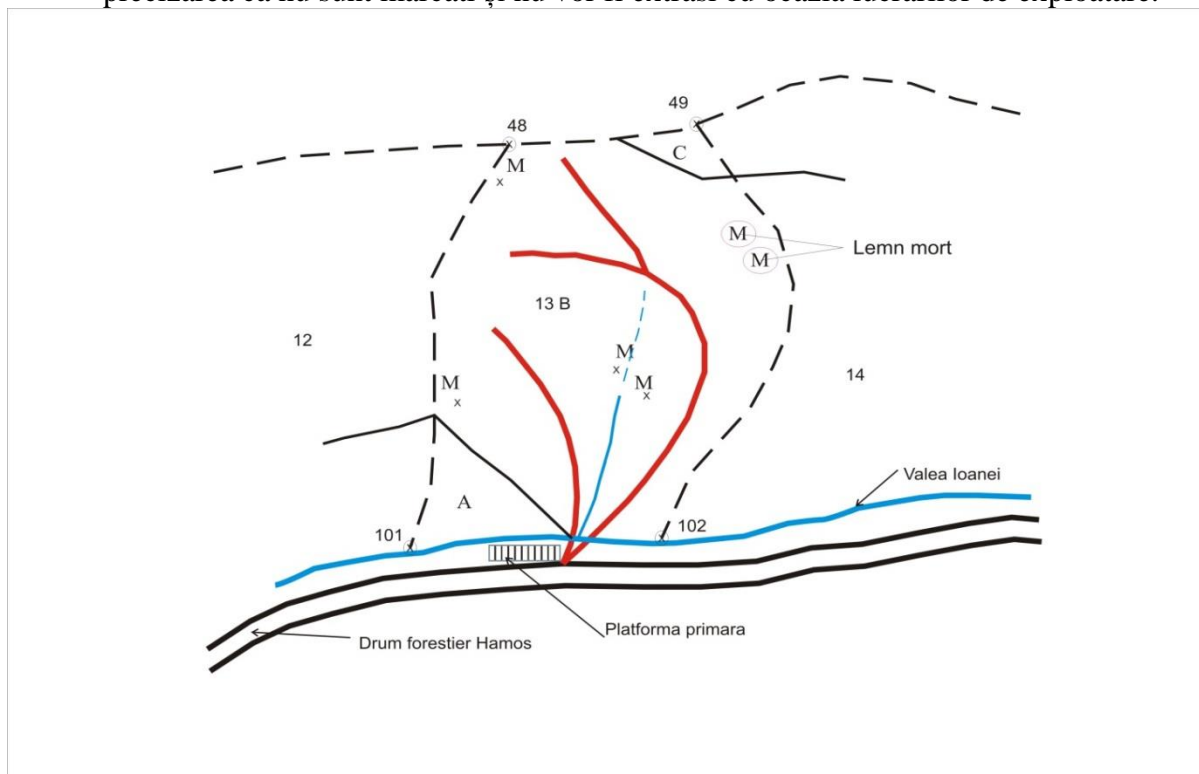

Figura 2. Amplasarea lemnului mort pe schița parchetului

4. **Management:** acești arbori nu vor fi exploatați. Dacă pe parcursul lucrărilor de exploatare Lemnul Mort prezintă pericol din punct de vedere al NSSM arborii respectivi pot fi doborâți și lăsați la fața locului. Trebuie subliniat însă faptul că obiectivul principal în aplicarea acestei proceduri de lucru este ca arborii valoroși din punct de vedere a biodiversității să rămână pe picior după finalizarea lucrărilor de exploatare, pentru a asigura perpetuarea elementelor de biodiversitate.
5. **Monitorizare:** se va face cu ocazia predării a parchetului spre exploatare, a controalelor în parchete și inspecțiilor de fond.

Responsabil: persoanele care întocmesc APV și desemnate să execute controale/reprimire în parchet și inspecțiile de fond.

Planul de management al SCI Larion

Anexa 4

– Date socio-economice

pentru localitățile suprapuse Sitului Larion

Tabelul 1. Populația totală și densitatea populației în comunele suprapuse sitului¹²

Comuna	Populația totală în anul 2012 (loc.)	Densitatea populației (loc/km ²)	Evoluția numerică a populației în intervalul 1990-2000	Evoluția numerică a populației în intervalul 2000-2012
Lunca Ilvei	3156		+ 6%	- 15%
Poiana Stampei	2266		+ 1%	-2%
Coșna	1486		nec. ¹³	-13% ¹⁴

Tabelul 2. Structura fondului finciar și forme de proprietate asupra terenurilor în comunele suprapuse sitului în 2012¹⁵

Comuna	Categoría de folosință	Suprafața totală (ha)	Din care în proprietate privată	
			Suprafața (ha)	Pondere din suprafața totală
Lunca Ilvei	Arabil	670	668	99,7%
	Pășuni	1518	1518	100%
	Fânețe	944	902	96%
	Păduri	5170	5118	99%
	Costrucții	61	44	72%
	Alte terenuri neagricole*	748	414	55%
Coșna	Arabil	130	130	100%
	Pășuni	2029	2029	100%
	Fânețe	1172	1172	100%
	Păduri	17157	17157	100%
	Costrucții	40	33	83%
	Alte terenuri neagricole*	300	93	31%
Poiana Stampei	Arabil	125	125	100%
	Pășuni	2225	2225	100%
	Fânețe	1852	1852	100%
	Păduri	13698	12339	90%
	Costrucții	61	61	100%
	Alte terenuri neagricole*	115	25	22%

* (și anume: căi de comunicații și căi ferate, ape și bălți, terenuri degradate și neproductive)

¹² Sursa datelor statistice: Institutul Național de Statistică, mai 2014 (baza de date TEMPO).

¹³ Comuna Coșna a redevenit unitate administrativă independentă din 2003. Nu au fost disponibile date statistice pentru această perioadă.

¹⁴ Valoare calculată pentru perioada 2010-2012.

¹⁵ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, mai 2014 (baza de date TEMPO).

Planul de management al SCI Larion

Tabelul 3. Efectivele de animale din gospodăriile populației, pe categorii, în comunele suprapuse sitului în 2003¹⁶

Principalele categorii de animale	Lunca Ilvei	Poiana Stampei	Coșna
Bovine	1500	1450	-
Porcine	1210	522	-
Ovine	1922	300	-
Păsări	9000	3500	-

---

¹⁶ Sursa datelor: Institutul Național de Statistică, mai 2014 (baza de date TEMPO).

Planul de management al SCI Larion

Anexa 5 – Planul Financiar

		ESTIMARE CHELTUIELI PLAN MANAGEMENT RON			
Direcții de management	PRIORITATE	SALARII	OPERATIONALE	TOTAL PLAN MANAGEMENT CHELTUIELI DIRECTE	MEDIU ANUAL
1.1. Menținerea tipurilor natural-fundamental de pădure și promovarea regenerărilor naturale în urma aplicării tratamentelor silvice .	1	6923	0	6923	
1.2. Menținerea în habitatul speciei Buxbaumia viridis a unei cantități suficiente de lemn mort pentru asigurarea condițiilor necesare conservării speciilor și habitatelor de interes conservativ.	1	20769	0	20769	
1.3. Menținerea folosinței actuale a terenurilor și descurajarea abandonului terenurilor cu pajiști pentru menținerea habitatelor de interes de conservare.	1	6923	283	7206	
1.4. Menținerea în extravilan a suprafețelor din aria protejată	1	6923	0	6923	
1.5. Reducerea impactului de fragmentare a habitatelor asupra populațiilor de animale sălbatice prin măsuri speciale de adaptare a infrastructurii de transport (rutier, CF, energie)	3	20769	106580	127349	
1.6. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ prin controlarea/limitarea numărului câinilor care însoțesc turmele.	2	13846	54783	68629	
1.7. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ, prin controlarea câinilor fără stăpân și pisicilor hoinare din intravilan	3	6923	33500	40423	
1.8. Reglementarea accesului populației în aria protejată pentru recoltarea de ciuperci și fructe de pădure, în vederea conservării habitatului potențial de Buxbaumia viridis.	1	6923	6923	13846	
1.9. Stabilirea și promovarea metodelor de reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică	3	40240	51320	91560	
1.10. Asigurarea protecției stricte a habitatului de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*	1	6923	283	7206	

Planul de management al SCI Larion

1.11. Menținerea stării de conservare a habitatelor de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*	1	6923	115000	121923
1.12. Reducerea impactului de fragmentare habitatului de turbărie cu vegetație forestieră 91D0* prin măsuri speciale de adaptare a infrastructurii de transport (rutier, CF)	1	20769	1132	21901
1.13. Reglementarea/limitarea pășunatului în turbării și mlaștini	1	6923	1132	8055
1.14. Realizarea unui studiu privind evoluția habitatului de turbărie în contextul schimbărilor climatice	3	16170	261660	277830
1.15. Reglementarea măsurilor de îmbunătățiri funciare pentru a elimina / reduce impactul acestora asupra habitatului de turbărie	1	6923	1800	8723
1.16. Reglementarea accesului la apă pentru animalele domestice și restricționarea adăpării animalelor în suprafețele ocupate cu habitat potențial de <i>Buxbaumia viridis</i> .	1	6923	1800	8723
1.17. Interzicerea incendiilor, cu orice scop, a vegetației din aria protejată (OUG 196/2005, art. 98 alin. 1)	1	6923	283	7206
1.18. Inventarierea și stabilirea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare, altele decât cele de interes comunitar și stabilirea de măsuri de management, dacă este necesar	3	8761	113320	122081
1.19. Realizarea unui studiu privind prezența și tendința speciilor invazive și stabilirea de măsuri de prevenire și combatere	3	4595	16396	20991
1.20. Realizarea unui studiu privind prezența și distribuția speciilor și habitatelor de interes comunitar în afara sitului (în imediata apropiere)	3	4596	56528	61124
2.1. Promovarea includerii valorilor naturale în strategiile de turism ale județului și regiunii	3	13846	14698	28544
2.2. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea și implementarea de proiecte / programe pentru promovarea zonei în programe turistice	3	17615	435660	453275

Planul de management al SCI Larion

2.3. Proiectarea și amenajarea de trasee turistice, cu prioritate cele ce îndeplinesc condițiile pentru ecoturism, pe teritoriul AP și în vecinătate, cu legături, dacă este posibil și relevant, cu trasee din alte zone importante pentru conservare.	3	7999	28788	36787
2.4. Încurajarea realizării de pachete de programe turistice care integrează valorile AP și le promovează, în parteneriat cu factori interesați relevanți.	3	9285	5660	14945
3.1.1. Întocmirea unui plan de comunicare pentru identificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	3	1571	10264	11835
3.1.2. Realizarea de infrastructură specifică pentru informare, conștientizare, fie în clădiri special destinate, fie în clădiri deținute de factori interesați relevanți	1	7999	695046	703045
3.1.3. Oferirea de posibilități pentru consultare la birou și pe teren a factorilor interesați legat de managementul AP	1	29515	0	29515
3.1.4. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul AP și la oportunități de finanțare legate de conservarea habitatelor și speciilor prin mass media și pagina web a AP	1	7140	0	7140
3.1.5. Amplasarea de panouri informative despre AP și managementul acesteia în localități, pe limite, în zone importante de pe teritoriul AP	2	4666	42066	46732
3.1.6. Organizarea de evenimente de conștientizare legate de AP și de promovare a acesteia	3	2380	2264	4644
3.1.7. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	3	8330	1698	10028
3.1.8. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea de proiecte / programe pentru promovarea zonei	3	3951	9832	13783
3.2.1. Realizarea și întreținerea de trasee educaționale tematice pe teritoriul AP și în vecinătate, dacă se consideră relevant	2	7999	43396	51395
3.2.2. Prezentări organizate pentru diferite grupe de vârstă în școlile din comunitățile locale	2	7999	57	8056
3.2.3. Organizarea activități practice de educație ecologică pe teren	3	7999	17282	25281
4.1.1. Emiterea de puncte de vedere în cadrul procedurii de reglementare din punct de vedere al protecției mediului a planurilor/proiectelor/activităților	1	39995	24948	64943
4.1.2. Clarificarea limitelor rezervației naturale având în vedere inventarierea efectuate în teren	1	2761	47226	49987
4.1.3. Identificarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și arii protejate și promovarea de propuneri de soluții pentru managementul ariilor protejate similare.	3	2761	6453	9214

Planul de management al SCI Larion

4.1.4. Corelarea/actualizarea limitelor sitului Larion cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate	3	2761	226	2987	
4.2.1. Verificarea implementării / respectării măsurilor de management al valorilor AP, inclusiv a respectării condițiilor stabilite în cazul lucrărilor și proiectelor avizate.	1	39995	91980	131975	
4.2.2. Observarea / verificarea modului în care se face managementul terenurilor și a resurselor naturale în zonele unde impactul potențial asupra valorilor poate fi semnificativ	1	6923	3396	10319	
4.2.3. Colaborarea cu autoritățile competente pentru realizarea de controale periodice în AP	2	17380	1698	19078	
4.3.1. Identificarea de surse de finanțare, elaborarea de proiecte și managementul acestora pentru asigurarea resurselor necesare pentru menținerea unei echipe minime de management al AP și pentru implementarea măsurilor de management	1	14995	1698	16693	
4.3.2. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea ariei protejate	2	10139	19292	29431	
4.3.3. Întreținerea echipamentelor și materialelor aflate în dotare	1	18570	0	18570	
4.3.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități, ONG-uri și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management	3	13805	1698	15503	
4.3.5. identificarea temelor prioritare pentru cercetare și asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea acestora în colaborare cu instituții relevante	3	11900	283	12183	
4.4.1. Asigurarea spațiului necesar pentru birou și depozitarea echipamentelor din dotare	1	6923	283	7206	
4.4.2. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lui după necesități	1	6923	0	6923	
4.4.3. Asigurarea mijloacelor de transport necesare pentru activitățile de teren	1	6923	0	6923	
5.1. Implementarea Planului de Monitoring al AP	1	15358	92300	107658	
5.2. Evaluarea eficienței managementului AP	1	6190	0	6190	
5.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	1	6190	0	6190	
Nivel optim					
CHELTUIELI DIRECTE		595455	2420915	2908712	581742
CHELTUIELI MONITORIZARE				107658	21532
CHELTUIELI INDIRECTE				53825	10765
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT RON				3070195	614039
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT EURO				689931	137986

Planul de management al SCI Larion

Nivel critic					
CHELTUIELI DIRECTE		389198	1246805	1528346	305669
CHELTUIELI MONITORIZARE				107658	21532
CHELTUIELI INDIRECTE				53825	10765
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT RON				1689828	337966
TOTAL BUGET PLAN MANAGEMENT EURO				379737	75947
DISPONIBIL	optim			1429788	
	critic			1223531	244706,2385
DIFERENȚĂ DE ACOPERIT	optim			1640407	
	critic			466297	93259,41538

Planul de management al SCI Larion

Anexa 6

– Planul de Monitorizare

Direcția de management	Scopul monitorizării (Intrebarea de monitorizare)	Indicator	Situția de referință	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Perioada de monitorizare	Frecvența de monitorizare			Zile-om	Observații
								Minim	Optim	Ideal		
1.1. Menținerea tipurilor natural-fundamental de pădure și promovarea regenerărilor naturale în urma aplicării tratamentelor silvice .	Se mențin condițiile necesare pentru speciile de faună?	Ha habitate forestiere cu caracter artificial, derivat, parțial derivat.		Amenajamentul silvic	Birou	resp FF	tot anul	anual	anual	anual	1	
1.2. Menținerea în habitatul speciei <i>Buxbaumia viridis</i> a unei cantități suficiente de lemn mort pentru asigurarea condițiilor necesare conservării speciilor și habitatelor de interes conservativ.		Cantitate de lemn mort păstrată pe parcursul procesului de exploatare perua.	De determinat la prima monitorizare	PV reprimire parchete	Birou și verificare teren	resp FF	tot anul	anual	anual	anual	3	

Planul de management al SCI Larion

<p>1.3. Menținerea folosinței actuale a terenurilor și descurajarea abandonului terenurilor cu pajiști pentru menținerea habitatelor de interes de conservare.</p>		<p>Ha pajiști cu categoria de folosință schimbată.</p>	<p>0</p>	<p>Raport de activitate</p>	<p>Verificare pe teren</p>	<p>pădurar</p>	<p>tot anul</p>	<p>anual</p>	<p>anual</p>	<p>anual</p>	<p>0,5</p>	
		<p>Ha pajiști abandonate</p>	<p>0</p>	<p>Raport de activitate</p>	<p>Verificare pe teren</p>	<p>pădurar</p>	<p>sezon de vegetație</p>	<p>anual</p>	<p>anual</p>	<p>anual</p>	<p>0,5</p>	
<p>1.4. Menținerea în extravilan a suprafețelor din aria protejată</p>		<p>ha introduse în intravilan</p>	<p>0</p>	<p>avize eliberate</p>	<p>birou</p>	<p>resp AP</p>	<p>tot anul</p>	<p>anual</p>	<p>anual</p>	<p>anual</p>	<p>0,2</p>	
<p>1.6. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ prin controlarea/limitare a numărului câinilor care însoțesc turmele.</p>		<p>Procentul de turme cu număr legal de câini?</p>	<p>Nu sunt date</p>	<p>Rapoarte ale autorităților</p>	<p>Verificare pe teren</p>	<p>pădurar</p>	<p>Tot anul</p>	<p>anual</p>	<p>anual</p>	<p>anual</p>	<p>0,5</p>	

Planul de management al SCI Larion

1.7. Prevenirea degradării populațiilor de specii de interes conservativ, prin controlarea câinilor fără stăpân și pisicilor hoinare din intravilan		Numărul câinilor fără stăpân și a pisicilor hoinare, dehelminti în intravilan	Nu sunt date	Rapoarte ale autorităților	Partenariate	resp AP	Tot anul	anual	anual	anual	0	
1.5. Reducerea impactului de fragmentare a habitatelor asupra populațiilor de animale sălbatice prin măsuri speciale de adaptare a infrastructurii de transport (rutier, CF, energie)	Se intensifică utilizarea AP ca și culuar de trecere al carnivorelor mari?	Număr de treceri per specii	De determinat la prima monitorizare	raport de cercetare	cercetare de teren	expert extern	dec-mar	3 ani	3 ani	anual	10	
1.8. Reglementarea accesului populației în aria protejată pentru recoltarea de ciuperci și fructe de pădure, în vederea conservării habitatului potențial de Buxbaumia viridis.	Se menține starea de conservare a habitatului potențial pentru Buxbaumia viridis?	Suprafața avizată pentru colectare ciuperci și fructe de pădure în habitatul potențial de Buxbaumia viridis.	0	avize eliberate	Birou	Resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2	

Planul de management al SCI Larion

1.16. Reglementarea accesului la apă pentru animalele domestice și restricționarea adăpării animalelor în suprafețele ocupate cu habitat potențial de Buxbaumia viridis.		Suprafața habitatului potențial de buxbaumia avizat pentru trecere?	0	avize eliberate	Birou și verificarea teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2	
1.9. Stabilirea și promovarea metodelor de reducere a pagubelor produse culturilor agricole și animalelor domestice, de către carnivore mari și alte specii de faună sălbatică	Crește suprafața/cantitatea culturilor agricole afectate de pagube produse de fauna sălbatică?	Suprafața/cantitatea culturilor agricole afectate de pagube produse de fauna sălbatică.	De determinat la prima monitorizare	Rapoarte ale autorităților	birou	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2	
	Numărul animalelor domestice, per specie, afectate de carnivore mari?	Numărul animalelor domestice, per specie, afectate de carnivore mari?	De determinat la prima monitorizare	Rapoarte ale autorităților	birou	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	1,2	
1.10. Asigurarea protecției stricte a habitatului de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*	Se menține suprafața și starea de conservare a habitatului 91D0*?	Suprafața și starea de conservare a habitatului 91D0*	131 ha turbărie cu stare de conservare bună	raport de cercetare	cercetare de teren	expert extern	sezon de vegetație	3 ani	anual în primii 3 ani	anual	10	

Planul de management al SCI Larion

									ap oi din 3 în 3 ani			
1.11. Menținerea stării de conservare a habitatelor de turbărie cu vegetație forestieră 91D0*		Volumul lemnului exploatat legal și ilegal.	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2	
1.12. Reducerea impactului de fragmentare habitatului de turbărie cu vegetație forestieră 91D0* prin măsuri speciale de adaptare a infrastructurii de transport (rutier, CF)		Suprafața cu drumuri forestiere in habitat.	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2	
		Lungimea căilor de scos apropiat în habitat.	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2	
1.15. Reglementarea măsurilor de îmbunătățiri funciare pentru a elimina / reduce impactul acestora asupra habitatului de turbărie		Lungimea canalelor de desecare activate.	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2	

Planul de management al SCI Larion

1.13. Reglementarea/limitarea pășunatului în turbării și mlaștini		Suprafața habitatului 91D0* avizat pentru pășunat/trecere ?	0	avize eliberate	Birou și verificare teren	resp AP	tot anul	anual	anual	anual	0,2	
1.17. Interzicerea incendiilor, cu orice scop, a vegetației din aria protejată (OUG 196/2005, art. 98 alin. 1)	Se mențin condițiile necesare pentru speciile de faună și floră?	Suprafața afectată de incendiere în AP.	0	rapoarte de teren	verificare pe teren	pădurar	sezon de vegetație	anual	anual	anual	3	
2.1. Promovarea includerii valorilor naturale în strategiile de turism ale județului și regiunii	Crește implicarea custodelui în promovarea obiectivelor turistice ale AP?	Nr participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale	0	rapoarte ale autorităților		resp AP	Tot anul			anual	0	
2.2. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea și implementarea de proiecte / programe pentru promovarea zonei în programe turistice	Crește capacitatea de atragere de fonduri prin proiecte?	Nr proiecte ce includ și componentă de promovare turistică	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	

Planul de management al SCI Larion

<p>2.3. Proiectarea și amenajarea de trasee turistice, cu prioritate cele ce îndeplinesc condițiile pentru ecoturism, pe teritoriul AP și în vecinătate, cu legături, dacă este posibil și relevant, cu trasee din alte zone importante pentru conservare.</p>	<p>Creste conectivitatea AP cu alte destinații ecoturistice?</p>	<p>km trasee turistice</p>	<p>0</p>	<p>rapoarte anuale</p>		<p>resp AP</p>	<p>Tot anul</p>			<p>anual</p>	<p>0</p>	
	<p>Crește lungimea traseelor turistice/ecoturistice?</p>	<p>km trasee turistice/ecoturistice amenajate</p>	<p>0</p>									
<p>2.4. Încurajarea realizării de pachete de programe turistice care integrează valorile AP și le promovează, în parteneriat cu factori interesați relevanți.</p>	<p>Cresc ofertele de program pentru vizitatori în zonă datorită valorilor naturale?</p>	<p>Nr pachete de programe turistice ce include și valorile AP</p>	<p>0</p>	<p>rapoarte anuale</p>		<p>resp AP</p>	<p>Tot anul</p>			<p>anual</p>	<p>1</p>	
<p>3.1.2. Realizarea de infrastructură specifică pentru informare, conștientizare, fie în clădiri special destinate, fie în clădiri deținute de</p>	<p>Se dezvoltă infrastructura specifică pentru informare?</p>	<p>Nr puncte de informare</p>	<p>1</p>	<p>rapoarte anuale</p>	<p>rapoarte de activitate</p>	<p>resp AP</p>	<p>Tot anul</p>			<p>anual</p>	<p>0</p>	

Planul de management al SCI Larion

factori interesați relevanți												
3.1.3. Oferirea de posibilități pentru consultare la birou și pe teren a factorilor interesați legat de managementul AP	Crește nivelul de consultare la birou și pe teren a factorilor interesați?	Nr consultatii.	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	
3.1.4. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managemntul AP și la oportunități de finanțare legate de conservarea habitatelor și speciilor prin mass media și pagina web a AP	Crește nivelul de informarea continuă a publicului larg?	Nr apariții/an în presă. Nr știri pe an pe pagina web	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	
3.1.5. Amplasarea de panouri informative despre AP și managementul acesteia în localități, pe limite, în zone importante de pe teritoriul AP		Nr panouri informative.	15	rapoarte anuale	rapoar te de activit ate		resp AP	Tot anul			anual	0
3.1.6. Participarea activă la evenimente de conștientizare legate de AP și de promovare a	Crește numărul evenimentelor de conștientizare?	Nr evenimente anual.	0	rapoarte anuale	rapoar te de activit ate	resp AP	Tot anul			anual	0	

Planul de management al SCI Larion

acesteia												
3.1.7. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	Se ține cont de valorile și strategia AP în planificările strategice relevante?	Nr. participări la întâlniri de planificare strategică locale sau regionale	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	
3.1.8. Identificarea de potențiali parteneri și inițierea de proiecte / programe pentru promovarea zonei	Există parteneriate eficiente pentru proiecte / programe legate de obiectivele AP?	Nr parteneriate Nr proiecte sau acțiuni comune cu componentă de promovare a zonei	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	

Planul de management al SCI Larion

3.1.9. Participarea la evenimente relevante și organizarea de evenimente în colaborare cu administratorii altor arii protejate cu scop de informare, conștientizare și promovare a zonei	Custodele inițiază / organizează evenimente și este prezent în mod activ la evenimente din zonă?	Nr evenimente organizate de custode / nr participanți Nr acțiuni organizate la alte evenimente	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	
3.2.1. Realizarea și întreținerea de trasee educaționale tematice pe teritoriul AP și în vecinătate, dacă se consideră relevant	Se dezvoltă infrastructura de educație ecologică?	Nr trasee educație ecologica.	1	rapoarte anuale	rapoarte de activitate	resp AP	Tot anul			anual	0	
3.2.2. Prezentări organizate pentru diferite grupe de vârstă în școlile din comunitățile locale	Crește nivelul de educație ecologica al copiilor din comunitați?	Nr. prezentări/an	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	
3.2.3. Organizarea activități practice de educație ecologică pe teren	Crește nivelul de educație ecologica al copiilor din comunitați?	Nr. activități educative/an	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	

Planul de management al SCI Larion

4.1.1. Emiterea de puncte de vedere în cadrul procedurii de reglementare din punct de vedere al protecției mediului a planurilor/proiectelor/activităților	Creste nivelul de participare al echipei de custodie in activitatea de reglementare?	Nr solicitări de acțiuni / proiecte în AP / nr puncte de vedere emise de custode/an	1	rapoarte ale autorităților	resp AP	Tot anul			anual	0	
4.2.1. Verificarea implementării / respectării măsurilor de management al valorilor AP, inclusiv a respectării condițiilor stabilite în cazul lucrărilor și proiectelor avizate.	Se implementează măsurile din PM?	Nr. patrulări/lună Nr. contravenții	0	Procese verbale de contravenție	pădurar	Tot anul			anual	0	
4.2.2. Observarea / verificarea modului în care se face managementul terenurilor și a resurselor naturale în zonele unde impactul potențial asupra valorilor poate fi semnificativ	Se implementează măsurile din PM?	Nr patrulări pe lună.	nu sunt date	Rapoarte de teren/activitate	pădurar	Tot anul			anual	0	

Planul de management al SCI Larion

4.2.3. Colaborarea cu autoritățile competente pentru realizarea de controale periodice în AP	Se implementează măsurile din PM?	Nr patrulări comune pe an	nu sunt date	Rapoarte de teren/activitate. Rapoarte ale autorităților	pădurar	Tot anul			anual	1	
4.3.1. Identificarea de surse de finanțare, elaborarea de proiecte și managementul acestora pentru asigurarea resurselor necesare pentru menținerea unei echipe minime de management al AP și pentru implementarea măsurilor de management	Este asigurat necesarul financiar pentru personalul necesar custodiei AP?	Nr persoane cu contract de muncă	8	rapoarte anuale	resp AP	Tot anul			anual	0	
4.3.2. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea ariei protejate	Crește capacitatea de management a AP?	Nr cursuri/schimburi de experiență pe an	1	rapoarte anuale	resp AP	Tot anul			anual	0	

Planul de management al SCI Larion

4.3.3. Întreținerea echipamentelor și materialelor aflate în dotare	Sunt asigurate fondurile pentru întreținerea echipamentelor/ materialelor din dotare?	Valoare reparații / întreținere	?	inventare	invent ariere	resp AP	Tot anul			anual	0	
4.3.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități. ONG-uri și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea planului de management	Creste capacitatea de atragere de fonduri prin proiecte?	Nr parteneriate.	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	
4.3.5. identificarea temelor prioritare pentru cercetare și asigurarea resurselor necesare pentru efectuarea acestora în colaborare cu instituții relevante	Creste capacitatea de atragere de fonduri prin proiecte?	Nr teme de cercetare identificate.	0	rapoarte anuale		resp AP	Tot anul			anual	0	
4.4.1. Asigurarea spațiului necesar pentru birou și depozitarea echipamentelor din dotare	Se asigură necesarul financiar pentru achiziționarea și utilizarea mijloacelor de transport?	Suprafața spatiu birou.	25	facturi, contabilit ate		resp AP	Tot anul			anual	0	

Planul de management al SCI Larion

4.4.3. Asigurarea mijloacelor de transport necesare pentru activitățile de teren	Se asigură necesarul financiar pentru închirierea unui spațiu pentru birou și depozitarea echipamentelor din dotare?	Nr mijloace de transport	2	inventar contabil		resp AP	Tot anul			anual	1	
NU NECESITĂ MONITORIZARE												
1.14. Realizarea unui studiu privind evoluția habitatului de turbărie în contextul schimbărilor climatice		studiu	0	PV recepție								
1.18. Inventarierea și stabilirea stării de conservare a speciilor și habitatelor de interes de conservare, altele decât cele de interes comunitar și stabilirea de măsuri de management, dacă este necesar		studiu	0	PV recepție								

Planul de management al SCI Larion

1.19. Realizarea unui studiu privind prezența și tendința speciilor invazive și stabilirea de măsuri de prevenire și combatere		studiu	0	PV recepție								
1.20. Realizarea unui studiu privind prezența și distribuția speciilor și habitatelor de interes comunitar în afara sitului (în imediata apropiere)		studiu	0	PV recepție								
3.1.1. Întocmirea unui plan de comunicare pentru identificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați		Plan de comunicare	0	PV recepție								
4.1.2. Clarificarea limitelor rezervației naturale având în vedere inventarierea efectuate în teren		studiu	0	PV recepție								

Planul de management al SCI Larion

<p>4.1.3. Identificarea neconcordanțelor din legislația sectoarelor relevante și legislația de mediu și arii protejate și promovarea de propuneri de soluții pentru managementul ariilor protejate similare.</p>		studiu	0	PV recepție								
<p>4.1.4. Corelarea/actualizarea limitelor sitului Larion cu distribuția actuală a valorilor de biodiversitate</p>		studiu	0	PV recepție								
<p>4.4.2. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lui după necesități</p>		Plan de lucru	0	PV recepție								